

Proleter DEVRİMCİ DURUŞ

Devrimler tarihin lokomotifidir!

Dergisi

Aylık siyasal dergi

Ekim 2012 Sayı: 15

Fiyatı: 2 TL (KDV dahil)

Türkiye'nin komşu ülke halklarına karşı tırmandırdığı düşmanlık, savaş aşamasına gelmiş bulunuyor. Günlerdir Urfa'nın Akçakale ilçesinin Suriye sınırında süren çatışmalar, bir top mermisinin düşmesi sonucu kadın ve çocuk beş kişinin hayatını kaybetmesine yol açtı.

Bunu fırsat bilen Türkiye, Suriye'ye top atışı gerçekleştirdi. Ardından hızla bir "tezkere" hazırlandı ve ertesi gün meclise sunuldu. AKP ve MHP oylarıyla meclisten geçen "savaş tezkeresi" başka ülkelere saldırıya geçmede, hükümete olabildiğince geniş yetkiler veriyor. "Yabancı ülkeler" denilerek, sadece Suriye ile sınırlı kalmayan, tüm komşu ülkeleri kapsayan bir savaş hazırlığına giriliyor.

Türkiye, yaklaşık bir yıldır Suriye muhaliflerine ev sahipliği yaparak, onları silahlandırıp eğiterek, böyle bir savaşın zeminini hazırladı. Radikal İslamcı gruplar, Türkiye'den Suriye'ye sürekli girip çıkmakta, orada katliamlar yapmakta ve dönmektedir. Yaralılar, Türkiye'de tedavi edilmekte, iyileştirip yeniden saldırıya geçecek hale getirilmektedir. Dahası, Suriye'nin içinde çatışan bazı grupların başında Türk subayların bulunduğu söylenmektedir.

Hatay bölgesi başta olmak üzere Türkiye-Suriye sınırı, Suriye'ye karşı savaşın "cephe gerisi" oldu. Son günlerde Akçakale'de konuşlanan muhalifler, sınırdaki kasabalara hakim olmak için saldırılarını arttırmıştı. Suriye devleti de muhaliflere karşı top ateşini arttırmış, bunların bazıları Türkiye topraklarına düşmüştü. 3 Ekim'deki 5 kişinin ölümüne neden olan topun da, muhalifleri püskürtmek için atılma ihtimali yüksektir. Suriye devleti, bunun bir kaza olabileceğini söyleyip özür diledi. Fakat kendilerinin attığını kabul etmedi. Muhalifler, ya da Türkiye-Suriye savaşını isteyen farklı güçler tarafından da atılabileceğini ima etmiş oldu.

Sayfa 2'de sürüyor

Kahrolsun emperyalist savaş!

SAVAŞA KARŞI SAVAŞALIM!

Kahrolsun Emperyalist Savaş SAVAŞA KARŞI SAVAŞALIM!

Akçakale halkı yaklaşık bir aydır, ilçede “yabancı”ların görüldüğünü ve hırsızlık olaylarının arttığını söylüyor. Halk, Suriyeli muhaliflere ve Türkiye'nin onlara verdiği desteğe karşı çeşitli protestolar yaptı. Günlerdir top mermisi altında yaşıyorlar ve devletten hiçbir yardım görmedikleri gibi, polisin saldırısıyla karşı karşıya kalıyorlar. Suriye halkıyla akrabalık ilişkileri bulunan Akçakale'liler, kendi topraklarından onlara dönük bir saldırıyı kabullenmiyorlar.

O bölge, bir Kürt bölgesi ve birkaç ay önce Suriyeli Kürtler, kendi bölgelerinde özerk bir yönetim kurduklarını ilan ettiler. Türkiye'nin bu duruma tepki göstermesi üzerine, Türkiye'de bulunan Kürtler, Suriye'deki Kürt yönetimini desteklediklerini gösteren eylemler yaptı. PKK de Kürt bölgesine dönük bir saldırıya izin vermeyeceklerini duyurmuştu.

Bütün bunlar, Suriye'ye saldırının, hızla iç savaşı tırmandıracak bir niteliğe bürüneceğini de gösteriyor. Türkiye'nin Suriye'ye savaş açması durumunda, en başta Kürtleri ve Alevileri karşısına alacağı kesindir. Bir yandan Alevi-Sünni, diğer yandan Türk-Kürt çatışmasının fitili ateşlenmiş olacaktır. Artan PKK eylemleri karşısında acz içine düşen Türk egemenlerinin, “yabancı ülkeler” diyerek, halkı “dış düşmanlara” karşı galeyana getirmesi de mümkün değildir. Halk bu savaşı istememektedir. Bugüne kadar ortaya koyduğu tepkileri ile bunu göstermiştir. Fakat bunların yeterli olmadığı, daha örgütlü, birleşik bir karşı koyuşun gerektiği ve bunun bugün çok daha yaşamsal olduğu ortadadır.

Savaşın siyasi boyutları kadar, ekonomik boyutları da doğrudan işçi ve emekçilere yansıyor. Türkiye'nin hızla krize sürüklendiği, artık tüm göstergelerden bağıyor. Büyüme oranı düşüyor, ekonomi küçülüyor, ithalat ve ihracat azalıyor, cari açık düşüyor vb... Karşılıksız çek sayısının Temmuz ayında bir önceki yıla oranla yüzde 90 arttığı söyleniyor. Esnaflar, tüccarlar, ödeme güçlüğünden yakınıyorlar. Piyasada ciddi oranda nakit sıkıntısı yaşanıyor.

Savaş ortamı, varolan krizi daha da derinleştiriyor. Suriye'deki savaş, Türkiye'nin toplam 11 Ortadoğu ülkesindeki pazar payını kaybetmesine yol açtı. Türkiye'nin ihracatında en önemli pay, son süreçte Avrupa'dan Ortadoğu'ya geçmişti. Şimdi burada da tıkanma var. En başta Suriye'ye ihracat 2010 yılında 1.8 milyara çıkmışken, 2012 yılının ilk 7 ayında 338 milyon dolara düştü. Keza Türkiye'den Suriye'ye 106 bin TIR, ihraç malı taşımak için geçiş yaparken, bugün yüzde 87 oranında azalarak, 2 bin civarına kadar düşmüş durumda.

Uluslararası kredi derecelendirme kuruluşu Standard Poor, geçtiğimiz günlerde, Suriye'deki çatışmanın, Türkiye'nin de aralarında bulunduğu komşu ülkelerin kredi notu üzerindeki riskleri art-

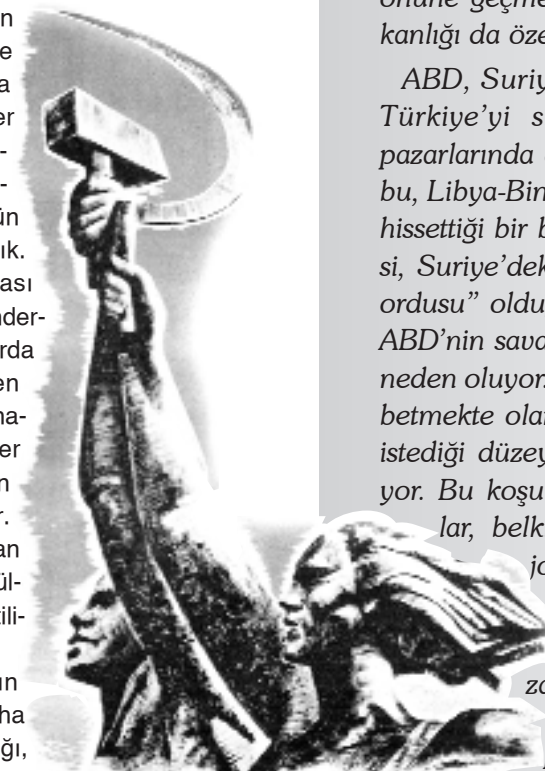
tırdığını açıkladı. “Güvenlik sorunlarının hızla tırmandığı ve olasılıklar dahilinde olmayan bir senaryoda, kredi notu üzerinde etkisi olacak uç riskler olabilir” diyerek, Türkiye'nin “yatırım yapılabilir” seviyede bir ülke olmadığını söylemiş oldu.

Bütün bunların yanı sıra, bir de Suriyeli mültecileri barındırmanın yükü var. Son göçlerle 100 bin civarına yaklaşan mültecilerin barınma ve beslenme masrafları da bütçeden çıkıyor. Her ne kadar başka ülkelerden de destekler alıyorsa da, asıl yükün Türkiye'ye bindiği açık. Van depremi sonrası aylarca konteynır göndermeyip halkı o soğuklarda çadıra mahkum eden hükümet, Suriyeli muhalifler için konteyner şehirler kurdu, onların bir dediğini iki etmiyor. Gerçekten ihtiyacı olan Suriyeli onbinlerce mülteci ise, sınırda bekletiliyor, içeriye alınmıyor.

Sonuçta savaşın faturasıyla birlikte daha da büyüyen bütçe açığı, vergi ve zamlarla işçi ve emekçinin cebinden çıkarılıyor. Dünyanın en pahalı benzinini biz kullanıyoruz örneğin. Daha kış gelmeden doğalgaz ve elektrik yeniden zamlandı. Bu, iğneden ipliğe her şeyin zamlanacağı anlamına geliyor. Başta gıda olmak üzere temel ihtiyaçların fiyatlarında sürekli bir artış var. Buna karşın ücretler yerinde sayıyor ve artan hayat pahalılığı karşısında iyice eriyor. TÜİK'in 2011 yılına ait verilerine göre, Türkiye'de yoksulluk altında yaşayan insanların oranı yüzde 18.5'a yükseldi. Keza en yoksul yüzde 20 ile en zengin yüzde 20 arasındaki gelir farkı 8 kat oldu. Sınıfsal uçurum büyüdükçe büyüyor.

Bütün bunların üstüne adeta tüy dkercesine, “kentsel dönüşüm” adı altında 6.5 milyon konutun yıkılacağı duyuruluyor. Törenle halkın evini, işyerini başlarına yıkmaya hazırlanıyorlar.

Amerikan emperyalizminin Ortadoğu'daki taşeronu olarak başta Suriye olmak üzere komşu ülkelere dönük savaş, işçi ve emekçiler ve tüm ezilen halklar açısından daha fazla yoksulluk, açlık, gözyaşı ve ölüm demektir. Yaşam hakkını savunmak bile, bu savaşı durdurmaktan geçmektedir. Ama sadece “savaşa hayır” demek yetmez. Savaşa karşı savaşmalıyız! Savaşın askeri, siyasi, ekonomik, hiçbir bedelini ödemeyeceğimizi haykırmalı ve bu savaşı durdurmalıyız!

Okurlara...

Merhaba,

Dergimiz yayına hazırlandığı sırada, Akçakale'ye düşen bombanın etkisiyle hızla tırmandırılmakta olan savaş çığırtkanlığı, gündeme damgasını vurmuştu. Etkisini giderek daha güçlü göstermekte olan ekonomik kriz, diğer taraftan peşpeşe yağmaya başlayan zamlar kitleleri bunaltırken, burjuvazi yükselen tepkilerin önüne geçmeye çalışıyor. Burada, savaş çığırtkanlığı da özel bir rol üstleniyor.

ABD, Suriye savaşını başlatmak için Türkiye'yi sıkıştırıp duruyor. Çin'in dünya pazarlarında artan etkisi, İran'ın saldırgan üslubu, Libya-Bingazi gibi kendisini görece güvende hissettiği bir bölgede büyükelçisinin katledilmesi, Suriye'deki muhalefetin bir “savaş ve çapul ordusu” olduğunun teşhir olması gibi unsurlar, ABD'nin savaş konusundaki ısrarının artmasına neden oluyor. Ancak bölgede güç ve prestij kaybetmekte olan Erdoğan hükümeti de, ABD'nin istediği düzeyde bir uşaklık ilişkisini başaramıyor. Bu koşullarda Akçakale'ye düşen bombalar, belki de AKP'nin istediği savaş konjonktürünü olgunlaştıracaktır.

Bize düşen, emperyalist savaş karşıtı hareketi büyütmek, aynı zamanda krizin etkilerine karşı kitleleri harekete geçirmektir. Burjuvazinin gerici bir savaş başlatma hayallerini, devrim kaldırıcına çevirmenin yolu budur.

Gündemdeki konulara ilişkin yazıları dergimiz sayfalarında bulabilirsiniz.

Bir sonraki sayımızda görüşmek üzere...

15. sayıda

3	AKP Kürt sorununda geri adım attı
4	Kürt basını yargılanıyor
5	Eğitim hakkı mücadeleyle kazanılır
6	Bir yanda servet, diğer yanda sefalet büyüyor
7	“Üreten biziz yöneten de biz olacağız”
8	“Kıgılı'yı teşhir etmeye devam edeceğim”
9	İş cinayetleri devam ediyor
10	Balyoz davasına ceza yağdı
11	Cunta şeflerinin vurgunları
12	Mezopotamya sularının çığılığı
13	12 Eylül'deki direniş ve şehitler, bugünümüzdür
14	Ekim şehitleri ölümsüzdür
16	ABD Suriye savaşını başlatamıyor
17	Hatay'da öfke kabına sığmıyor
18	“Travmalar” için “rehabilitasyon”, mücadeledir
21	Geleceğimizin köprüsü tarihimize
22	Büyük ekonomik kriz

Sahibi ve Sorumlu Yazı İşleri Müd: Çağdaş Büyükbaz Adres: Kemalpaşa mah. Atatürk Bulvarı Bedrettin İnan İş Merkezi No: 114-41 Eminönü/ İstanbul (Aksaray Pertevniyal Lisesi karşısı), Tel: 0538 777 99 01, devrimcidurus@gmail.com Baskı: Berdan Matbaacılık, Davutpaşa cad. Güven San. Sit. C Blok No: 215-216 Topkapı/İst. Tel: (0212) 613 1211, YEDİVEREN YAYINCILIK Yerel Süreli Yayın Sayı:15, Ekim 2012, 2 TL(KDV Dahil)

Kürt sorunu, bir kez daha başta AKP olmak üzere tüm düzen partilerinin temel gündemi olmayı sürdürüyor. **PKK'nin artan eylemleri ve bunun Şemdinli'de görüldüğü üzere "alan hakimiyeti" şekline bürünmesi, egemenleri iyice telaşlandırdı.** Hemen her gün asker cenazelerinin kaldırılması, hem halkta tepkileri artırıyor; hem de AKP'yi iyice köşeye sıkıştırıyor. Diğer yandan başta Suriye olmak üzere, Irak, İran gibi komşu ülkelerle artan sorunlar, bu ülkelerde Kürtlerin kazandığı yeni statü, Türkiye'nin Kürt sorununda yaşadığı sıkışmayı daha da derinleştiriyor.

Bütün bunlar AKP Hükümetini de, daha önce sarf ettiği sözleri geri alma-ya ve yeniden Oslo sürecini başlatma,

Sonuç olarak AKP, Kürt sorununda çok açık bir geri adım atıyor. Seçim döneminde *"Öcalan'ı niye asmadınız"* diyerek MHP'ye yüklenen, kendilerinin döneminde olsaydı asacaklarını söyleyen Erdoğan, bugün Öcalan'la görüşmekten bahsediyor, kardeşine görüş izni verdiklerini bir lütufmuş gibi sunarak, Öcalan üzerinde uyguladıkları ağırlaştırılmış tecridin kırıldığı- nı müjdeliyor. Böylesine ikiyüzlü, böylesine riyakarca...

Yeniden Oslo tartışmaları ve CHP'nin çelişkili açıklamaları

Hatırlanacaktır, geçtiğimiz yıllarda Oslo'da MİT görevlileri ile PKK yetkilileri arasında görüşmeler olmuş ve bir protokol yapılmıştı. AKP hükümeti böyle bir protokolü ısrarla reddetti,

Haluk Koç, Emine Ülker Tarhan gibi isimler, açıktan Oslo sürecine karşı olduklarını söylerken, Kılıçdaroğlu, *"Oslo'ya değil, görüşmenin kapalı kapılar ardında yapılmasına"* karşı olduklarını söyleyerek durumu düzeltmeye çalıştı. Sezgin Tanrıkulu, Hüseyin Aygün gibi isimler ise, Kürt sorununda demokratik adımların atılmasını savunuyor ve CHP içindeki "ulusalcılar" ile ayrı telden çalmaya devam ediyorlardı.

Ama ortada kesin bir gerçek vardı; o da Kürt sorununun AKP'den CHP'ye tüm düzen partilerini ters köşeye yatırdığı, bir söylediklerinin diğerini tutmadığı, ya da tükürdüklerini yalamak zorunda kaldıkları bir durumla karşı karşıya bırakmasıydı.

Yeni Oslo'lar Kürt sorununu çözer mi?

CHP'nin yeniden gündeme taşıdığı Oslo süreci, Kürt sorunun bugün geldiği aşamada AKP'nin işine yaramış görünüyor. AKP, bir kez daha böyle bir sürecin başlatılabileceğini duyurdu. Daha ileri giderek Öcalan'la da görüşüleceğini bildirdi. *"Silahlar susarsa, operasyonlar durur"* diyen **Erdoğan, 12 Haziran seçimlerinden bu yana tırmandırdığı savaştı üslubundan geri adımlar atarak, yeniden "barış isteyen bir lider"e dönüştü!**

Ve daha düne kadar bir nakarat şeklinde yinelediği *"terörle mücadele, siyasi uzantılarıyla müzakere"* söylemini de değiştirip, "siyasi uzantıları" olarak gördüğü BDP ile görüşme yapmayacağını bildirdi. Bunu da *"teröristlerle yanak yanağa, sarmaş dolaş olanlarla ne konuşacağım"* diyerek açıkladı. Zaten BDP'lilerin milletvekilliğinin düşeceği tehdidinden, BDP binalarına saldırılara, linç girişimlerine, Sebahat Tuncel'e verilen 8 yıllık cezaya varana kadar, BDP üzerinde büyük bir baskı oluşturulmuştu.

Fakat iş öyle bir noktaya varmış durumda ki, "terörist" dedikleri PKK ve "terörist başı" dedikleri Öcalan ile görüşmeyi savunup; "siyasi uzantıları" dedikleri BDP'yle görüşme reddediliyor, milletvekillerini meclisten Kandil'e göndermeye dek uzanıyor!...

Kendi içinde bu kadar keskin çelişkiler barındıran bu açıklamalar, esasında Kürt sorununu çözmeye dönük adımlar atmaya niyetleri olmadığını, sadece PKK eylemleriyle sıkıştıkları şu günlerde, bu eylemleri durdurmayı amaçladıklarını ortaya koyuyor.

AKP Kürt sorununda Geri adım attı

Egemen sınıflar ve onların temsilcileri, PKK'nin artan eylemleriyle her sıkışma anında "barışçıl çözüm" diyerek bu umudu pompalarken, her "barış" umudunu daha fazla baskı, şiddet ve kanla boğdular. Bırakalım Kürt sorununun çözümmesini (ki o zaten bir devrim sorunudur), Kürt halkının demokratik taleplerinin karşılanması bile mümkün olmayacaktır. Çünkü amaç, gerçekten demokratik açılımlar yapmak değil, PKK'nin artan etkinliğini ve eylemlerini durdurabilmek, bunları asgariye çekebilmektir.

"İmralı ile görüşme" noktasına getirdi. Başbakan Erdoğan, her akşam bir televizyon kanalına çıkarak, *"Kürt sorununun barışçıl çözümü"* konusunda bildik sözleri tekrarlayıp durdu. Yakın zaman önce *"Kürt sorunu bitmiştir, Kürt vatandaşların sorunları vardır"* diyen, *"Öcalan'la asla görüşme olmayacağını"* söyleyerek, bir yılı aşkın süredir ağır bir tecrit içinde tutan Başbakan ve AKP hükümeti, şimdi yana-yakıla *"çözüm için herkesle görüşürüz"* noktasına gelmiş durumda.

Ekim ayı başında gerçekleşen AKP Kongresi'nde de *"Kürtçe savunma hakkı", "kamuya açık yerlerde tercüman bulundurma"* gibi **yeni yasal düzenlemelerle, Kürt dili üzerindeki yasakları hafifleten uygulamalara geçileceği duyuruldu.** KCK davalarında sanıkların Kürtçe savunma ısrarı ile kilitlenen mahkemeleri, bu şekilde açmayı amaçladıkları belli oluyor. Şimdilik Kürtçe eğitim konusunda, herhangi bir değişim görülüyor. Fakat AKP yetkilileri tarafından, bu konuya da kapı aralayan demeçler sıkça veriliyor.

altında imzaları olmadığını söyledi.

Şimdi CHP, AKP'yi köşeye sıkıştırmak adına, bu protokolün içeriğini, bir basın toplantısı ile duyurdu. Oysa söz konusu protokol, daha görüşmelerin yapıldığı dönemde başta Kürt basını olmak üzere birçok yerde yayınlanmıştı. Dolayısıyla ortada yeni bir durum veya ele geçirilen yeni bir belge yoktu.

CHP'nin bu hamlesi, AKP'yi sıkıştırmaya yaramadığı gibi, CHP'nin kendi içindeki çelişkili yapıyı ve çatlaklarını iyice su yüzüne çıkardı. *Kürt sorunu konusunda giderek daha esnek bir tutum izlemeye başladığının sinyallerini veren CHP, son çıkışıyla "eski-devletçi CHP" algısını yeniden canlandırdı.* Esasında **CHP içinde uzun bir süredir devam eden çelişkili, tutarsız, zikzaklı yaklaşımlara bir yenisini daha ekledi.** Hüseyin Aygün'ün kaçırılma olayının ardından da bu tür farklar ortaya çıkmıştı. "Ulusalcı-tutucu" kesimlerle, "yeni CHP"ci reformcu kesimler arasında süregelen ayrımlar, her kritik sorunda kendini açığa vuruyordu.

BDP de Başbakan Erdoğan'ın son dönemde yaptığı açıklamalarla ilgili olarak, *"silahlı güçlerin çekilmesinde Öcalan ve PKK, siyasi çözümde ise muhatap BDP"*dir diyerek tavrını ortaya koydu. Ancak AKP'deki üslup değişikliği üzerine *"hükümet kanadından yapılan açıklamalar, yeni bir sürecin başlaması açısından olumlu- dur, desteklenmesi gerekir"* diyerek, **bir kez daha "barışçıl çözüm" hayallerine kapıyı araladı.**

Benzer bir yaklaşım PKK için de sözkonusudur. **KCK Yürütme üyesi Zübeyir Aydar, BBC'ye yaptığı açıklamada, Oslo türü görüşmelerin yeniden başlamasından yana olduklarını ve masaya şartsız oturacaklarını duyurdu.** Aydar, PKK'nin görüşmeleri zora sokacak bir tutum takınmadığını, görüşmeleri sızdıranların Kürt sorunun çözümünden yana olmayanlar, ya da Gülen Cemaati tarafından yapılmış olabileceğini söyledi.

Sonuç yerine

Egemen sınıflar ve onların temsilcileri, PKK'nin artan eylemleriyle her sıkışma anında "barışçıl çözüm" diyerek bu umudu pompalarken, **her "barış" umudunu daha fazla baskı, şiddet ve kanla boğdular.** Bunu AKP'nin son 10 yıllık pratiği, bir kez daha gözler önüne serdi.

"Kürt açılımı", Habur girişi, Oslo süreci vb. Kürt sorunun çözümüne nasıl katkı sağlamadıysa, yeni Oslo'ların da sağlamayacağı ortadadır. Bırakalım Kürt sorununun çözülmesini (ki o zaten bir devrim sorunu- dur), Kürt halkının demokratik taleplerinin karşılanması bile mümkün olmayacaktır. Çünkü **amaç, gerçekten demokratik açılımlar yapmak değil, PKK'nin artan etkinliğini ve eylemlerini durdurabilmek, bunları asgariye çekebilmektir.**

Elbette bunun Suriye'de fiilen elde edilen Kürt özerk bölgesi, Irak'ta bağımsızlığa doğru ilerleyen Kürt Federe Devleti gibi dış faktörlerle de yakından bağı vardır. AKP, Barzani ile yakınlaşmayı arttırarak, önümüzdeki günlerde başını daha fazla ağrıttacak Kürt sorununu bu şekilde frenleme çabasındadır. Fakat bunda başarılı olma şansı yoktur. Kürt halkının ulaştığı düzey, emperyalistlerin ve işbirlikçilerinin vereceği kırıntılarla bastırılamayacak boyutlara ulaşmış durumdadır.

Kürt basını yargılanıyor!

KCK davasından yargılanan gazeteciler, 9 aylık tutukluluk süresinin ardından mahkemeye çıktılar. Daha önce KCK davalarında siyasetçiler, aydınlar ve avukatlar yargılanmıştı, şimdi sıra gazetecilere geldi.

Bu duruşma da yine olaylı başladı. 36'sı tutuklu 44 basın çalışanının yargılandığı dava, 10 Eylül'de başladı. Türkiye'den ve Avrupa'dan birçok gazeteci, sendikacı, aydın ve milletvekilinin, tutuklularla dayanışma için geldiği İstanbul-Çağlayan'da, mahkemeye girişte izdiham yaşandı.

Mahkeme salonlarının küçüklüğü ile birlikte yer sorunu nedeniyle mahkeme heyetinin, avukatlardan seyircilerin bulunduğu kısma geçmesini istemesi, fitili ateşledi. Avukatlar bunu kabul etmeyince, heyet duruşmayı öğleden sonraya erteledi. Heyetin bu tavrı alkış ve zılgıtlarla protesto edildi.

Duruşma başladığında, sanıklar, kimlik tespiti sırasında Kürtçe *"Ez li virim" ("buradayım")* yanıtını verdiler. Mahkeme başkanı *"sanıkların hazır olduğu görüldü"* diye zapta geçirdi. Sanıkların söz alarak Kürtçe konuşmaları üzerine, tutanağa *"sanık söz aldı, Kürtçe konuşacağını beyan etti, bu nedenle savunma alınmadı"* diye geçirildi. Sanıklardan Yüksel Genç söz alarak *"Dilin inkarı varsa, kimlik inkarı vardır. Ana dilde konuşmak nefes almak gibidir. Nefes almak için talepte bulunulur mu?"* diye sordu. 12 Eylül'de *"Türkçe konuş, çok konuş"* anlayışıyla hareket edildiğini belirten Genç, *"Bu da 12 Eylül'den bu yana hiçbir şeyin değişmediğini gösteriyor"* dedi. Avukatlar ise, *"Burada Kürt basını yargılıyor"* dediler.

İkinci gün de avukatlar savunma yaptılar.

Avukatlardan Baran Doğan'ın söz almak istemesine Başkan izin vermedi ve savunmaları tutanağa geçirmede. Bunun üzerine avukatlar ve seyirciler alkışla hakimın tutumuna tepki gösterdi. Başkan alkışlara sinirlenerek bir saatlik ara verdi. Bu kararın ardından duruşmalar seyircisiz devam etti. Ayrıca heyet, alkışlayan seyirciler hakkında da suç duyurusunda bulundu.

Üçüncü gün ise, avukatların mahkemenin önceki duruşmada aldığı kararlara ilişkin talepleri üzerine duruşmaya ara verildi ve duruşmayı bitirme kararı alındı. Bundan sonraki duruşmaların 12-16 Kasım tarihleri arasında Silivri'de görüleceği açıklandı.

12 Eylül darbesinin yıldönümüne denk gelen duruşmalarda, tutuklu gazeteciler siyahlar giyerek ve ağızlarına siyah bant takarak, 12 Eylül'ü ve mahkemeyi protesto ettiler. Benzer şekilde dışarıda da protestolar yapıldı. Bir KCK duruşması daha *"Kürtçe savunma hakkı"* verilmediği için kilitlendi.

DHKC
savaşçısı

İbrahim Çuhadar ölümsüzdür!

Yürüyüş dergisi
muhabiri Musa

İbrahim Çuhadar, 11 Eylül günü İstanbul Gazi Mahallesi'ndeki 75. yıl Polis Karakolu'na saldırı eylemi düzenledi. Kendisine bağladığı bombayı patlatan İbrahim Çuhadar şehit olurken, patlama sonucunda bir polis öldü, çoğu polis olmak üzere 10 kişi de yaralandı.

DHKP-C, yaptığı açıklamada, eylemin Gazi Mahallesi girişinde 21 Temmuz tarihinde polis tarafından katledilen Hasan Selim Gönen'in intikamını almak için gerçekleştirildiğini belirtti.

İbrahim Çuhadar'ın cenazesini almak için Adli Tıp Kurumu önünde bekleyen TAYAD'lılar ve Halk Cephesi üyelerine polis bir haftada üç kez saldırdı. Her saldırıda işkenceyle gözaltına alınan devrimciler, İstanbul Emniyet Müdürlüğü'nde de işkenceli sorgulamalar yapıldı. 21 Eylül'de gerçekleştirilen polis saldırısında gözaltına alınan 28 kişiden 9'u tutuklanarak hapse gönderildi. Tutuklananlar arasında,

Kurt ve Tavrı dergisi sorumlu yazışları müdürü Bahar Kurt da bulunuyor. Aynı saldırılarda, Grup Yorum üyesi Selma Altın'ın kulak zarı patlatılırken, Dilan Balcı'nın parmakları kırılmaya çalışıldı. Gözaltından çıkanların aldıkları raporların tamamında şiddetli darp uygulandığı belgelendi.

Aynı gün öğleden sonra verilen cenaze Küçük Armutlu Cemevi'ne götürüldü. İki gün boyunca marşlar ve türkülerle İbrahim Çuhadar'ın cenazesine ziyaretler düzenlendi, başında beklendi. 23 Eylül'de ise, Gazi Mahallesi'nde cenaze töreni yapıldı. Sabah 11'de Gazi Temel Haklar Derneği önüne getirilen cenaze, burada oluşturulan kortejle, Gazi Cemevi'ne götürüldü. Halk Cephesi imzalı "Hasan Selim Gönen ve İbrahim Çuhadar ölümsüzdür" pankartının açıldığı yürüyüş boyunca sloganlar atıldı. Gazi Cemevi'nde verilen yemeğin ardından, cenaze töreni için sloganlarla mezarlığa yüründü. Patlamanın gerçekleştiği karakolun önünden geçilirken sloganlar daha güçlü atıldı, polisler uzaktan izlemekle yetindiler.

Mezarlıkta DHKP-C bayrağına sarılan İbrahim Çuhadar'ın cenazesi toprağa verildi. Saygı duruşu yapıldıktan sonra, Grup Yorum İbrahim Çuhadar'ın sevdiği türkü olan Karahisar Kalesi ve Bize Ölüm Yok marşını söyledi. Yürüyüşe Proleter Devrimci Duruş, ESP, BDP, BDSP, DHF, Partizan katılarak destek verdi.

Ayrıca İbrahim Çuhadar'la ilgili yazılar yayınlayan ve haberler yapan Yürüyüş dergisi ile Kızıl Bayrak dergilerine toplatma kararı verildi.

Eğitim hakkı mücadeleye kazanılır!

Yeni eğitim yılı, 4+4+4 sisteminin yarattığı sorunlarla açıldı. Hiçbir ön hazırlık yapılmadan, okulların kapanmasına haftalar kala yapılan bu değişiklik, hem öğretmenler, hem öğrenciler hem de eğitim sisteminin kendisi açısından büyük sorunlar getirdi.

İlk ciddi sorun, dersliklerin durumu ile kendisini gösterdi. Birinci sınıfa fazladan kayıt yapan yaklaşık 500 bin öğrenci için (66-72 ay arasındaki çocuklardan 1 milyon 600 bin, 60-66 ay arasındaki çocuklardan 114 bin kayıt yapıldığı duyuruldu) yeni sınıf açmak büyük bir probleme dönüştü. Çocuklarını dinci eğitimden uzak tutmak isteyen ailelerin önemli bir bölümü, bütçelerini zorlayarak çocuklarını özel okullara yazdırırken, yoksul çocukları 70-80 kişilik sınıflara mahkum edildi. Tabi özel okullara yazılan çocukların ne tür sorunlar yaşayacağı da ayrı bir sorun.

Okullarda sorunların haddi hesabı yok. Ders saatleri çok uzun. Tam gün öğretimden ikili sisteme geçilmiş olması, hem çalışan anne babalar için için-den çıkılmaz bir zorluk, hem de çocukların sabahın altısından itibaren sokaklara dökülmesi anlamına geliyor. Birçok semtin ilköğretim okulu imam hatip ortaokuluna dönüştürüldüğü için başka semtlere gitmek, yani servise de ayrıca para vermek gerekiyor.

Birinci sınıflara kaydolun 66 aylıkların durumu ise içler acısı. Tuvalet ve lavabolar onların kullanımına uygun değil. Derse uyum sağlamasını, öğretmeni dinlemesini, yerlerinde oturmasını bilmiyorlar. Annelerini özlüyor, ağlıyor, sıkılıyorlar. Üstelik, daha okulun açıldığı ilk gün, ilkokul 2. sınıfa giden bir kız çocuğunun, 66 aylık bir birinci sınıf öğrencisini tuvalete götürerek kıyafetlerini çıkardığı ve şiddet uyguladığı haberleri basında yer aldı.

66 aylıkların okuma-yazmaya geçmesi, hem öğrenciler, hem de öğretmenler açısından çok ciddi bir sorun. Küçükleri düşünerek normal müfredata geçemedikleri koşulda, 72 aylık çocuklar okumada geç kalacak ve okumada soğuyacaklar. Geçen yılın müfredatı uygulandığında, 66 aylık çocuklar başarmayacak, okuldan soğuyacak ve hayata daha ilk anda yenik başlayacaklar. Üstelik anaokulu öğretmenliği ilköğretim öğretmenliğinden çok farklı bir sisteme sahip olduğu için, öğretmenler çocukları altı ay boyunca nasıl oyalayacaklarını, ne tür şarkı-oyun sistemi kurmaları gerektiğini de bilmiyorlar. Dolayısıyla müfredatın neye göre uygulanacağı da belirsiz.

Öğretmenlerin tek sorunu müfredatı nasıl uygulayacakları değil. Bir de kendi yaşamak zorunda kaldıkları sorunlar var. Büyük çoğunluğu okul değiştirmek zorlandı, ya da okul değiştirmemek için, kendi branşında olmayan dersi seçmek zorunda kaldı.

“Çocuk imam”lar yetiştiriliyor

Yeni eğitim yılında, hemen her konuda belirsizlikler ve kafa karışıklıkları varken, belirsizlik olmayan tek alan dini eğitim ile ilgili konular.

Türkiye genelinde 683 imam-hatip ortaokulu açıldı. Üstelik bunların önemli bir kısmı, ilkokullarla aynı binaları kullanacak. Bu durum, daha ilkokul çağındaki çocukların üzerinde dinci-gerici bir baskının ve yönlendirmenin kurulacağını gösteriyor. Daha şimdiden, ilkokulda kız öğrencilerin derslere türbanla girdiğine dair haberler basında yer almaya başladı bile.

Yönlendirme bununla sınırlı değil. Ders başarısı yüksek olmayan ve üniversite beklentisi bulunmayan çocuklar, genel olarak hızla meslek liselerine yönlendirilirlerdi. Şimdi ise, öğretmenler ve müdürler tarafından, “hiçbirşey olmazsa imam olur” diyerek imam-hatip ortaokullarına yönlendiriliyor ve “o kadar çok imam açığı varmış ki on yıl boyunca imam ihtiyacı sürecekmış” diye “işgarantisi” üzerinden ikna ediliyorlar. Bu yıl 107 bin öğrenci imam-hatip ortaokuluna kayıt yaptırmış durumda.

Keza seçmeli dersler sözkonusu olduğunda, Kuran-ı Kerim ve Peygamberin hayatı derslerinin seçilmesi konusunda teşvik ve zorlama birlikte gidiyor. Kimi yerde “yeterli öğretmen yok” denerek, kimi yerde ise açıktan baskı kurarak mutlaka bu iki dersden biri seçtiriliyor. Ve birçok çocuk, matematik,

İngilizce gibi derslerin yanında, bu iki din dersinden birini de seçim listesine ekleyiveriyor. Ortaya çıkan sonuçlar da bunu gösteriyor. MEB verilerine göre, 402 bin öğrenci Kuran-ı Kerim dersini, 256 bin öğrenci ise peygamberin hayatı dersini seçti. Yani toplamda 658 bin ortaokul öğrencisi, seçmeli derslerinden birini din dersi olarak belirledi. Öyle ki sınav odaklı düşünüp matematik dersini seçenler bile 495 binde kaldı.

MEB'in bir yönetmelikle, ilkokuldan sonra hafızlık eğitimi alan çocuklara bir yıl devamsızlık hakkı tanınması ve seçmeli din derslerinin kitaplarının hazırlanmadığı gerekçesiyle, okutulacak kitabın “öğretmenlerin inisiyatifine bırakılması” gibi unsurlar ise, devletin din eğitimi konusunda ne kadar pervasız bir yaklaşım içinde olduğunu gösteriyor.

Kazanmak için kararlı eylem çizgisi

Devletin saldırısı çok büyük. Eğitimde yaptığı değişikliklerle yaşamımızın her alanına müdahale etmek istiyor. Geçtiğimiz yıl yapılan eylemlerden dolayı, hükümet belli düzeyde geri adım atmak zorunda kalmıştı. Mesela 60 aylıkları okula başlama ya mecbur tutmuşken, bunu 66 aya çekmek zorunda kaldı.

Ancak yapılan eylemler cılız, katılım düşüktü. Bu nedenle, saldırıyı tümünden püskürtecek düzeye erişemedi. Kararlı ve kopartıcı bir mücadele hattı ve sorundan etkilenen bütün kesimlerin katılımının sağlanması, kazanım elde etmenin tek yoludur. Yapılması gereken, bilimsel, demokratik ve özerk eğitim için mücadele yükseltilmesidir.

4+4+4'e karşı Ankara'da miting

AKP hükümetinin kanunlaştırarak bu dönem uygulamaya soktuğu 4+4+4'e karşı on binlerce kişi Ankara'da miting yaptı. Eğitimi dinci-gerici bir muhtevaya büründüren, aynı zamanda çocuk yaşta işçiler yaratmayı hedefleyen sisteme karşı kamuoyunda oluşan tepki, çeşitli eylemlerle ortaya dökülmüştü.

Eğitim-Sen öncülüğünde dört noktada başlatılan yürüyüşün finali niteliğindeki mitingde, tepkiler sloganlarla dile getirildi. Eğitim-Sen'in ana gövdesini oluşturduğu mitinge, KESK'e bağlı sendikaların katılımı sembolik olurken, DİSK, TTB, TMMOB da katılım gösterdiler. Direnişteki Hava-İş üyeleri de mitingde yerlerini aldılar.

Sloganlar geline bölgelere göre farklılık göstermesine rağmen sıklıkla "Eğitim haktır engellenemez", "Savaşa değil eğitime bütçe", "AKP yasanı al başına çal", "Direne direne kazanacağız", "Zafer direnen emekçinin olacak", Eğitim haktır satılmaz", "KESK'li tutsaklar serbest bırakılsın" slonları sıklıkla atıldı. Kürt illerinden gelen emekçi memurların gündeminde ise, daha çok KCK operasyonları yer aldı. "Yaşasın halkların kardeşliği", "Biji bratiya gelan", "Kürdistan faşizme mezar olacak" sloganlarıyla kendilerini ifade ettiler.

Mitinge içinde Proleter Devrimci Duruş'un da bulunduğu devrimci güçler, reformist partiler de yerlerini aldılar. Halk Cephesi, BDSP, DHF, Partizan, ESP, EMEP, TKP, Halkevleri, ÖDP katılım gösterenler arasındaydı. Proleter Devrimci Duruş okurları yürüyüşte flamalarıyla yer alıp alana pankart astılar. Miting güzergahı boyunca ise “12 Eylül'e sıkılan ilk kurşun” Osman Yaşar Yoldaşcan ve 12 Eylül'le ilgili stickerlarını yaptılar.

Miting programı saygı duruşuyla başladı. Sonra sırasıyla Eğitim-Sen ve KESK genel başkanları konuşma yaptılar. Konuşmaların oldukça uzaması kitlenin dağılmasına yol açtı. Ayrıca KESK'li tutsakları anlatan bir sinevizyon gösterildi. Miting, Moğollar müzik grubunun verdiği konserin ardından sona erdi.

Mitinge katılım 25 bin civarındaydı. Fakat kitlenin disiplinsiz ve düzensiz olması dikkat çekiciydi. Henüz mitingin başlarında, alandan hızla uzaklaşan önemli sayıda kişi, Kızılay'a giderken, mitingin sonunda kalanların sayısı bini ancak buluyordu. Pankartların ve flamaların yerlerde bırakılmış olması da, diğer bir olumsuzluktu. Bütün bunlar, önçalışmanın yeterince yapılmadığını gösteriyor. 4+4+4'e tepkinin yüksek olmasına rağmen, buna paralel bir örgütlenmenin yapılmaması, kitlesel katılımı ve yaptırım gücünü düşürüyor. Günü kurtarma babında eylemlerle geçiştirme yerine, gerçekten hak alıcı bir eylem tarzına ve buna uygun örgütlenmeye geçilmesi ihtiyacı, bu mitingde bir kez daha görüldü.

Bir yanda servet Diğer yanda sefalet büyüyor

İLO (Dünya Çalışma Örgütü) ve FAO (Dünya Gıda Örgütü) açıklamalarına göre, dünyada 1 milyar kişi açlık yaşıyor. 4 milyar kişi ise, "yoksulluk" içinde. 210 milyon kişinin de işsiz olduğu belirtiliyor.

Dünya Bankası'nın yayınladığı gelişme raporuna göre ise, Türkiye nüfusunun yüzde 48'i günde sadece 1 dolar ve 1 dolardan daha az bir gelirle geçinmeye çalışıyor. Dünyanın en zengin yüzde 1'lik kesimi, dünya zenginliğinin yüzde 80'ini elinde tutuyor. Yeni Fortune dergisinin Temmuz 2011 tarihinde açıkladığı rakamlara göre, dünyanın en büyük ilk 10 şirketinin toplam geliri 3 trilyon dolara yakındır.

"Dünyanın en zengin üç adamın varlığı 48 yoksul ülkenin ulaştığı gelirden yüksek. Dünyanın en zengin 15 kişinin varlığı, Kara Afrika ülkelerinin tümünün ulusal gelirinin üstünde. Dünyanın en zengin 225 insanının varlığının yüzde 4'ü, bütün dünyadaki insanların sosyal gereksinimlerini karşılayacak güçte." (Neoliberal saldırı, kriz ve insanlık, sf. 34)

Toplam 1 trilyon dolar olan 225 kişinin serveti, dünya nüfusunun yüzde 47'si olan 2,5 milyar insanın gelirine eşit. *"200 ÇUŞ (Çok Uluslu Şirket) dünyadaki tüm gelirin yüzde 30'una el koyuyor."* (age, sf. 140)

Bu tablo, yıllar önce Marks'ın özlü bir şekilde belirttiği gibi, "bir yandan servet birikirken, diğer yandan sefalet büyüyor" sözünü, bir kez daha doğruluyor.

Servet bir avuç tekelci burjuvazinin elinde birikirken, hükümetler her yıl bütçenin açık verdiğini açıklıyorlar. Açık veren bütçenin faturasını da işçi emekçilerden kesiyorlar. Böylece **servet, daha az sayıda burjuvazinin elinde merkezileşirken, açlık ordusu devasa boyutlara ulaşıyor**. Kriz koşullarında ise, bu açık daha da büyüyor.

Yaratılan toplumsal değerden, işçi emekçiler ancak mücadele sonucu kendi paylarını çoğaltırlar. İşçi ve emekçilerin mücadelesi zayıfsa, kapitalist üretim çarkı, bir avuç tekelci burjuvazinin servetine servet katmak için döner.

Üretimin toplumsal yapılması, ama mülk edinmenin özel niteliği arasındaki çelişki, gelir dağılımında uçurumlar yaratır. Özel mülkiyete bağlı üretim sisteminde, özel mülk sahibi her kapitalist, servetini sermayesini büyütme ister. Sermayenin büyümesi, çoğalması, azami kar elde etmekle olur. Daha fazla kar hırsı ise, üretim anarşisini getirir. Üretim anarşisi sonucu, depolar stoklarla dolarken; milyarlarca işçi emekçi, açlık yaşarlar.

"Sermaye ölü emektir ve ancak vampir gibi canlı emeği emmekle yaşayabilir; ne kadar canlı emek emerse, o kadar çok yaşar" demiştir Marks. Değeri yaratan canlı emektir, yani işçilerdir. Azami karı sağlayan da, üretim sürecinde çalıştırılan işçilerin yarattığı artı değerın gaspedilmesidir.

Sadece işgücü, kendi değerinin üzerinde değer yaratır. İnsanın çalışma gücü, ihtiyacı olandan fazlasını üretme yeteneğine sahiptir. İşçiler,

Üretim araçları üzerinde toplumsal mülkiyetin sağlandığı sosyalist üretimde, azami kar, eşitsiz gelişme olmaz. Toplumun ihtiyacına göre yapılan üretimde, üretim merkezi olarak planlanır. Üretim araçları ile üretim ilişkileri arasında bir denge kurulur. Dolayısıyla üretici güçlerde ve üretimde tıkanma olmaz. Keza makineleşme, ve teknoloji de sömürünün değil, toplumsal kalkınmanın araçlarıdır. Böyle olduğu için, işçilerin çalışma koşullarını iyileştirir, çalışma saatlerini azaltır.

İşgününün bir bölümünde kendi temel ihtiyacını karşılamak için çalışır. Nedir ihtiyaçları? Yaşamını devam ettirmek ve neslini sürdürmek için gerekli ihtiyaçları olan besin, barınma, giyecek, sosyal ve kültürel aktivitelerin karşılanması. Bunun için, kendisinde doğallığında olan işgücünü patrona kiralar. Bu gerekli çalışmadır. İşçi, bu gerekli çalışma zamanında tükettiği işgücü karşılığında ücret alır. İkinci bölüm ise, artı çalışma, yani fazladan çalışmadır. İşçinin fazladan çalışma zamanında tükettiği işgücünün karşılığı verilmez, patron buna el koyar.

Kapitalistin gaspettiği bu artı değerdir, azami karı yaratan ve büyümeyi sağlayan. Kapitalist üretimin temel yasası olan azami kar için, artı-değerin üretilmesi yeterli değildir. Daha çok, daha çok artı değer için üretim yapılır.

Kapitalist işletmelerde artı-değer, iki biçimde sağlanır: Mutlak ve nispi sömürü biçimleriyle.

Patronlar, mutlak sömürüyü işgünü saatini uzatarak sağlarlar. Uzatılan işgününde, gerekli çalışma kısmı aynı kalır, fakat patronların karşılığını vermediği artı-değer, üretilen artı çalışma kısmı uzatılarak büyütülür. Nispi sömürde ise, işgününi uzatmadan, iş temposunu yoğunlaştırır. Böylece gerekli çalışma saati düşürülür, gaspedilen artı-değer kısmı artar.

Günümüzde ekonomik krize giren tekelci kapitalistler, işletmelerinde her iki sömürü biçimini de aynı işgünü içerisinde kullanmaktadırlar. **Üretim büyüdükçe, işçi ve emekçilerin üzerindeki mutlak ve nispi sömürü dozajı artarken, buna karşılık işçilerin gerçek ücreti düşer.** Diğer yandan gerekli temel geçim maddeleri (besin, ulaşım, barınma, giyim) pahalalanır. İşçi emekçilerin yaşam koşulları kötüleşir. Ekonomik baskı, siyasi baskıyla birlikte artar.

Bütün bunların yanı sıra, kapitalist toplumda çalışabilir nüfusun, hiçbir zaman tam istihdamı sağlanamaz. Değeri yaratan canlı emek, yani işçiler, işsiz bırakılarak üretim fonksiyonları çürütülür. **Daha ucuz işgücü sömürüsü için, kapitalistler "yedek işgücü ordusu"nu, yani işsizleri elinin altında tutarlar.**

Azami kar hırsı, işsizliği üretir.

"Burjuva toplumda canlı emek, yalnızca birikmiş emeği artırmanın bir aracıdır, komünist toplumda ise birikmiş emek, yalnızca işçilerin yaşama süreçlerini genişletmenin, zenginleştirmenin, ilerletmenin bir aracıdır" der K. Marks ve F. Engels, Komünist Parti Manifestosunda.

Kapitalizme bağlı emek, doğru- dan özel çalışma olarak ortaya çıkar. Sosyalizmde ise emek, toplumsal karaktere sahiptir. Üretim araçları üzerinde toplumsal mülkiyet vardır, bu da işgücünün planlı örgütlenmesinin olanağını sağlar. **Sosyalist sistem, çalışabilir nüfusun hepsine eşit çalışma hakkı getirir, bütün vatandaşlar için eşit çalışma hakkı tanır.**

Üretim araçları üzerinde toplumsal mülkiyetin sağlandığı sosyalist üretimde, azami kar, eşitsiz gelişme olmaz. Toplumun ihtiyacına göre yapılan üretimde, üretim merkezi olarak planlanır. Üretim araçları ile üretim ilişkileri arasında bir denge kurulur. Dolayısıyla üretici güçlerde ve üretimde tıkanma olmaz. Keza makineleşme, ve teknoloji de özel mülkiyete ait değil, toplumsaldır. Onlar, sömürünün değil, toplumsal kalkınmanın araçlarıdır. Böyle olduğu için, işçilerin çalışma koşullarını iyileştirir, çalışma saatlerini azaltır, kol emeği işyükünü hafifletirler. Emek üretkenliğini artırdığı gibi, kafa emeği ile kol emeği arasındaki çelişkiyi azaltır. Üretimdeki kaynakların tümünün tam istihdamı sağlanır, işsizlik diye bir olgu olmaz.

Sosyalist üretimin temel yasası, toplumsal refahı yükseltmektir. Üretimin hedefi toplumun ihtiyacı olunca, insan sağlığına zararlı ürün üretilmediği gibi, toplumun ihtiyacı olan ürün, "maliyeti yüksektir üretilmez" düşüncesi geçerli olmaz. İhtiyaca göre üretim maliyeti kurtarmasa dahi, o ürün üretilir, topluma sunulur. Yaratılan toplumsal ulusal değerler, tek tek kişilere akmaz, toplumun hizmetine sunulur. Büyüyen üretimin büyüyen toplam geliri, insanların yaşamını rahatlatmaya, refahını yükseltmeye kullanılır. O yüzden sosyalist toplumda, kapitalist üretimin tersine gerçek ücretler de düşmez, yükselir. Üretimin her büyümesi, gerçek ücretleri yükselttiği gibi, işçi emekçilerin yaşam koşullarını da giderek iyileştirmelere yol açar. Temel tüketim maddeleri pahalalanmaz, ucuzlar. Sosyal kültürel hizmetler ücretsiz verilir.

"Bir yanda servet, diğer yanda sefaletin büyümesi"ni durduracak tek yol, bunu yaratan kapitalist sisteme karşı mücadeleyi yükselterek, sosyalist topluma geçişi sağlayacak bir devrimi gerçekleştirmektir. Rosa Lüksemburg'un yüzyıl önce söylediği gibi insanlık, "ya barbarlık içinde" yok olacaktır; ya da sosyalizm ile insanlığın altın çağına doğru yol alacaktır.

Samsun Hastanesi işçileri: “Üreten biziz, yöneten de biz olmalıyız!”

Samsun Gazi Devlet Hastanesi'nde sendikal örgütlülük nedeniyle işten atılan ve 26 Ocak 2011'den beri çadır direnişi gerçekleştiren; bu süreç içerisinde defalarca gözaltına alınan ama direnişlerine devam eden işçilerden Yüksel Aslan'la 8 Eylül'de Bedaş çadırında yaptığımız röportajı yayınlıyoruz.

DSB: Süreci anlatır mısınız?

Her taşeronda olduğu gibi, esnek, keyfi ve angarya uygulamalarla, kölece bir muameleyle karşı karşıyaydık. Yasalarda var olan haklarımızı kullanmak, insan yerine konulmak için bir yola çıktık. Sendikal mücadele arayışı içinde Dev Sağlık-İş'le tanıştık. Özlük haklarımızı öğrendik. Sendikal örgütlülüğü sağlamaya çalıştık. İlk bir yıl patron dokunmadı. Örgütlenme iyi gidiyordu. Ciddi sorunlar vardı, izinler verilmiyordu, mesailer verilmiyordu. Ayda 260-280'e varan çalışma saatleri vardı, maaşlar gününde yatmıyordu, mesai farkları ödenmiyordu. Temel sorunlarımızı sendikayla birlikte çözmeye başlayınca ve bazı hakları alınca, baskı oluşmaya başladı. Ardından işten atılmalar başladı. Ali ve Cemal arkadaşlar işten atıldı. Biz sendikal hakkımızın gasp edildiğini söyleyerek 26 Ocak 2011'de direnişe başladık. Direnişe başlarken gayemiz, çalışma koşullarımızı düzeltmekti. O günden bu güne hastanenin, emniyetin, özel güvenliğin, yoğun baskısına rağmen çay bahçesinde çadır eylemi yapıyoruz. Bu sürecin içerisinde çeşitli psikolojik baskılar ve tehditler yapıldı. Peşimizden 4 işçinin daha atılması, epey bir moral bozukluğu yaratmıştı. Aslında bir nevi sendikaya bir darbeydi. Oradaki arkadaşlarımızın birliği ve dayanışması süreci daha da morallendirdi. Çadıra daha çok sahip çıktık. O günden bugüne 600 gün geçti. Bu süre içerisinde direnişimizle beraber öğrendiğimiz; bizim yaşam koşullarımızın, taşeronluğun güvence-siz olduğudur.

Zaten biz açtık, kölece yaşam koşullarının dahi altındaydık. Ama bir kurtuluşumuz var: Birlikteliğimiz. Bunu denemenin en güzel yolu sendikal örgütlülüktü. Hastanenin önünde direnirken bu yaptığımızın meşruluğuna, sendikanın meşruluğuna daha fazla inandık. Bu meşruluğu, Samsun valisi, bize saldıran AKP'nin Samsun temsilcileri, İl Müdürü, başhekim, basın açıklamaları yaparak gösterdiler. Yani süreç, yaşadığımız gözaltı süreçleri de, okul gibi geldi. Gözaltına alınırken, polis vahşice saldırıyorlar, ama içeriye girdiğimizde ne yapacaklarını şaşırıyorlar. Nereden tutturacaklarını bilemiyorlar. Bize yalvarmalarını gördükçe, kararlılığımız daha çok arttı.

Ne kadar işçi çalışıyor?

450 işçi var. Bunların bir kısmı temizlikte, bir kısmı hastabakıcı olarak, bir kısmı da teknisyen olarak çalışıyor.

Sendika yetki almış mıydı hastanede?

Sendika Türkiye'de yetkili bir sendika, ama daha yetkisi açıklanmadı. Devlet hastanesinde çoğunluğu almak üzereydik, ama yoğun baskıdan kaynaklı üyelerimizi kaybettik. Tekrar üye yapıyoruz, yapacağız.

Samsun'da böyle bir direnişi sürdürmek nasıl bir etki uyandırdı, destek nasıl?

Açık söylemek lazım ki, Dev Sağlık İş'in mücadele anlayışı oradaki yapıların mayasını bozdu. Kararlılığı, inatçılığı ve sokak eylemleri, azmi, Samsun'a renk kattı. Destekçi soruyorsanız, Samsun'da o kadar iyi destek bulamadık. Bulsaydık zaten orada bu süreç 600 günü bulmazdı. Yine de bazı desteklerle bu sürece kadar geldik.

Ne tarz eylemler yaptınız?

İlk eylemimiz Sağlık İl Müdürlüğü'ne, yani asıl muhatabımız olan yere kendimizi zincirlemek oldu. Peşinden hastane önünde çadırımız 24 saat sürüyorken, valiyle beraber Bakan Mustafa Demir gelince, okul parmaklıklarına kendimizi zincirledik. Çadırımızı yerle bir ettiler ve gözaltına alındık. Ardından 15 gün boyunca Ankara'ya yolculuk yaptık. Tabi ki gelmişken Sağlık Bakanlığı'na mesajımızı göndermek için Kızılay'da yol kapatma eylemi yaptık. Orada gözaltı yaşadık. Samsun'a döndüğümüzde tekrar çadırımızı 24 saat düzenine göre kurduk. Çatı eylemi yaptı arkadaşımız. "İşimi geri istiyorum" pankartıyla beraber çıktı çatıya. Peşinden geçen sene ramazan ayında 12 kez gözaltı saldırısı oldu, hastane içinde. Günde 3 kez gözaltına alındığımız oldu. Valiliğe yürüyüş yaptık. Ve en son, Valilik önünde kendimizi zincirleme eylemi yaptık. Verdikleri sözleri tutsunlar istedik.

İşçiler ne kadar süredir çalışıyor?

Ben 10 senelik işçiyim. 5-6 sene olan arkadaşlar var. Biz 6 işçi atıldık. İkisi direnişte aktif değil. Birisi ailesinin baskısına dayanamadı. Diğer arkadaşımız TEDAŞ işçisi oldu. Onlar da sendikalaşma çalışması içindeler. İki kadın ve iki erkek olarak direnişe devam ediyoruz. Biz mahkeme kararlarından sonra girmedik işe. Taşerona değil asıl işverene işbaşı yaptırılmamızı istedik. O yüzden devam ediyoruz.

Şimdi İstanbul'da Bedaş çadırındasınız, İstanbul'da 10'a yakın işçi direnişi sürüyor. Burada bulunmak, direnişleri duymak sizde nasıl bir his uyandırıyor?

Çadırdaki gazete okurken, internette takip ederken, bu tür eylemler gücümüze güç katıyor. Benim eşim direnişçi benim gibi. Onun bir sözü var: "Ben gözümü sendikamla açtım, ama bu direnişle yaşamı öğrendim, yalnız olmadığımı, çok olduğumuzu öğrendim." Bu eylemler, yalnız olmadığımızı, Türkiye'de milyonlarca taşeron işçisinin olduğunu, daha beter koşullarda çalıştıklarını öğretiyor. Biz sınıf kardeşliğini öğrendik. Enerji-Sen de aynı anlayışla hareket eden bir sendika. "Taşerona teslim olmayacağız" diyorlar. "Taşeron ölümdür" diyen arkadaşlarımız oldukları için, onur duyuyoruz, Kocaeli'yle, Süreyyapaşa ile direnişteki tüm işçilerle gurur duyuyoruz. Bizde sınıf kardeşliği vardır, sendika ayrımı yoktur. Samsun'da Türk Metal sendikasına üye olan işçilerin de direnişi vardır. O sendikaya ne kadar kötü sendika desek de oradaki işçiler bizim için önemli, biz onlarla da beraberiz. Öğrenmiş olduğumuz asıl şey, Türkiye'de ve dünyada ezilenlerin ve çalışanların ürettiği bir dünya oldu. Bunların yönettiği bir dünya istiyoruz! Üreten biziz, yöneten de biz olmalıyız!

Direnisteki işçilerden...

Süreyyapaşa Hastanesi'nden atılan Dev Sağlık-İş üyesi işçiler, 21 Eylül'de Kozyatağı'nda E-5 otobanını trafiğe kestiler. "İşten atılan işçiler geri alınsın-Süreyyapaşa Hastanesi işçileri" yazılı pankart açan işçilere yoldan geçen araçlar da kornalarıyla destek sundular. Eyleme Dev Sağlık-İş Genel Başkanı Arzu Çerkezoğlu da katıldı. Açıklama yapan Çerkezoğlu işten atılan işçilerin derhal geri alınmasını ve hukuksuzluğa son verilmesini istedi. Süreyyapaşa'da çalışan 3 işçi, yeni şirketin imzalatmak istediği sözleşmeyi kabul etmedikleri için işten atılmışlardı.

Elit fabrikasında çalışan ve Tek Gıda-İş üyesi olan 7 işçi geriye dönük fazla mesai ücretlerini istediği için işten atıldı. Bu durumu protesto etmek için işçiler, İSO önünde basın açıklaması yaptılar. Aynı zamanda İSO başkanı olan patron Tanıl Küçük'ün bu saldırısının Tek Gıda-İş Genel Merkezi'yle ortak yapıldığını iddia eden işçiler, Mustafa Türkel'i de protesto ettiler. Açıklamayı Tek Gıda-İş Avrupa Şubesi Başkanı Muzaffer Dilek yaptı. Dilek açıklamada genel merkezin patronla yasadışı ve gizli protokoller yaptığını belirterek mesailerin kesildiğini ve işçilerin işten atıldığını söyledi. Mustafa Türkel ise yaptığı açıklamada "işçiler patronla mahkemelik, etik olarak mahkemelik olan bir yerde bu işçilerin çalışmasını doğru bulmuyoruz" dedi. Türkel ayrıca bu işyerinde 40 yıldır kimi zaman düşük kimi zaman yüksek oranlarda sözleşmeler imzalandığını belirtti.

İnşaat Mühendisleri Odası'ndan "performans düşüklüğü" bahanesiyle işten atılan ve defalarca İMO önünde polis saldırısına uğrayan Cansel Malatyalı 13 Eylül'de açık grevine başladı. İşe geri alınma talebiyle direnişini 7 aydır sürdüren Malatyalı'nın bu talebini görmezden, duymazdan gelen İMO yönetimi ise DİSK, KESK, TMMOB'a açıklama yaptırarak direnişi yalnızlaştırmanın yollarını arıyor. İMO'ya pankart asılmasının ardından İMO yönetimi binanın etrafını duvarla çevirdi. Buna rağmen Cansel Malatyalı'ya destek ziyaretleri ilerici ve devrimci güçler tarafından devam ediyor.

"Kiğılı'yı teşhir etmeye devam edeceğim"

İşten atıldığı için direnişe geçen Kiğılı işçisi Didem Sorhun'la yaptığımız röportajı yayınlıyoruz.

Devrimci Sendikal Birlik: Süreci anlatır mısın, neden işten atıldın?

Didem Sorhun: Hiçbir gerekçe gösterilmeden 20 Temmuz'da işten atıldım. Ustabaşı beni odasına çağırdı ve işime son verildiğini söylediler. Herhangi bir gerekçe de göstermediler. Tamamen keyfiydi. Bana orada "hiçbir hak talep etmiyorum" diye kağıt imzalatmak istediler. Kağıdı imzalama-yacağımı, haklarımı arayacağımı, işimden çıkmak istemediğimi söyledim. Cuma günü işten atılmışım ve onlara Pazartesi tekrar işime geleceğimi söyledim. Gittiğimde, kapının önünde fiziki müdahalede bulunarak içeri almadılar. Kolumdan tutup dışarı çıkardılar. Müdür hakaret etmeye başladı. 23 Temmuz günü direnişe başladım. İlk günlerde direnişe içeriden destek vardı. Gayet iyi gidiyordu. İçeride patron, müdür, ustabaşı işçilerle toplantı yaptı. "Burayı kapatıp giderim, açıkta kalırsınız" diye tehdit ettiler. İşçileri bana karşı kıskırttılar. İlk hamleleri başarılı oldu gibi. Şimdilik destekleri kestiler.

Kaç kişi çalışıyor? Kadın işçi sayısı ne kadar? Sendika var mı?

150 kişi çalışıyor, 130'u kadın işçi. Press işini erkekler yapar genelde, ama burada kadınlar yapıyor. Çalışan erkekler de genelde emekli. Emekli kadınlar da var. Kadın işçi tercihini bilinçli yapıyorlar. Çünkü daha rahat hakimiyet kurduklarını düşünüyorlar. Bir de taşeron firma sokmuşlar içeriye. Sendikalaşmanın önüne geçmek için "akıllı davranıp" 3 tane firma sokmuşlar. Sendika yok. Bunun önünü taşeronla kesmişler.

Çalışma şartları nasıl?

Çok kötü. Kadın ağırlıklı çalışılıyor içeride.

23'ünde pankarta yazmıştım: "Kiğılı'da baskıya, sömürüye, tehdide son! İşimi geri istiyorum!" Sadece kendim için değil, içerideki şartları da teşhir etmek istedim. Müdürün hakaretlerine maruz kalıyoruz, tacizlere maruz kalıyoruz. Müdür kendisine cevap verilmesini dahi istemiyor. Bir gün bana "Altı üstü iplik temizliyorsun -kalite kontrolcü olarak çalışıyorum- kendini ne bok zannediyorsun" dedi. Ben de ona karşılık verdim. Karşılık veren birini de hemen kapının önüne koyuyorlar. Bir sürü kamera var ve ustabaşının gözleriyle tacizine uğruyoruz. Yarım saat gözlerini ayırmıyor işçilerden. Biraz oturduğunda müdahale ediliyor. Asgari ücretin altında çalışıyoruz. AGİ (asgari geçim indirimi) ile birlikte 716 lira alıyoruz. Mesaimiz yok, 10.5 saat çalışıyoruz. Cumartesi-pazar yok. Kadın ağırlıklı olduğu için çok tepki de olmadı. Kadına "evine ek gelir götürüyor" birileri diye bakılıyor. Kadınlar da boyun eğiyorlar. Bu şartlar onlara avantaj gibi geliyor. Toptan işçi atmıyorlar. Baskıyla işçileri kendilerine bağlamaya

çalışıyorlar. Ben 9 ayda 10 işçinin atıldığını gördüm. Hiçbir hak verilmeden herkes boynunu büküti gitti.

İşten atıldıktan sonra neler yaptınız?

Kapının önüne çadır kurdum. Fabrika 4 Ağustos'ta tatile girecekti. Ben de o gün basın açıklaması yapacaktım, ama işçilerin görmesini ve katılmasını engellemek için 3 Ağustos'ta 15 günlük izne çıkardılar. O süreç içinde Kiğılı mağazaları önünde blokaj eylemleri yaptım. Carrusel'de yaptım ve bu medyaya da yansıdı. Yeni Bosna'da yaptım. Emekçilere sesimi duyurdum. En son bayram arifesinde Armoni Park'ta yaptığım eylem oldu. Orada bana desteğe gelen arkadaşlara özel güvenlikler coplarla-gazlarla saldırdı. Bunu yaptıklarında içerisi çok kalabalıktı ve eylem amacına ulaştı. Sefaköy emekçi semti ve onlara sesimi duyurdum. Yolu trafiğe kapatarak basın açıklaması yaptım. İyi ilgi gördüm.

Direnişlerin birleşmesi hakkında ne düşünüyorsunuz?

Zaten tek başına olacak işler değil. Gerçi patronlar bir kişiden bile korkuyor. Birleştiğimizde patronların korkusunu daha çok büyütürüz. Ortak eylemler yaparak sesimizi daha çok duyurucağımızı düşünüyorum. Fabrika önündeki direnişi bitirdim. Amacım teşhir etmektir. Belli bir süre koymuştum kendime. Fabrika önüne hapsolmak istemedim. Sendikalara çağrılar yaptım ama çok destek de görmedim. Direnişim dışarıda değişik eylemlerle devam ediyor. Abdullah Kiğılı'yı teşhir etmeye devam edeceğim.

Son olarak ne söylemek istiyorsun?

Kendi sektörümden baktığımda bile direnişlerin patlak verdiğini görebiliyorum. Kiğılı var, Hey var, Texim var, Darkmen var. Bir canlanma görüyorum. Direnişlerle ortak hareket etmek gerekiyor.

Teksim'de polis engeli

8 Ağustos'ta fabrikadaki çalışma şartlarının ağırlaştırılmak istenmesine tepki gösterdikleri için işten atılan Texim işçileri direnişlerini fabrikanın önünde sürdürüyorlar.

Patronun isteğiyle polis işçileri fabrika önüne yansıtmıyor ve sokakları ablukaya alıyor. 22 Eylül'den itibaren başlayan ablukayı "valilik ben böyle bir talimat vermedim" diyerek görmezlikten geliyor. Patronun Hugo Boss firmasının yöneticilerinin ziyareti nedeniyle polise haber verildiği anlaşıldı. Birçok "ünlü" tekelin imalatını yapan fabrikanın önünde direniş çadırı bulunmasının patronun imajını zedeleyeceği korkusu Merter Keresteciler sitesinin ablukaya alınmasına yetti.

İşçiler polis ablukasını dağıtmak için barikatın üzerine yürüdü. Gaz bombalarıyla işçilere saldıran polis bir işçiyi yaraladı. İşçiler yaptıkları açıklamayla eylemlerine daha kararlı bir şekilde devam edeceklerini belirtti.

Texim işçileri 11 Eylül'de de Levent'teki İş Kuleleri'nde bulunan İspanyol Zara firmasının önünde basın açıklaması yaptılar. Eylem, Zara firmasına bağlı fabrikalarda işten atılan işçilerle dayanışma amacını taşıyordu.

Texim direnişine de dayanışma ziyaretleri sendikalar, ilerici ve devrimci güçler tarafından devam ediyor.

Darkmen direniyor

30 Ağustos'ta resmi tatil olduğu için işe gitmeyen 9 Darkmen işçisi işten atıldı.

Güngören'deki fabrikada çalışan işçiler 4 Eylül'de yaptıkları açıklamayla direniş başlattı. "Darkmen fabrikasından atıldık işimizi geri istiyoruz" pankartını Güngören stadının önünde açan işçiler, fabrika önüne kadar yürüyüş gerçekleştirdiler. Fabrika önünde ilk açıklamayı Avukat Naciye Demir yaptı. Sonuna kadar işçilerin yanında olduklarını belirten Demir, "işçilerin atılmasının hiçbir hukuki açıklaması olamaz" dedi.

Ardından işçiler adına yapılan açıklamada işçiler, patronun kendilerini dayakla işten attığını, ücretlerinin gasp edildiğini, mesailerinin verilmediğini belirtti ve resmi tatilde çalışmamanın en doğal hakları olduğunu ve bu haklarını kullandıklarını söyledi. Eylem sloganlarla bitirildi.

İşçiler cumartesi günleri yapılan yürüyüşe de katılıyorlar.

Bedaş'ta kararlılık

Taksim Bedaş önünde direnişlerini devam eden Bedaş işçileri kararlılıklarını koruyorlar.

Direnış çadırında 24 saat boyunca bekleyen işçiler, cuma günleri yaptıkları yürüyüşlerini de sürdürüyorlar. Eylül ayı içinde birçok ziyaret gerçekleştirilen çadırı geçtiğimiz haftalarda KESK Genel Merkezi yöneticileri ve milletvekilleri ziyaret etti. Devrimci ve ilerici güçlerden de destek ziyaretleri sürüyor.

Bedaş işçileri Ekim ayında sonuçlanması beklenen ihale sürecinden sonra

direnışin seyri üzerine yeni kararlar almayı planlıyorlar. Ancak ihale değişikliğinin ardından işçilerin işbaşı yapma ihtimalinin yüksek olduğunu düşünüyorlar.

İŞ CİNAYETLERİ DEVAM EDİYOR *İşçiler çalışma koşulları için eylemde...*

İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Meclisi'nin yaptığı araştırmaya göre, Ağustos ayı içinde 71 işçi katledildi. 18 mevsimlik işçi, trafik kazaları ağırlıklı olmak üzere en çok ölümü yaşayan bölük oldu. İnşaatlarda ise 14 işçi katliamı yaşandı. Madenler, büro-eğitim, sinema, nakliye ve metalde de ölümler yaşandığının belirtildiği açıklamada ağır, güvencesiz çalışma koşullarının katliamlara neden olduğu vurgulandı. Açıklamada ayrıca 2012'nin ilk sekiz ayında 559 işçinin öldüğü söylendi. Çankırı'da ise 18 Eylül'de meydana gelen kazada tuğla fabrikasında çalışan 9 işçi öldü.

Tüm Bel-Sen üyesi zabıta ve itfaiye emekçileri 27 Eylül'de Ankara'da gerçekleştirdikleri eylemle güvenceli ve sağlıklı iş koşulları istedi. İstanbul, İzmir, Mersin, Gaziantep, Kırklareli, Şanlıurfa, Van, Diyarbakır, Antalya, Giresun, Trabzon, Samsun, Balıkesir, Kocaeli, Karabük ve Çorum'dan gelen emekçiler, Kızılay ve GMK önünden Kızılay'a yürümek isteyince polis tarafından önlerine barikat kuruldu. Kurtuluş parkında, emekçiler adına açıklamayı Tüm Bel-Sen Genel Başkanı Vicdan Baykara yaptı. Konuşmasında zabıta ve itfaiye emekçilerinin bir meslek olarak tanınması gerektiğini, gerekli düzenlemelerin yapılmasını, sağlıklı ve güvenceli bir iş ortamı sağlanmasını istedi. Eylemde "Zafer direnen emekçinin olacak", "Direne direne kazanacağız", "Yaşamak, yaşatmak istiyoruz" sloganlarını attılar.

DİSK, meclisten geçirilmeye hazırlanan yeni iş kanununu protesto etmek için eylemler gerçekleştirdi. İstanbul, İzmir ve Ankara'da yapılan eylemlerde yasanın derhal geri çekilmesi istendi. "Zalimin zulmüne direneceğiz" kampanyası çerçevesinde 28 Eylül'de İstanbul ve İzmir'de Çalışma Bakanlığı Bölge Müdürlüklerine Ankara'da ise Çalışma Bakanlığı'na yüründü. Eylemlerde "Zalimin zulmüne direneceğiz! Yasaksız, barajsız sendika istiyoruz" pankartları açıldı. "Sendika hakkımız söke söke alırız", "Yasaksız, barajsız sendika istiyoruz" sloganları atıldı.

İstanbul'daki eyleme Güven Elektrik'te tazminat hakkı için direnen BMİS üyesi işçiler de destek verdiler. Yapılan açıklamalarda yasanın işçilerin son haklarını da gasp etmek amaçlı olduğu vurgulandı.

1 Eylül dünya barış günü kutlandı

1 Eylül Dünya Barış Günü İstanbul, Diyarbakır, Ankara, İzmir, Bursa, Adana, Mersin, Van'da yapılan mitinglerle kutlandı.

Diyarbakır'da sokak çatışmalarına sahne olan mitinglerde, Kürt halkının taleplerinin yanı sıra, barış talebi öne çıkartıldı.

İstanbul'daki miting, Kadıköy'de düzenlendi. DİSK, KESK, TTB, TMMOB tarafından düzenlenen mitinge, ağırlığını BDP'nin oluşturduğu HDK bileşenleri, sendikalar, devrimci kurumlar, partiler ve direnişteki Hava-İş işçileri, Hey Tekstil işçileri de katıldı. 5 bin kişinin katıldığı mitingde, ağırlıklı olarak Kürdistan'da artan operasyonlar protesto edilirken, Suriye'de yaşanan gelişmeler de dövizlere ve sloganlara yansdı. "Yaşasın halkların kardeşliği", "Biji bratiya gelan", "Kürdistan faşizme mezar olacak", "Savaşa hayır barış hemen şimdi", "Biji azadi, biji aşiti" sloganları atıldı. Kitle, mitingin başlamasını halaylar çekerek bekledi.

Mitingi düzenleyen kurumlar adına yapılan konuşmalarda, barış çağrısı tekrarlandı. Ardından, BDP milletvekili Sırrı Süreyya Önder ve BDP Eş Genel Başkanı Selahattin Demirtaş konuşmalar gerçekleştirdi. Demirtaş konuşmasında Şemdinli'de gerillanın kurduğu hakimiyet sonrası başbakanın kendisine "yalancı" demesine cevap verirken, Suriye'yle savaş aşamasına gelinmesini, dağlarda sürdürülen operasyonları ve tutuklamaları protesto etti. Tayyip Erdoğan'ın iki yıl önce Gaziantep'te "kardeşim Esad" dediği konuşmayı dinleten Demirtaş "Şimdi soruyorum kim yalancı?" dedi ve tekrar müzakere masasına dönülmesi, Oslo görüşmelerinin yeniden başlamasını istedi.

Miting verilen müzik dinletisinin ardından sona erdi. Savaş çıkırtkanlığının bu kadar yüksek olduğu bir dönemde, savaş karışıklığını bir kere daha haykırmak gerektiğini ifade eden PDD okurları da mitinge flamalarıyla katılım gösterdiler.

Futbolcu Metin Kurt yaşamını yitirdi

Galatasaray'ın efsane "sol açığı" Metin Kurt, 24 Ağustos günü yaşamını yitirdi. Futbolun devrimci ismi Metin Kurt, Türkiye'de futbolcuların sendikalaşmasına önayak olan isimdi. En son 2010 yılında Türkiye Devrimci Spor Emekçileri Sendikasını kurdu. 1976 yılında Galatasaray'da oynarken, futbolcuların hak ettiği primin verilmemesi üzerine greve gitmiş, antremanı "boykot" etmiş ve bu yüzden "futbola anarşiyi soktuğu" gerekçesiyle kadro dışı bırakılmıştı. O, bu eylemleriyle Türkiye futbol tarihinde bir ilke imza attı ve o yüzden Kayserispor'a "sürgün" edildi.

"Kula kulluk etmezdin" denilerek üzerine şarkılar yazılmış bir futbolcudur Metin Kurt. Adidas marka futbol ayakkabısına alışamadığı için Rum Dinyakos Usta'nın yaptığı ayakkabıları giyen ve sahanın kenarında oynadığı için "halka en yakın yerde oynuyorum" diyen bir futbolcuydu. "Bizim derdimiz, tabandan başlayan bir örgütlenme kurabilmek" demişti ve "Emre Belezoglu, Hakan Şükür gibi isimlerin yerine bir kulübün çaycısını üye yapmak için 10 kez giderim" diyerek bu tavrını ortaya koymuştu.

"Metin Kurt yalnızlığı" olarak adlandırılmasına rağmen, yıllarca doğru bildiği yoldan yürüdü ve mücadelesini son nefesine kadar sürdürdü. "Bugünkü sistemde atılan her gol, emekçinin galesine gider", "Futbol borsada değil, arsada güzeldir" sözleriyle Metin Kurt ismi, unutulmayacak...

PKK'li tutsaklar açlık grevinde

PKK'li ve PJAK'lı tutsakların Türkiye ve diğer Kürt bölgelerinde bulunan cezaevlerinde 12 Eylül'den itibaren süresiz dönüşümsüz açlık grevine başladıkları duyuruldu. Taleplerinin ise, "Öcalan'ın tecridine son verilmesi, sağlık, güvenlik ve özgürlük koşullarının bir önce yaratılması, Kürtler üzerindeki baskıların sonlandırılması ve haklarının verilmesi" olduğu belirtildi. Bu talepler doğrultusunda birçok cezaevinde tutsaklar kapalı görüşe de çıkmayacaklarını bildirdiler.

"Öcalan'a Özgürlük" sloganıyla başlatılan kampanya Avrupa ve Türkiye'de sürüyor. Avrupa'nın çeşitli ülkelerinde dolaşan otobüsle, Öcalan'ın özgürlüğü için imza da toplanıyor. Çeşitli şehirlerde gösteriler yapılıyor. Türkiye'de de mitingler ve gösterilerle "Öcalan'a Özgürlük" sloganı yayılıyor.

BDP binalarına saldırılar

BDP'nin Bingöl'deki İl Binası'na 21 Eylül'de yapılan faşist saldırıyı 23 Eylül'de protesto etmek isteyen BDP'lilere polis gaz bombaları ve tazyikli suyla saldırdı. Faşistlerin elini kolunu sallayarak BDP binalarını basmasına "göz yuman" polisin saldırısına BDP'liler saatlerce çatışarak karşılık verdi.

Ayrıca geçtiğimiz ay içinde asker ve polislerin çıkan çatışmalarda ölmesinin ardından faşistlerin sokaklara salınmasıyla, BDP İstanbul Zeytinburnu ilçesi iki kez saldırıya uğramıştı. 28 Eylül'de ise Tekirdağ İlçe binası kundaklandı. Çerkezköy Karaağaç belde temsilciliğinin de saldırıya uğradığı öğrenildi. 6 Eylül'de Bursa Osmangazi İlçe temsilciliğine silahlı saldırı yapıldı. 19 Eylül'de ise Eyüp İlçe binasına faşist saldırı düzenlendi.

Klikler savaşında bir muharebe daha sonuçlandı

BALYOZ DAVASI'NDA CEZA YAĞDI

Ordu içinde bir grubun AKP Hükümetine karşı darbe teşebbüsü içinde bulunduğu iddiasıyla açılan "Balyoz davası" sonuçlandı. Aralarında orgenerallerin de bulunduğu toplam 325 asker ağır cezalara çarptırıldı. 3 general önce "ağırlaştırılmış müebbet hapis" cezası aldı, sonra cezaları "eksik teşebbüs" olduğu için 20 yıla çevrildi. 78 kişi 18 yıl, 214 kişi 16 yıl, bir kişi 15 yıl, 28 kişi 13 yıl 4 ay, bir kişi 6 yıl hapis cezasına mahkum edildi. Bu kişilerin arasında 24 "muvaz-zaf" (halen görevde bulunan) general bulunuyor.

Bu sonuçlar, sanıklar ve sanık yakınları tarafından büyük bir şaşkınlık ve tepkiyle karşılandı. Eğer cezalar Yargıtay tarafından da onaylanırsa, general-lerin de er durumuna düşürüleceği, yararlandıkları tüm hakların ellerinden alınacağı, "kamu hizmetlerin-den men" edileceği, dolayısıyla "babalık" ve "kocalık" haklarının da alınacağını yayılması üzerine, tepkiler infiale dönüştü.

AKP yanlısı kesimde ise, verilen cezalar "hak yerini buldu" şeklinde yorumlandı. Hatta Nazilerin yargılandığı mahkemeye atfen, Balyoz davasını "Türkiye'nin Nürnberg'i" olarak tanımlayanlar oldu. Onlara göre "askeri vesayet rejimi" ilk kez cezalandırılıyordu! Darbeciler bunu fazlasıyla hak etmişti! Bir daha hiç kimse darbeye teşebbüs edemeyecekti!

Oysa gerçekte ne Balyoz davası "Türkiye'nin Nürnberg'i"ydi; ne de darbe ve darbecilik yargılan-mıştı. **Ortada 12 Mart, 12 Eylül gibi gerçek darbe-ler ve onun yarattığı devasa sonuçlar duruyorken, "darbeye eksik teşebbüs"ten dolayı, yani gerçek-leşmeyen, sadece niyet edilen ama fiiliyata geçi-rilmeyen bir girişimden dolayı cezalar yağması, sorunun darbelerle olmadığının açık göstergesi-dir.** Keza 12 Eylül göstermelik bir şekilde ve sadece iki yaşlı general ile sınırlanarak yargılanırken; Balyoz davasında "darbe girişimi"nin planlandığı yer olarak gösterilen I. Ordu'da, plan seminerine katılan 50 subayın hepsi ve onların emri altındaki 325 asker cezalandırıldı. 12 Eylül, aradan geçen 32 yıla rağmen yargılanmazken ve mahkeme başladığından bu yana 2 sanık duruşmaya bile katılmazken, Balyoz'da iki yıl içinde yüzlerce tutuklanıp dava sonuçlanabilirdi!

Burada ne darbeye ve darbecilerle hesaplama vardır, ne de "bağımsız yargı"nın kararı!

Egemenlerin it dalaşının bir muharebesi daha yaşanmış ve AKP yanlıları bu muharebeyi de kazanmıştır. Ama savaş devam ediyor. Balyoz, bir gün onların da başında patlayabilir! O yüzden hükümet cephesi, son derece ihtiyatlı açıklamalar yapma-ya gayret gösterdi. Bunun daha Yargıtay aşaması vardı! Gerekçe görülmeden konuşmak olmazdı! Ailelerinin durumuna hepsi üzülmüyordu! vb. vb... Kaçamak yanıtlarla ve göz boyamaya, tansiyonu düşürmeye dönük açıklamalarla, sevinçlerini gizleme-yi tercih ettiler.

Benzer şekilde dönemin Kara Kuvvetleri Komutanı Aytaç Yalman ile Genelkurmay Başkanı Hilmi Özkök, "silah arkadaşlığından" dem vurup, mahkeme kararına ilişkin muğlak açıklamalarda bulundular. Dava açıldığı zaman "kasaptaki ete soğan doğramam" sözüyle ünlenen Özkök, et masa-

ya geldiği halde soğan doğramaktan yine kaçındı.

AKP'ye yakınlığı ile bilinen ve darbeyi önledik-leri için "demokrasi kahramanı" haline getirilen Özkök'e askerler içinden tepki-ler arttı. Aytaç Yalman bile "onun tankları mı varmış ki, darbeyi durdurmuş" diyerek Özkök'e yapılan övgülere kız-gınlığını ortaya koydu. Bu arada darbeyi asıl durdu-ranın kendisi olduğunu da ima etmiş oluyordu. Balyoz davasından ceza alan komutanlar ise, her ikisine de tepkilerini açıkça gösteriyorlar, mahkemeye tanık olarak gelmemiş olmalarına büyük bir öfke duyuyorlardı.

Böylece komutanlar da birbirine girmiş oldu. **Ordunun da homojen bir bütün olmadığı bir kez daha gözler önüne serildi.** Balyoz'da, Ergenekon'da yargılananların sıkça söyledikleri gibi "hedefte TSK" da yoktu! Sadece TSK içinde ABD ve AKP karşıtları hedefe çakılmıştı. AKP, o dönemin Genelkurmay Başkanı Hilmi Özkök'e ve Kara Kuvvetleri Komutanı Aytaç Yalman'a dokunmamıştı örneğin. Keza bugün-kü TSK ile de son derece iyi geçiniyordu. Gerçekte olan TSK içindeki ABD karşıtlarının temizlenmesi ve komuta kademesinin yeniden dizayn edilmesi idi. Bunda da ABD'nin Irak işgali sırasında 1 Mart tezke-resinin geçmemesi, önemli bir dönüm noktası oldu.

Hatırlanacaktır, Balyoz davasına uzanan süreç, 20 Ocak 2010 tarihinde Taraf gazetesinde yayımla-nan "Balyoz Güvenlik Harekatı" iddialarıyla başlamış-tı. Taraf'ın "acar" muhabiri Mehmet Baransu, kendisi-ne bavul içerisinde getirildiğini söylediği belgeleri sav-cılığa teslim etti. Tam bir mizansen içinde!..

2 yıl 8 ay süren dava sonucunda, mahkeme heyeti karar aşamasına geldiğini açıklayınca, sanıklar "delillerin değerlendirilmediği" itirazında bulundular. Sanıklar ve avukatları, iddiaların dayandığı dijital kayıtların zaman, mekan ve teknik çelişkilerle dolu olduğuna dikkat çektiler. Dosyadaki TÜBİTAK ve Emniyet raporlarının çelişkiler barındırdığını belirttiler. Keza tanık olarak dinlenmesini istedikleri komutanla-rın çağrılmadığını söylediler.

Fakat bu itirazların hiçbirisi ciddiye alınmadı. Mahkeme heyeti, tüm siyasi davalarda olduğu gibi kararını çok önceden vermişti. Deliller arasında tut-mayan tarihler, mahkemenin dikkate almadığı bilirkişi raporları, dinlenmeyen tanıklar, davaya esas teşkil eden İstanbul 1. Ordu'daki "Plan Semineri"ne katıl-madıklara halde ceza alan isimler vb... Cezaların hukuksal süreçle bir ilgisi olmadığı ve Özel Yetkili Mahkemelerin durumu, bir kez daha gözler önüne serildi.

Elbette Balyoz davasından çok daha beter hukuk ihlalleri, komünist ve devrimcilerin yargılanmaları sırasında bugüne dek çok yaşandı. Ama bunların hiç-biri, burjuva basında böylesine geniş yer bulmadı. Bugün Balyoz'dan ceza alan generallerin önemli bir kısmı, 12 Eylül döneminde görev yapmış subaylardı

ve o dönemki birçok hukuksuzlu-ğa, dahası işlenen cinayetlere, katliamlara bizzat katılmışlar ya da izlemişlerdi. **Şimdi "hukuk" diye bağırırlar, sözkonusu olan komünist ve devrimci-ler, işçi ve emekçiler olunca, onların "huku-ku"nu hiç de dert etmedi-ler.** Halen de etmiyorlar.

Subayların eşleri ve çocuklarının düştüğü durum, büyük bir dram olarak gazete sayfalarını doldu-rurken, 12 Eylül'de ve sonrasında yıllarca cezaevlerinde yatanların, işkencede, zindanda, darağaçlarında katledilenlerin ailelerinin ne hale düş-tüğü, nasıl acılar çektiğiyle ilgilenmediler hiçbir zaman.

AKP hükümeti ve yanlıları ne kadar ikiyüzlü ise, bugün AKP'ye muhalif olan geçmişin güç ve iktidar sahibi "ulusal"cıları, bir o kadar ikiyüzlü ve sahtekar-lardır. Birkaç yıllık hapis hayatı bile, onları çileden çıkarmaya yetmiştir. Bugüne dek kendi yaptıklarına dair pişmanlıklarını belirten bir söz ya da bir özeleştiri de vermiş değillerdir.

Onlar kendilerini göstermeye çalıştıkları gibi, emperyalizme ve işbirlikçilerine karşı duran "yurt-sever" subay ve aydınlar değildirler. Sadece ABD'ye, ya da ABD'nin "Cumhuriyetçi" kanadına ve AKP'ye karşıdırlar. İçlerinde Rus ve Çin işbir-likçileri olduğu da açıktır. Bugüne dek yapılan dar-belere de karşı durmamışlardır. AKP'ye karşı darbe hazırlığı içinde bulunmuş olmaları da kuvvetle ihtimaldir. Başarılı olsalardı, bugün her biri önemli mev-kilerde bulunacaklar ve sömürü-soygun sistemini kendi lehlerine sürdüreceklerdi. Kendilerinden önceki darbeciler gibi, bir yandan keselerini dolduracaklar, bir yandan da hak-hukuk dinlemeden halka kan ağla-tacaklardı.

AKP ya da "ulusalcı" egemen sınıf kliklerinden şu ya da bu; hiçbirisi işçi ve emekçinin yanında değildir. Her biri farklı bir emperyaliste sırtını dayayan ve bu sömürü sisteminin devamından yana olan kesimler-dir. İşçi ve emekçilerin "kötünün iyisi" diyerek bunlar-dan birine yedeklenmesi, en büyük yanılgı olur. Her iki kesimin de yalan ve demagoji ile yapmaya çalıştığı, kitleleri arkasına almak, kitle desteğini sağlamaktır.

Elbette hukuk, herkes için geçerlidir. Ancak tüm sömürücü toplumlarda ve onların sonuncusu emper-yalist-kapitalist düzende, hukuk hiçbir zaman "bağımsız" olmamıştır, olmayacaktır. **İktidarda hangi sınıf ya da klik bulunuyorsa, mahkemeler onun çıkarla-rını korumakla yükümlüdürler** ve o doğrultuda kararlar verirler. Balyoz Davası da böyle kararlardan biridir.

AKP'nin zayıflamasıyla birlikte bu kararlar da değişecektir. Ancak bu düzen varolduğu sürece işçi ve emekçilere, onların öncülerine karşı düşmanlık bit-meyecek ve burjuvazi tüm klikleriyle birlikte onları ezmede birleşeceklerdir. Bu sınıfsal ve tarihsel bilinç, asla yitirilmemelidir.

Cunta şeflerinin vurgunları...

12 Eylül cuntası, işkence ve vahşetiyle bilinçlere nakşetmiştir. “5’li çete” olarak tanımlanan cunta şefleri ise, bu işkence ve vahşetin yürütücüleri, aynı zamanda onu meşrulaştırmaya, üzerine yasal kılıf geçirmeye çalışan demagoglardır.

Ama bütün bunları “vatan, millet, Sakarya” aşkına yapmadıkları biliniyordu. Daha o yıllarda Tahsin Şahinkaya’nın F-16 satışlarından nasıl nemalandığı ortaya çıkmıştı. Öyle ki, Time dergisi Şahinkaya’yı “dünyanın en zengin 50 generalinden biri” olarak göstermişti. Şimdi o bilgilere yenileri eklendi. 12 Eylül’ü tezgahlayan emperyalistlerden ve işbirlikçilerinden fazlasıyla ödüllendirildikleri yetmezmiş gibi, çeşitli biçimlerde vurgunlar vurarak, servetlerine servet kattıkları bir kez daha açığa çıktı.

Mali Suçları Araştırma Kurulu (MASAK), Kenan Evren ve Tahsin Şahinkaya’nın mal varlıklarıyla ilgili bir rapor hazırladı. Ankara 12. Ağır Ceza Mahkemesi’nin 12 Eylül darbelerini yargılama kapsamında verdiği talimat gereği hazırlanan bu rapor, geçtiğimiz günlerde avukatların incelemesine sunuldu. Ve görüldü ki, Evren ile Şahinkaya’nın onlarca farklı hesaplarında milyonlarca liralık nakit, hisse senedi ve gayrimenkulleri bulunuyor.

2 klasör ve 55 sayfadan oluşan raporda, halen faal olan hesaplarda, çeşitli miktarda havaalelerin yapıldığı ve bunların bazılarının “olağandışı” notu düşüldüğü görüldü. Bu şekilde not düşülen hesapların, herhangi bir akrabalık bağı olmadığı halde, sürekli para gönderildiği saptanan bir bölümünün işadamı olduğu tahmin edilen 5 ayrı kişiye ait olduğu bildirildi.

Dikkat çeken bir diğer husus ise, raporda 2001 yılından önceki mal varlıklarına ilişkin hiçbir bilginin yer almamasıydı. Her iki darbecinin paralarının bulunduğu 20 bankadan 19’u, “bu tarihlere ait kayıtların aradan uzun zaman geçmesi nedeniyle silindiği” bilgisini verdikleri, fakat araştırmanın devam ettirildiği söyleniyor. Yani ortaya dökülen “malvarlıkları” sadece 2001 yılından sonrasına ait. Öncesinde ne kadar vurgun vurdukları ve nerelere saçtıkları henüz ortaya çıkarılmış değil! Ama bu kadarı bile dudak uçuklatan cinsten!

Evren ve Şahinkaya’nın 20 bankada farklı hesaplarda milyonları aşan bakiyeleri ve büyük holdinglere ait şirket hisseleri bulunuyor. Ayrıca Kenan Evren’in Marmaris Sağlık Hizmetleri AŞ ve Marmaris Liman Hizmetleri AŞ olmak üzere iki şirket sahibi olduğu, aile fertlerinin ise Alber-Teks adlı bir şirkete ortak oldukları; Şahinkaya’nın aile fertlerinin de, çeşitli şirketlerde hisse senetlerinin bulunduğu belirtildi. Gayrimenkul olarak ise, Evren’in Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü’ne kayıtlı Bodrum’da 3 dairesi, Datça, Bornova, Marmaris ve Muğla merkezde de taşınmaz mal alım-satımı yaptığı bildiriliyor. Şahinkaya’nın, İzmir’in Menderes ilçesine bağlı Özdere Köyü’nde 5 yazlığı ve Kesse mevkinde de taşınmazları bulunuyor. Bunların yanı sıra Evren’in üzerine kayıtlı 3, aile fertlerinin üzerine de 14 otomobil gözüktüyor. Şahinkaya, 2 otomobil, aile fertleri de 3 otomobil sahibi...

Liste böyle uzayıp gidiyor... Tüm işçi ve emekçileri ağır sömürü koşulları altında iliklerine dek sömürürken ve halkı kan denizinde boğarken, kendileri işte böyle şirketler kuruyor, villalar, otomobiller alıyor, zevk-ü sefa içinde yaşıyorlar.

Dosyalarda incelenmesine izin verilen malvarlıklarının, buzdağının görünen yüzü olduğu çok açık. Yargılamanın başlamasının arkasından taşınmazlarının ve şirket hisselerinin önemli bir kısmının başkalarına devredildiği, mücevherlerin ve banka kasalarının MASAK raporuna dahil edilmediği de biliniyor.

Üstelik mahkeme heyeti, cunta şeflerinin malvarlıklarının avukatlar tarafından incelenmesine sınırlar getiriyor. Avukatların belgeleri kopyalamasına izin vermiyor örneğin. Üç günlük süre ile sınırlayıp, bu sürede belgeleri incelemeleri istiyor ve örnek alamayacaklarını bildiriyor. 3 günlük süreden sonra belgeler adli emanete kaldırılacak ve özel izin alınmadan kayıtların yeniden incelenmesi yapılamayacak.

Avukatların bu kararlara itiraz edecekleri söyleniyor. Evren ve Şahinkaya’nın yaşlarına ve emeklilik hallerine rağmen, hesaplardaki dinamik hareketlerin, malvarlığının kaçırılabilmesine kanıt gösterek, bankadaki hesaplarla ilgili “tedbir” talebinde bulunacakları bildiriliyor. Cunta şeflerinin bu malvarlığını “memur maaşı” ile elde etmediği, dolayısıyla malvarlıklarına el konulması ve bunun kurulacak olan “12 Eylül Tazminatları Fonu”na aktarılması isteniyor.

Elbette bu dizginsiz ve hesapsız mülkiyet birikimi sadece cunta şeflerine özgü değil. Bugünkü yöneticilerin de onlardan farkı yok. Eski Genelkurmay Başkanı Yaşar Büyükanıt’a, karısına ait yolsuzluklarla ilgili bir dosya gösterildiği, “erğenekoncular” a desteğini geri çekmesi karşılığında hem bu dosyanın gizlendiği hem de dünyada sadece 4 tane bulunan özel zırhlı bir makam otomobilinin “emeklilik hediyesi” olarak sunulduğu, son görülen örneklerden biri.

Bürokratların, askerlerin, parlamenterlerin; yani “devlet” in “asli görevi”, burjuvazinin çıkarları doğrultusunda ülkeyi yönetmek, kitle hareketini “zararsız” hale getirmek. Ve bunu en başarılı biçimde yapanlar, burjuvazinin en fazla ödüllendirdikleri oluyor. Bazılarını tesadüfen öğreniyoruz, tümünü açığa çıkarmak için ise ciddi bir mücadele yürütmek gerekiyor.

Yıldönümlerinde cunta protestoları

Eylül ayı, Latin Amerika ve Türkiye’de faşist cuntaların işbaşına geldiği ay. 11 Eylül 1973 tarihinde Şili’de gerçekleşen cuntanın 39. yıldönümü, büyük protesto gösterilerine sahne oldu.

Arkasında ABD’nin yer aldığı General Pinochet’in Devlet Başkanı Allende’yi devirdiği darbenin yıldönümünde, başta başkent Santiago olmak üzere birçok yerde halk sokaklara çıktı, polisle çatıştı. Çatışmalarda 1 polis öldü, 26 kişi yaralandı, 255 kişi de gözaltına alındı. İçlerinde binlerce üniversite ve lise öğrencisinin de bulunduğu gösteriler saatlerce sürdü, polisle öğrenciler arasında çatışma yaşandı. Şilili öğrencilerin parasız eğitim talebiyle başlattıkları mücadele, bir yıldan fazladır sürüyordu. Öğrenciler, cuntanın yıldönümünde hem cuntaya karşı protestolarını ortaya koydular, hem de paralı eğitim talebini yinelediler.

17 yıl iktidarda kalan Pinochet, hakkında açılan davalar sürerken, 2006 yılında “kalp yetmezliği”nden ölmüştü. Onun başında yer aldığı cunta yıllarında onbinlerce kişi işkence görmüş, 3 binden fazla kişi gözaltında katledilmiş, binlercesi kaybedilmişti.

Türkiye’de ise 12 Eylül’ün 32. yılı Şili’ye oranla daha sönük protestolarla geçti. DİSK, Şişli’den Taksim’e kadar bir yürüyüş ile 12 Eylül’ü protesto etti. Ve 12 Eylül’de elkonulan malvarlıklarının geri iade edilmesini istedi. İstanbul, Ankara ve diğer illerde 12 Eylül protestoları yapıldı.

Gebze TMMOB’da 12 Eylül günü bir etkinlik düzenlendi. 12 Eylül’e dair bir belgesel gösteriminin ardından, 30 yılı aşkın süredir içeride tutulan Tahir Canan’ın oğlu ile içeride en uzun yıl kalan kadın tutuklu Nevine Berktaş konuşma yaptılar. Berktaş, 12 Eylül’ün sadece işkence ve vahşetten ibaret olmadığını, aynı zamanda bir direniş dönemi olduğunu belirtti ve 12 Eylül’e dair çarpıtmalara açıklık getirdi. Bugün ise 12 Eylül yargılanması adı altında aklanmaya çalışıldığını, 12 Eylül’ü ancak devrimci bir önderlik altında işçi ve emekçilerin yargılayabileceğini vurguladı. Ayrıca “Darbe, Yenilgi, Direniş 12 EYLÜL” kitabının da çıktığının haberini verdi.

Mezopotamya sularının ılığı

Muş Varto belediyesinin 7-8 Eylül tarihlerinde düzenlediği 9. Kox (Koç) Şenlikleri

için Varto'ya yola ıkıyoruz. Ülkenin her tarafına musallat olan HES'ler Varto'da da kendini göstermiş. Belediye, şenlik programına koyduğu "Dođa, Kùltür ve Tarih Erozyonu" başlıklı panelde Hes'lerle ilgili konuşmak üzere DEKAP (Derelerin Kardeşliği Platformu) Yürütme Kurulu üyesi Ethem KARA ve DEKAP Şavşat Delegatesi Murat TOKDEMİR'i panelist olarak davet etmişti.

Karadeniz'de HES'lere karşı yürütölen mücadele, Kürt illerinde de ilgiyle izleniyordu ve bu saldırı orada da ortaya çıkınca, DEKAP'la irtibat kurmuşlardı.

En çok ilgimi çeken, gidiş ve dönüşümüz sırasında yol kontrolüyle karşılaşmamamız oldu. Ancak dönüşümüzden hemen sonra bölgede operasyonlar başlayacak ve özellikle komşu ile olan Bingöl Karlıova'da Belediye Başkan Vekili'nin de içinde olduğu onlarca kişi gözaltına alınacaktı. (Belediye Başkanı daha önce den tutuklanmıştı,) Ama operasyonlara tepkiler de bu defa oldukça sert oldu.

Varto'ya girdiğimizde görevli arkadaşlarla buluşmak üzere Mordem Kùltür Merkezine geçtik. Oradaki arkadaşlar otelde yerimizi ayırttıklarını ve dinlenmek üzere odalarımıza götürebileceklerini söylediğinde, "mümkünse köylerinizde konaklamak isteriz" dedik. Karşılarında üstenci akademisyenler değil, devrimciler olduğunu görmekten memnuniyetlerini, "köylerden gelen bir grup arkadaş, eğer çok yorgun değilseniz sizinle görüşmek istiyordu" sözleriyle ifade ettiler. Hemen teklifin üzerine atladık, ayrıca HES'in geçtiği köylerde incelemeler yapmak ve köylülerle görüşmek istediğimizi söyledik. Bunun üzerine gelen arkadaşlarla birlikte köylere doğru yola çıktık.

Varto Sünni-Kürt kökenlilerin yanı sıra Alevi-Zaza'ların da yoğun olduğu bir ile. Zaza'lar, Osmanlı padişahı Yavuz Sultan Selim'in Mısır seferi sırasındaki katliamda, Dersim civarından kaçıp Varto'ya yerleşenlerin torunları. Kurdukları köyler, dereler-tepeler Dersim'de bıraktıkları yer-yurt isimlerinden oluşuyor.

Quzuk (Gölyayla), Mengel (Alabalık), Zengena (Güzeldere), Kasıman(Köprücük), Badan(Tekindüzü), Emeran (Onpınar) köylerini ziyaret ediyoruz. Her birinde küçük toplantılar yaptıktan sonra, arkadaşlar bir sonraki gün ile merkezinde gerçekleşecek panele katılarak daha geniş bilgilenebileceklerini söylüyorlar.

Mengel(Alabalık) ilk ziyaretine gittiğimiz köy. Sohbet başlar başlamaz ev sahibi nine, önce Kürtçe bilip bilmediğimizi soruyor. Bunu çeviriye gerek duymadan "qırmanı nizanım" diyoruz. Nine bu defa Türkçe konuşmaya başlıyor: "Hoş gelmişiniz, başımızın üstünde yeriniz var, ama bizden su istemeyin bu su buradan giderse biz daha niye duralım, bizi Dersim'den sürdüler, canımızı zor attık buraya, köylerimizin isimle-

rinden ve dilimizden başka bir şey getiremedik. Buradan da gidersek köylerimizin isimlerini koyacak yer yok..." Bize refakat eden arkadaşlar atladılar hemen: "Nene bu arkadaşlar Karadeniz'den geliyor. Orada sularını vermeyen arkadaşlar, Kemal Pir'in hemşerileri..." Kalkıp nenenin boynuna sarılıyorum. Nene bizim dost olduğumuzu anlayınca, torununa sesleniyor: "de zilfeti getir..." Dersimde "babuko", Sivas'ta "sir" derler, Şavşat'ta "dügme" ... Ekmeği biraz farklı pişirilir, ama gerisi çok benzer ve Anadolu da en kıymetli misafirin önüne bu yemek konulur.

Deré Mengeli (Mengel Deresi) ya da yeni adıyla Alabalık ayı, doğduğu yerden Murat nehriyle buluştuğu yere kadar, yaklaşık 30 km'ye yayılan 26 köyün sulama suyu ihtiyacını karşılıyor. Derenin doğduğu Mengel (Alabalık) köyünde, yaklaşık 12 hane 2 bin 500 büyükbaş hayvan yetiştirmekte. Görüştüğümüz köylüler halen uygulanmakta olan yayla yasağından önce, bu sayının 5 bin üzerinde olduğunu söylüyorlar!

Varto'da şu an için bilinen 5 HES projesi var. Bunlardan ilki bir yıl önce yapımına başlanmış olan Goşgar (Yarlı Su). Goşgar geçtiği yerlerde 10 köyün içme, 20 köyün sulama ihtiyacını karşılıyor. İkincisi Deré Mengel; üç, Karameşe; dört, Kaynarca; beş, Serika (Gürlük Deresi)

Gezdiğimiz köylerde beni en çok etkileyen Badan. Bir tepeyi gösteriyorlar; Gireinali Tepesi... 5-10 meşe ağacı dışında çıplak bir tepe. 2 bin asker 5 gerillayı çembere almış. 2 gün süren bir çatışma. 2 gerilla yarıp kurtuluyor çemberi. 3 yoldaşı kendilerini feda ediyor. aresizlikle izlenebilir mi bu, izlenirken nefes alınabilir mi hala, nasıl bir tanıklık olur?! Bizi gezdiren arkadaş, hemen her selamlaştığı arkadaştan sonra hakkında bilgi veriyor: "Bu arkadaşın iki kardeşi şehit düştü..." "Bunun üç oğlu..." "Bunun kardeşi zindanda..."

Köy ziyaretlerinden sonra, ile merkezinde BDP eşbaşkanı Gülten KIŞANAK, milletvekili Sabahat TUNCEL ve Dersim Belediye Başkanı Edibe ŞAHİN'le sohbet ettik. En son 19 yıl önce yurt dışında görüştüğümüz Ozan Cömert'le kucaklaşıp kısa bir sohbetten sonra, dinlenmek üzere köye geçtik. Cömert'in iki oğlu da bu kavgada şehit düşmüştü...

Panel öncesi Varto'lu Muş Milletvekili Demir ÇELİK ve il meclis üyesi arkadaşla görüşüyoruz. Toplam 23 il meclis üyesinin 8'i AKP, kalan 15'i ise BDP'li. HES'lerle ve benzeri her şeyle ilgili kararların il meclisinden geçtiğini hatırlatıyoruz ve Goşgar'ın nasıl engellenemediğini soruyoruz. Oldukça güçlü olan-görönen örgütlölüğün aşiretler, mezhepsel dengeler gözetilerek oluştuğu çarpıyor gözöme. Bunca mücadeleye, ödenen bedellere rağmen, bu kadar gidilebilmiş üstüne ve hatta bazen özellikle gidilmemiş...

Konuştduğumuz insanlardan daha "politik" olanlar genellikle HES'lerin gerilla geçişlerini kesmek, köyleri boşaltmak ve asimilasyon politikalarını etkinleştirebilmek için yapıldığı görüşünde. Bizse asıl amacın, dünyada çok az olan temiz-kullanılabilir su kaynaklarının ele geçirilmesi olduğunu,

yanı sıra kaygılandıkları sonuçların da ortaya çıktığını işlemeye çalışıyoruz.

Panel Kamer Erdoğan yönetiminde Araştırmacı-yazar-yönetmen Metin YEĞİN, Dersim Bel.Baş.Edibe ŞAHİN, DEKAP Yürütme Kurulu Üyesi Ethem KARA ve DEKAP Şavşat Delegatesi Murat TOKDEMİR'in katılımıyla gerçekleşti.

Metin Yeğın, kendine has ajitatif üslubuyla dünyadan çarpıcı örnekler vererek etkileyici bir kapitalizm teşhiri yaptı. Edibe Şahin, Dersim sürecine ilişkin canlı bilgiler eşliğinde deneyimlerini aktardı. 1930'lu yıllara ait bir jandarma raporunda geçen "barajlarla 'Şaki'lerin geçiş yollarının kesilebileceği" yönündeki öneri bunlardan biriydi... Ethem Kara, DEKAP'ın şekillenmesi ve suyun ticarileşmesi sürecine ilişkin bilgiler verdi.

Murat Tokdemir ise, verilerle HES'lerin durumunu ortaya koydu ve "suyumuza sahip çıkalım" ağırısı yaptı. Tokdemir, "Karadenizin hırçın çocuklarından, ateşin ve güneşin çocuklarına devrimci selamlar getirdik" diye başladığı sözünü, şöyle noktaldı: "Tarihte ilk medeniyetler su havzalarına, nehir yataklarına kurulmuştur. Dilimizi, tarihimizi, toprağımızı anlamlı kılan, var eden en önemli öğe sudur. Suyumuza sahip ıkamazsak, ne üzerinde yaşanılabilir bir toprağımız, ne dilimizi yaşatıp yeşertebileceğimiz bir doğa, ne de hatırlamak isteyeceğimiz bir tarih ve övünebileceğimiz bir medeniyet kalır geriye. O zaman geleceğe dair ümitten de söz edemeyiz."

Döndüğümüzde sık sık aradığımız, haberleştirdiğimiz bir Varto bıraktık arkamızda. Mutlaka yine görüşeceğimizi tekrarladığımız dostluklar... Ve artık Fırat-Dicle arasında kim hangi dereye bent yapmaya kalkarsa, karşısında "Mezopotamya Sularının ığlığı"nı duyacağı müjdesini...

Şavşat'tan bir PDD okuru

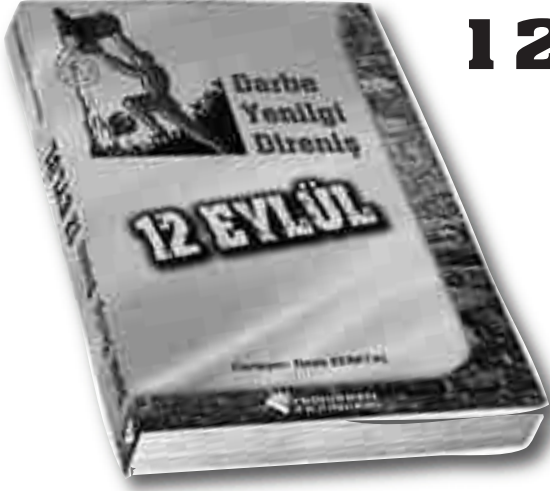
Bozlağın sesi sustu

Kendisine "Devlet sanatçısı" ünvanı teklif edildiğinde, "Ben halkın sanatısıyım" diyerek reddetmişti. Çok değerli bir halk ozanıydı; ancak yaşamının uzun bir bölümünü, Almanya'da yokluk ve kırgınlık içinde geçirdi.

2000 yılında yeniden Türkiye'ye döndü ve birbirinden değerli türkülerini burada söylemeye devam etti.

Herbiri dillerde destan olan sayısız beste yaptı.

25 Eylül 2012 tarihinde kanserden öldü.

12 Eylül direnişi ve şehitleri BUGÜNÜMÜZDÜR, YARINIMIZDIR!

12 Eylül'ün üzerinden 30 yılı aşkın bir zaman geçti. Ama halen konuşuluyor, tartışılıyor... Bunun en önemli nedeni, 12 Eylül'le gerçek bir hesaplaşmanın yapılmamış olmasıdır. Buna bağlı olarak, anayasası dahil, 12 Eylül yasa ve uygulamalarının hala devam etmesi, yer yer onu aratmayacak yeni yasalarla faşizmin hüküm sürmesidir. Üstelik bugün "12 Eylül yargılanıyor" yaygarası altında, 12 Eylül aklanmaya çalışılmakta, bayatlamış komplo teorileri yeniden ısıtılarak piyasaya sürülmektedir.

Bütün bunlar, 12 Eylül'ün üzerinde yeniden durmayı, onu gerçek yönleriyle sergilemeyi zorunlu hale getiriyor.

Bugüne dek 12 Eylül'e dair çok şey yazıldı, söylendi... O dönemin en pespaye unsurları bile, "demokrasi kahramanı" kesildiler! Hepsisi 12 Eylül'e karşıydı, hatta direnmişlerdi(!) Burjuva politikacılar ve yazarlardan, liberal-reformist cenaha kadar herkes, "12 Eylül mağdurları" olarak boy gösterdi, "12 Eylül uzmanı" edasıyla konuştular. Son yıllarda bunlara MHP'li faşistler de katıldı. Koro tamamlanmıştı!

Bu konuda asıl konuşması gerekenler, 12 Eylül'e karşı her cephede direniş bayrağını yükseltenlerdi. Ki onlar, 12 Eylül'ün en karanlık günlerinde, hiç kimsenin en küçük ses çıkarmaya cesaret edemediği o kasvetli yıllarda konuşmuştu. Hem de faşizmin kendini en güçlü hissettiği inlerinde; işkencede, zindanda, mahkemede, darağaçlarında devrimin onurlu sesini yükseltmişlerdi.

Bu kitapta şimdi onlar konuşuyor. 12 Eylül'ün sadece kan ve vahşetten ibaret olmadığını, aynı zamanda direniş manifestolarının yazıldığı bir dönem olduğunu ortaya koyuyorlar. Yaygın kanının aksine, mücadelenin 12 Eylül günü "bıçak gibi" kesilmediğini, ne fabrikadaki grevlerin, ne sokaktaki direnişlerin, ne de dağlardaki isyanın bir günde bitmediğini somut örnekleriyle gösteriyorlar.

12 Eylül'ün "sağa da sola da karşı" olduğu yalanını, dış güçlerin "iki tarafı bilerek kışkırttığı" türünden komplo teorilerini çürütüyor, onun asıl olarak yükselen halk hareketini bastırmak, devrim tehdidini bertaraf etmek için geldiğini gözler önüne seriyorlar.

Sadece karşı-devrimin yalan ve çarpıtmalarını değil, reformizmin ve tasfiyeciliğin tahrifatlarını da sergiliyorlar. 12 Eylül döneminde kendini en çıplak haliyle ortaya koyan tasfiyeciliğe ve teslimiyete karşı, devrim ve sosyalizmin güçlü sesini haykırıyorlar. 12 Eylül'e karşı her alanda direnenleri, en zor koşullarda bile inançlarından ödün vermeyenleri, bu uğurda can verenleri anlatıyorlar. "Direnilemez" denen yerde direnişin, "başarılamaz" denilen yerde başarının ve zaferrin gururunu yaşıyorlar.

"12 Eylül ve direniş" denilince, ilk akla gelen, ihtilalci komünistler olur. Bu, dost-düşman herkesin kabul ettiği bir gerçektir. Hiç kuşkusuz birçok devrimci

örgütten de başeğmeyen yiğit devrimciler çıkmış, 12 Eylül faşizmine direnmiş ve şehit düşmüştür. İhtilalci komünistlerin farkı; direnişi tek tek kişilerden öte, örgüt düzeyine çıkarması ve mücadelenin her cephesinde direnmiş olmasıdır. Bu, ne tesadüftür, ne de sonradan iddia edildiği gibi "küçük" olmalarıyla ilgilidir. Öyle olsaydı, bütün "küçük" örgütlerin iyi bir direniş sergilemeleri gerekirdi. Oysa "küçük"- "büyük" birçok siyasal hareketin, 12 Eylül karşısında teslim bayrağı çektiklerini ve tarih sahnesinden silindiklerini biliyoruz.

İhtilalci komünistler, en başta ML bir ideolojik-siyasal hatta ve buna uygun sağlam yeraltı örgütüne, seçkin kadrolara sahiptiler. Bu yönüyle 12 Eylül'e en hazırlıklı örgüt durumundaydılar. Diğer yandan 12 Eylül'ü doğru bir şekilde değerlendirmişler, isabetli taktikler belirlemişlerdi. Ve başlarında Osman Yaşar Yoldaşcan, Mehmet Fatih Öktülmüş gibi, daha yaşarlarken efsaneleşen önderleri vardı. Önderler en önde dövüşüyor, kadrolarla birlikte her işe koşuyorlardı. Aralarında mücadelenin ateşi içinde pişmiş, sınanmış, büyük bir güven ve bağlılık oluşmuştu. Bu, direnişlerindeki en önemli itilim kaynağıydı.

"12 Eylül ve direniş" denildiği zaman, akla ihtilalci komünistlerin gelmesi gibi, "12 Eylül direnişinin şairi" denildiği zaman da, Adnan Yücel gelir. Onun içindir ki, bu kitapta ihtilalci komünistlerin yanı sıra Adnan Yücel'in şiirlerine yer verilmiştir.

Direnin ve kavganın şairi Adnan Yücel, şiirlerini övenlere "yazana değil, yazdırana bakacaksınız" derdi. İhtilalci komünistlerin direnişleri, şaire ilham vermiş, en güzel şiirlerini yazdırmıştı; şairin dizeleri ise onların direnişini ebedileştirmiş, yeni kuşaklara taşımıştı. Aralarında böylesine bir bütünlük oluşmuştu.

Kitap asıl olarak, ihtilalci komünistlerin çeşitli tarihlerde yayın organlarında çıkan 12 Eylül'e dair yazılarından oluşuyor. Bunlar, 12 Eylül'ün hangi koşullarda ve hangi amaçlar doğrultusunda, kimler tarafından tezgahlandığını ve ona karşı, devrimci tavrın ne olması gerektiğini ortaya koyan yazılar olduğu kadar; son yıllarda artan "12 Eylül yargılanıyor!" yaygarası hakkında güncel değerlendirmeleri de içeriyor. 12 Eylül'e dair çarpıtmalara yanıt verilirken, genel olarak devrimci hareketin zaafalarına ve 12 Eylül'deki dövüşsüz yenilgisiyle bağlarına da dikkat çekiliyor.

Bu siyasal değerlendirmelerin yanı sıra, 12 Eylül yıllarında gerek dışarıda, gerekse içeride kıran kırana verilen mücadele, bizzat yaşayanların kaleminden aktarılıyor. İnançlarından hiçbir şey kaybetmeden direnenleri; işkencede, darağacında can veren yiğit komünist ve devrimcileri, tüm canlılığı ile gözlerimizin önüne seriyor.

Bu kitap, ihtilalci komünistlerin 12 Eylül'le ilgili çıkardıkları ilk kitap değil kuşkusuz. Daha önceki yıllarda mahkemedeki duruşlarını ve savunmalarını bir araya getirdikleri "Yargılayan Savunma", işkencedeki direnişlerini anlattıkları "Adressiz Sorgular", zindandaki faşist yaptırımlara karşı direnişi konu alan "Hücreler" gibi kitaplar yayınlandı. Ancak bir bütün olarak 12 Eylül karşısındaki tutumlarını tek bir kitapta toplamamışlardı.

12 Eylül yıllarından itibaren legal-illegal yayınlarında, bu konuda pek çok yazı, makale kaleme alındı. Onların içinden bazılarına kitapta yer veriyoruz. Fakat tekrara düşmemek için, işkencede direniş örneklerine

ve hücrede tek başına direnişe olabildiğince az giriyor, aslolarak dışarıdaki mücadele ile zindanlardaki direnişe odaklanıyoruz.

Bununla birlikte, başında Mehmet Fatih Öktülmüş'ün bulunduğu 12 Eylül faşist cuntasını yargılayan savunmanın önemli bir kısmını yayınlıyoruz. Bu kitabın artık piyasada bulunmuyor oluşu, ayrıca 12 Eylül sürecini ayrıntılı bir şekilde ortaya koyması yönüyle, böyle bir kitapta yer alması önemliydi. Komünistlerin 12 Eylül'ü yargıladıkları bir manifesto olan, "ana dava savunması"; 12 Eylül mahkemelerindeki başeğmez tutumlarını göstermekle kalmayan, ona karşı yürüttükleri ideolojik-siyasi mücadeleyi de ortaya koyan tarihi bir belge olduğu için, 12 Eylül'le ilgili bir kitapta mutlaka bulunmalıydı.

12 Eylül yıllarında saflaşma; "direneler" ve "teslim olanlar" şeklindeydi. Bir yanda "bu koşullarda bir şey yapılamaz" diyerek mücadeleyi tatil edenler ve örgütlerinin kapısına kilit vuranlar vardı, diğer yanda "dönen dönsün, ben dönmezem yolumdan" diyerek, teslimiyete karşı direnişin bayrağını yükseltenler...

Onlar, hem faşizme, hem de teslimiyete karşı direndiler. Bu, direnişlerini çok daha zorlu ve bir o kadar anlamlı kılıyordu. Önemli olan, bir direniş cephesi oluşturmaktı. Faşizmin kolay teslim alamayacağını gösteren, onlara kök söktüren ve geleceğe miras bırakan bir direniş cephesi...

Bu bazen bir grup komünist ve devrimci tarafından gerçekleştirildi, bazen bir kişi tarafından... Bir kişi bile faşizme "dur" diyebilirdi; geleceği o temsil ediyordu. Ve yarına da kalacak olan oydu. Ozanın sonrasında bu direnişi destansı bir şekilde şiirleştirdiği gibi, "Çünkü tarihin en güzel yerinde / son sözü hep direnenler söyler"di. Bu bilinç açıklığı ve inançla savaştılar, direndiler...

Olayları anlatırken, şehitler dışında kimsenin adını vermemeye özen gösterdik. Çok gerekli yerlerde sadece isimlerinin baş harflerini koymakla yetindik. Birçoğunun bugün nerede, ne yaptığını bilmediğimiz bu kişilerin, "olur"unu almamız mümkün değildi zaten. Diğer yandan hiç kimseyi, olumlu ya da olumsuz deşifre etmeyi doğru bulmadık. Önemli olan; kişiler değil, çıkartılması gereken dersler, alınması gereken mesajlardı. Kişilerle değil, olaylarla ve sonuçlarla ilgilidik.

Bu bir "anı" kitabı değildir! Çünkü ne 12 Eylül, dünde kalmış, düne ait bir tarihtir; ne de 12 Eylül'e karşı yürütülen mücadele ve direnişler... Bugün 12 Eylül, yasa ve uygulamaları ile sürerken, faşizme karşı mücadele ve devrimci kimliği her şart altında koruma savaşı da, tüm şiddetiyle devam etmektedir. Dolayısıyla faşist cuntanın yöntemlerine olduğu kadar, cuntaya karşı mücadele ve direnişe de bugünün gözüyle bakılmalı, bugüne dair sonuçlar çıkarılmalıdır. O direnişler ve o direnişlerin başını çeken şehitlerimiz, bizim en değerli hazinemizdir. Sadece dünümüz değil, bugünümüzdür, yarınımızdır...

Ozanın dediği gibi "O günlerden geriye / bir yarına gidenler kalır / bir de yarınlar adına direnenler"...

Bu kitabı o yüzden "yarınlar adına direnen" komünist ve devrimcilere, 12 Eylül şehitlerine atfediyoruz...

"Darbe, Yenilgi, Direniş 12 EYLÜL" kitabının
"önsöz"ünden alınmıştır.

Ekim ayı, biz komünistler açısından dünyayı sarsan Ekim devriminin yıldönümünün yanı sıra, tüm devrim ve sosyalizm şehitlerini andığımız bir aydır. Onun için önemi ikiye katlanmaktadır. 29 Eylül 1980’de faşist cuntaya sıkılan ‘ilk kurşun’ Osman Yaşar Yoldaşcan’ın ölümüyle başlayıp 31 Ekim’de bir trafik kazasında yitirdiğimiz Sezai Ekinci yoldaşın ölümüne kadar geçen bir aylık sürede yitirdiğimiz Ataman İnce, Remzi Basalak, Şaban Budak ve Nilgün Gök yoldaşlarının şahsında, tüm devrim ve sosyalizm şehitlerini bu ayda anıyoruz. Ekim ayını ‘devrim şehitlerini anma ayı’ ilan edişimizin bir nedeni, en fazla şehidi bu ay içinde vermemiz ise, bir diğer nedeni de Ekim devrimiyle çakışmasıdır. Dünyada ilk sosyalist devrimi gerçekleştirme onuruna sahip olarak Ekim devrimi sırasında şehit düşenler başta olmak üzere, tüm devrim ve sosyalizm şehitlerini anıyor ve onların ideallerinin hala yaşadığını haykırıyoruz. Biliyoruz ki, onlar kanlarıyla Ekim devrimini kızıştırdılar. Ve yine biliyoruz ki, yeni Ekim’ler onların kanlarıyla yaratılacak!

Şehitlerimiz... Zorlu dönemeçlerde, atılım yıllarımızda hep yol gösteren oldular. Karanlığı yaran, gelecek umudunu büyüten gün ışıkları olarak yüreğimize, bilincimize kazındılar...

Mücadelemizin ve örgütümüzün tarihinde şehitlerimizi buluruz. Onların emekleriyle örülüdür tarihimiz. Onlar buzkırandır. Dünden geleceğe kurulan köprüdür hepsi. Dün gibi bugün de ölümleriyle bile mücadele çağrısı, aşılan bir eşik, hedefe doğru atılan bir adımdır. İlk şehidimiz Azmi Akan’dan Nurettin Demir’e kadar tüm şehitlerimiz, proletarya ve halkın onuru olmuşlardır.

İlk şehidimiz **Azmi Akan**, Sezai Ekinci’nin komutasındaki silahlı bir eylemde, 18 Nisan 1979’da kukakladı ölümü. Komutanını ise yıllar sonra bir trafik kazasında kaybettik. ’74’ten bu yana mücadelenin her cephesinde yetkinleşen **Sezai Ekinci**’nin, örgütümüzün her yapı taşında emeği vardır. Türkiye devrim tarihinin yetiştirdiği seçkin askeri ve siyasi örgütçü, sakinmasız dava adamıdır O.

Azmi yoldaşın ardından **Ali Algül, Hamit Tekin ve Hacı Köse** yoldaşlar peşpeşe şehit düştü. Üçü de yiğit ve seçkin kadrolardı. Ali henüz 19’unda İMT’ye katılmış genç bir komünist; Hamit, 15-16 Haziran direnişinde bizzat yer almış bir işçi önderi; Hacı, militan, inisiyatifli, bir önder idi. En zor günlerde devletle çatışırken HK revizyonistleri tarafından hedef seçildiler.

Devrimimizin zor yılları oportünizmin rengini gösterirken örgütümüz, Osman Yaşar’ın “hücum ruhu” ile karşıladı faşist cuntayı. **Osman Yaşar Yoldaşcan** karanlığa sıkılan “ilk kurşun” oldu, güneşe yollanan ilk selam. MK üyesi, ilk askeri komutanı, önder komünistin adı, savaş çağrısı; yaşamı, kendini davaya adanmanın örneği oldu. İhtilalci komünistlerin 12 Eylül gibi zorlu bir sınavdan başı dik çıkmasında ve bu direnişçi mayanın tutmasında baş mimardır O. Bir doruk, bir semboldür. Ardından **Metin Aydın** fırladı öne, “Adana’nın Osman’ı ben olacağım” diyerek. Metin için en büyük hedef, çok yönlü ve yetkin bir komünist olmak, en büyük onur ise şehitlik mertebesine ulaşmaktı. Atılım yıllarımızda da **Şaban Budak** hedeflemişti Osman olmayı. Toprak, yeni Osmanlara gebeydi çoktan. ’80’de Metin, ’92’de Şaban komutanlarına yakışır bir şekilde sokak çatışmasında şehit düştüler. Yeni tohumlar ektiler toprağa...

Faşizmin işkencehanelerinde destan yazıldı. En değerli yoldaşlarımız, ihanetler ortasında yükselttikleri direniş bayraklarıyla abideleştiler. Sıradan bir direniş değildi bu. Türkiye devrim tarihinde yaratılan bir gelenek, yarına taşınan bir mirastı. **Mehmet Fatih Öktülmüş**, gezdirildiği tüm işkencehanelerde direnişi varolan geri mevzilerden doruklara tırmandırdı. **Selma Aybal, Hacı Köse, Kenan Özbilek, Songül Kayabaşı** bu geleneğin yapı taşı oldular. **Ataman İnce**’ye günlerce sordu işkenceciler: “Kimsin sen?” “Ben komünistim” dedi yalnızca. O, mücadelelenin her cephesinde baş eğmez bir savaşıydı. Uzlaşmaz bilinci işkencede de netti. Bu netlikle ölümsüzleşti. Sokak infazından yaralı olarak işkence tezgahına çekilen Selma Aybal, 19 yaşında direnerek ölümsüzleşirken gencecik yaşıyla dönekliğe, hainliğe, kavgaya kaçınılığına inen şamar oldu...

“Bu gelenek geliştirilmeli” diye düşünürdü hep **Remzi Basalak**. Masaya inen tekmesiyle bir ilkti O. Teşhir masasının arkasında durmamanın yaratıcısıdır. İşkencede de sorgulayan, meydan okuyandır. Böyle taşınmalıdır Fatih’in mirası, böyle iletilmelidir. Dilini koparırlar Remzi’nin, ellerini kesip alnını

Ekim şehitleri ölümsüzdür!

ezerler. Ama O, bir devdir artık. Arkasından gelenler için bir ölçüt.

Faşizmin karanlığında granitten bir kaledir Sefaköy direnişi. Karanlığı yaran bir şimşek. Bir kez daha gösterirler “bu havalarda da dövüşenlerin olduğunu”. **M. Ali Doğan ve Aslan Tel** yoldaşlar ölümsüzleşir bu direnişte. **İsmail Cüneyt** ise kısa bir süre sonra

yakalanıp kurşuna dizilir.

Her komünistin genel niteliklerinin yanı sıra öne çıkan, adeta onunla simgeleşen özellikleri vardır. M. Fatih denince alçak gönüllülük ve fedakarlık gelir akla. Osman Yaşar denilince soğukkanlılığı ve askeri dehası. İsmail Cüneyt ise kendini aşmanın örneğidir...

Mehmet Fatih Öktülmüş bir Kutup Yıldızı’dır. Yoldaşlarının sevgilisi, sözü her geçtiğinde yüzleri coşkulu bir özlemle aydınlatandır. İşkence odaları-

nın, cezaevlerinin, mahkeme kürsülerinin Fatih’idir. Ölümüne sadece bir soluk varken “Bana 14’lümü getirin, beyazlar Stalingrad’a saldırıyor” sözleri dökülür ağzından. M. Fatih, geleceğin toplumunun ve insanının nasıl olacağını gösterir kendi şahsında... Ölüm, onu direnişini doruklara çıkardığı ’84 Ölüm Orucu’nda bulur. Daha doğrusu O ölümü bulur; çünkü ölümün mükafatı, direniş çizgisi olacaktır... ’96 yılında **Osman Akgün, Tahsin Yılmaz, Ulaş Hicabi Küçük**, Fatihlerce çoğalırlar...

Yeni dönem, yeni kavgaları ve bu kavgada öne çıkan yeni şehitleri gerektirir. Onlar açar yolu. Osmanların, Fatihlerin yerini doldurmaya yeni bir kuşak yetiştiriyordur artık. İhtilalci komünist hareketin mirasını ölümleriyle yarına taşıyan gencecik fidanlardır onlar. “Dünyayı istiyoruz”un devrimci tutkulu, militan ruhunun simgeleri. **Yunus Durmaz, Eralp Yazar, Nilgün Gök, Zeynep Poyraz, Hakan Çabuk, Hicabi Küçük, Nurettin Demir**... Hepsi, kapitalizmin çirkefliklerinden arınmanın, gelecek toplumun güzelliklerini solutmanın örneğidir. “Yeni çağın çocukları”dır.

Yunus, kapitalizmin olanaklarından yararlanabileceği bir ortamdan sıyrılıp gelmiş, insan ve yaşam sevgisinin doruğunda bir komünist olarak buluşmuştu ölümle. Eralp’i, “yüreğimizdeki fırtına”yı, kuruluş gösterimizde yoldaşlarını korumak için polisle girdiği silahlı çatışmada yitirdik. Neval’imiz (Nilgün Gök) o çok sevdiği silahıyla kamulaştırma eyleminde sessizce “vuruldu” dedi. Zeynep ve Hakan anti faşist halk direnişinde öncüleştirmenin, örgütümüzün bayrağını dalgalandırmanın adı oldular. Nurettin en genci yeni çağın çocuklarının. Kısacık mücadele yaşantısına yılları sığdırmının, hızla koşmanın en somut örnekleri. Koşarak ilerlemenin ve hedefe varmanın sembolleri...

“Tarihimiz Şehitlerimizle Örülüdür” cümlesindeki anlam yüklüdür. Onları tanıdıkça, yaşamlarının en verimli olduğu ve sığrama yapabilecekleri anlarda şehit düştüklerini, ama ölümleriyle de örgütü ve devrimi bir adım daha ileriye taşıdıklarını görüyoruz. Tüm şehitlerimizin soylu yaşam ve ölümleri; amaç ve ideallerimize sıkıca sarılmanın yemi-ni olmalıdır.

Şehitlerimiz; **İsmail Gökhan Edge, Atilla Acartürk, Muzaffer Mutlu, Fevzi Aslansoy**,

Yekpare mermer dediler adlarına Ki her yerleri çamurla sıvanmış Donmuş sanki üstlerinde sesler Türküler bir ıslıkta yarım kalmış

Yekpare mermer dediler adlarına Bazen kıyılarda cıglık cıglığa Bazen doruklarda sessiz Karanlığın silinişiydiler oysa Sessizliğin tükenişiydiler Ve yaşamın anlam kazandığı her anda Doğanın birdenbire sevilmişiydiler

Ey bugünden yarını görenler Yekpare mermer dediler adınıza Yekpare mermer

Kavganın kuraklığında denizleşirken Aşkın sularında sonsuzlaşırken dediler Gecenin karnında gündüzleşirken Ölüm orucunda şiirleşirken dediler Ve kuraklığın 75. gününde Bir filizde bahçeleşirken Bahçeler dolusu çiçekleşirken dediler

Yekpare mermer dediler adınıza Ki koca bir tarihi sözleriniz Der ki şimdi her okunuşunda Dikileceğiz karşısına bu gecenin Dağlarla ormanlarla dikileceğiz Ve asla çekilmeyeceğiz Sularla birlikte aşıp çağları Güneşle birlikte yükseleceğiz Öyle yalansız, öyle içten Bitinceye dek yürüyeceğiz Ama hiçbir zaman bitmeyeceğiz Adnan Yücel

Azmi Akan, Ali Algül, Hamit Tekin, Hacı Köse, Vedat Çataltepe, Kenan Özbilek, Serdar Yılmaz, Songül Kayabaşı, Osman Yaşar Yoldaşcan, Metin Aydın, Mehmet Ali Doğan, Aslan Tel, İsmail Cüneyt, M. Fatih Öktülmüş, Selma Aybal, Ataman İnce, Yunus Durmaz, Eralp Yazar, Şaban Budak, Remzi Basalak, Sezai Ekinci, Nilgün Gök, Zeynep Poyraz, Hakan Çabuk, Tahsin Yılmaz, Osman Akgün, Ulaş Hicabi Küçük ve Nurettin Demir yoldaşların şahsında tüm devrim ve sosyalizm şehitlerini anıyor, önlerinde saygıyla eğiliyoruz.

Söz veriyoruz: O görkemli bayrağı dalgalandırırken sizler yanı başımızda olacaksınız!

ABD emperyalizmi, Suriye’de bir savaş başlatma konusunda, bütün çabalarına rağmen somut bir ilerleme sağlayamıyor.

11 Eylül sonrasında başlattığı bütün savaşlar, toplamda ABD’nin aleyhine bir seyir izliyor. Afganistan’da, bir dönem ABD tarafından SSCB’ye karşı örgütlenen Taliban güçleri, bugün ABD’ye karşı savaşıyor. Irak’ta Saddam yönetiminin devrilmesinin ardından, İran’ın etkinliği artıyor. Libya’da, Kaddafi’ye karşı operasyonun başlangıç noktası olan Bingazi’de ABD Büyükelçiliği’ne saldırı düzenlenip büyükelçi öldürüldü. 11 Eylül sonrasında “önleyici vuruş” adını vererek başlattığı savaşlar, Çin emperyalizminin yükselmesini durdurmak bir yana, ABD’nin güç kaybetmesini hızlandıran bir etki yaratmaktan öteye gitmedi.

“Bağlantısızlar”, Suriye’yi güçlendirdi

Suriye’deki savaşın giderek sertleştiği koşullarda, Ağustos ayının son günlerinde İran’da gerçekleştirilen 16. Bağlantısızlar Hareketi Zirvesi, son derece büyük bir önem taşıyordu. Tahran’daki toplantıya 120’den fazla ülkenin temsilcisinin katılması, büyük bir orandı. **BM üyelerinin üçte ikisi ve dünya nüfusunun yüzde 55’i katılmış oluyordu.** Üstelik BM Genel Sekreteri Ban Ki-moon da toplantıya katılmıştı. ABD’nin İran’ı tecrit etmek için BM’den karar çıkarmaya çalıştığı dönemde ve ABD’nin karşı çıkışına rağmen bu yüksek katılım, İran’ın (ve arkasındaki emperyalistlerin) siyasal gücünün göstergesi oldu.

Mısır Cumhurbaşkanı Muhammed Mursi’nin bu toplantıya katılarak bir konuşma yapması, en önemli tartışma konusuydu. ABD’li demagoglar, Mursi’nin İran’a giderek “*Tahrir Meydanı’nın ilkele-riyle çeliştiğini*”, “*Tahrir Devrimi’ne ihanet ettiğini*” propaganda ettiler. Üstelik İran’daki toplantı, aynı zamanda Mursi’nin, Suudi Arabistan ve Çin’den sonraki üçüncü ‘dış ziyaret’iydi. Mursi, hala ABD ve Avrupa’ya bir ziyaret gerçekleştirmeyerek, ABD’nin tepkisini çekmekteydi. Mursi’nin toplantıda Suriye-Esad karşıtı bir konuşma yapması da bu durumu değiştirmede. Sonuçta Mursi, İran’da ve Çin’in gölgesi altında gerçekleştirilen bir toplantıya katılmış oldu.

Toplantıda, Bağlantısızlar’ın üç yıllık dönem başkanlığının da İran’a geçmesi, İran için bir siyasal zafer anlamına geliyor. Zaferi pekiştiren unsur ise, **zirve sırasında Kuzey Kore ile İran arasında “bilimsel ve teknolojik işbirliği anlaşması” imzalanmasıydı.** ABD’nin yalıtıma çalıştığı iki ülke, aralarındaki işbirliğini güçlendirdiler.

Bağlantısızlar’ın 16. Zirvesi’nin sonuç bildirgesinde, **“BM’nin yapısında reforma gidilmesi, Filistin topraklarındaki İsrail işgali, barışçıl nükleer enerjiden istifade hakkı”** gibi, İran’ın önceliği olan konular ağırlıklı olarak yer aldı.

Bağlantısızlar hareketi, 1955 yılında, dünyanın SB ve ABD başkanlığında iki kampa bölündüğü bir dönemde, ikisinin içinde de yer almak istemeyen (ancak kendisini “sol”da ifade eden) Yugoslavya, Hindistan, Mısır gibi ülkeler tarafından kurulmuş, Sovyet-Çin mesafesi açıldıktan sonra Çin de bu kampa katılmıştı.

Çin başından itibaren bu kampı etkisi altına almak için çok uğraştı; çünkü Bağlantısızlar, tam da Maocu Çin’in Üç Dünya Teorisi’ne uygun bir bileşimdi. Görünen o ki, emperyalist Çin, bu hege-

ABD, Suriye savaşını başlatamıyor

monya hedefine ulaşmada oldukça önemli bir yol almış.

ABD’ye Irak çelmesi

ABD ile bir süredir gerilim yaşayan Irak yönetimi arasında, İran nedeniyle yeni bir kriz daha yaşanıyor. Krizin iki boyutu var. **Bir yandan, ABD’nin Irak’taki en önemli dayanaklarından biri olan Tarık el Haşimi’ye dönük saldırı keskinleşti; diğer taraftan, Irak’ın İran ile Suriye arasında köprü kurduğu ortaya çıktı.**

İstihbarat raporlarına göre, İran bir süredir Suriye’ye askeri personel ve silah aktarmak için Irak’ın hava sahasını kullanıyor. Raporlarda, neredeyse her gün tonlarca silah ve İran Devrim Muhafızı personelinin Irak üzerinden uçaklarla Suriye’ye taşındığı belirtiliyor. Keza İran kamyonlarının karayolu üzerinden de Suriye’ye geçmesine izin veriliyor. Irak ise raporda yazılanları kabul etmiyor. ABD yönetimi Irak’ı sertçe uyararak, ikili oynadığı taktirde Irak’a yapılan yıllık 2,4 milyar dolarlık yardımda kesintiye gideceklerini açıkladı. Irak, ısrarla böyle bir sevkiyat ve İran’a yardımın söz konusu olmadığını söylüyor. Ancak ABD, kendi istihbaratı doğrultusunda Irak’a tepki gösteriyor.

Irak’ın sürgündeki Sünni Cumhurbaşkanı Yardımcısı Tarık Haşimi ile ilgili olan sorun ise, Irak’ın iç dengelerindeki değişimin çarpıcı bir göstergesi. “Haşimi krizi”, 2011 yılı Aralık ayında, ABD’nin Irak’taki kuvvetlerini çektiği günün ertesinde patlak verdi. Şii Başbakan Nuri El Maliki, Haşimi’yi “Irak’ta ölüm timleri oluşturmak ve Şiiilere karşı suikastlar düzenlemek” ile suçladı. Haşimi hakkında hemen tutuklama kararı çıkarılınca, Haşimi Türkiye’ye sığındı. 9 Eylül günü, Irak mahkemesi, Haşimi’yi idam cezasına mahkum etti. Karar, gerçekte Irak’ta Şiiilerin hegemonyasının güçlendiğinin, Sünnilerin ise güç kaybettiğinin göstergesi. Bu aynı zamanda Irak üzerindeki İran etkisinin arttığını da gösteriyor.

Haşimi krizinin başından itibaren, Kürt bölgesi Sünnilere destek verdi ve Haşimi’ye sahip çıktı. Son dönemde ise Sünnilerle Kürtler, Şii Başbakan Maliki’yi düşürmek ve Şii etkisini azaltmak için toplantılar gerçekleştiriyorlar. Irak Cumhurbaşkanı

Talabani, Haşimi hakkındaki idam kararını doğru bulmadığını, “ulusal uzlaşma için çözüm aradığını” açıkladı.

Türkiye’ye açık destek yok

ABD son dönemde, Türkiye’nin Suriye’ye karşı savaşa girmesi için daha çok çaba harcıyor. Ancak bunu, kendisini riske sokmadan, Türkiye’ye hiçbir açık destek vermeden, uzakta durup Türkiye’yi itekleyerek yapmaya çalışıyor. Daha önce girdiği savaşlardan çıkardığı sonuçlar, ABD’nin “maşa” kullanma ve perde arkasında kalma zorunluluğunu artırıyor.

Türkiye, NATO’dan üç defa ‘tampon bölge kurulması’ talebinde bulundu, üçü de reddedildi. Bu taleplerin birincisi, Suriye sınırındaki çatışmalar nedeniyle Türkiye’ye de mermilerin düşmesi üzerine, ikincisi Suriye’nin Türk uçağını düşürdüğünün ortaya çıkması üzerine gündeme gelmişti; üçüncü talep ise, Ağustos ayı sonunda BM GK’nın “Suriye konulu toplantısı”nda gündeme getirildi. Üçü de, NATO’nun devreye girmesine gerek olmadığı, bir tampon bölge kurulacaksa bu her yönüyle Türkiye’nin sorumluluğunda gelişeceği cevabıyla karşılandı.

Bu arada son haftalarda ABD’den Türkiye’ye son derece önemli ziyaretler gerçekleştirildi. ABD Genelkurmay Başkanı Martin Dempsey ile CIA Başkanı Petraeus Türkiye’ye geldiler. Bu görüşmelerin sonucunda, öncelikle Türkiye’ye PKK hakkında daha fazla istihbarat verilmesi karşılığında Türkiye’nin Afganistan’daki Kabil Bölge Komutanlığı görevi 1 yıl uzatıldı. İkincisi, Suriye’de savaşan muhalif güçlerden iki tugayın komutasını doğrudan üstlenen Türk subaylarının, Suriye’de gerçekleştirdikleri operasyonlar ve Hatay’daki kamplarda kalan muhalif savaşçılara yapılan silah-para sevkiyatı konuşuldu.

Suriye savaşı ise her geçen gün biraz daha zorlaşıyor. Suriyeli muhaliflerin “halk” değil çapulcular ve başka ülkelerden gelen radikal dinci savaşçılar olduğu her geçen gün biraz daha teşhir oluyor ve onlara uluslararası kamuoyu desteği yaratılamıyor; SUO’nun (Hür Suriye Ordusu, Eylül ayında adını Suriye Ulusal Ordusu olarak değiştirdiğini açıkladı) parçalı ve iç çelişkileri derin olan yapısı, birlikte hareket etme ve sonuç alıcı ilerleme kaydetme ihtimallerini düşürüyor; Türkiye’de, Hatay’da mültecilerin devlet işbirliğiyle gösterdikleri pervasızlık ve saldırganlık, kitlelerin tepkisini büyütüyor ve bu öfke patlamalara dönüşüyor; ısrarla dış destek verilmediği için Türkiye’nin işi her geçen gün zorlaşıyor.

* * *

ABD, Suriye’ye karşı savaşın kaçınılmaz olduğunu biliyor; ancak kendisi doğrudan devreye girmeden, maşalar kullanarak bunu halletmek istiyor. Fakat Erdoğan hükümetinin bütün çabalarına rağmen, koşulları oluşturulamıyor ve bu bir türlü hayata geçmiyor.

Diğer taraftan ABD, İsrail, Türkiye ve Katar’ın arkasından Japonya’da da füze kalkını kurmak için harekete geçmiş durumda. Tam da bu noktada, Japonya ile Çin arasında, Güney Çin Denizi’ndeki insansız ada parçalarının sahipliği konusunda gerginlik hızla tırmanıyor. Bu arada İran ve Suriye’den Türkiye’yi, ABD’yi ve İsrail’i hedef alan açıklamaların dozu giderek yükseliyor. **Kaçınılmaz hale gelen Suriye savaşı, kendisine patlayacak zayıf bir nokta arıyor.**

Hatay'da öfke kabına sığmıyor

"Benim ölmem önemli değil, ama bu çocuklar ne olacak!" Türkiye'nin Hatay'ın Yayladağı ilçesindeki kamplara yerleştirilen Suriyelilere kapılarını açtıktan sonra, insanların zihninde oluşan temel cümle bu olsa gerek.

Özellikle Ramazan ayında Samandağı ilçesinde ve köylerinde "hesapları Erdoğan'dan alırsınız" "sonunuz Suriye gibi olacak" vb. sözlerini sarfederek insanların canını sıkan eşkiyaların, bindikleri minibüslerde, yemek yedikleri restoranlarda bu tavırlarından sonra, olaylar hızla gelişmeye başladı. Hele ki Samandağı'nın Fidanlı köyünde, köylülerin, kapılarına gelen ve Suriyeli sığınmacılar olduğunu söyleyenlere tepki göstererek ekmek vermeyi reddetmesi üzerine, gece evlerine yapılan silahlı baskın sonrası Hatay'da işler çığırından çıktı. Artık sokakta görülen her Suriyeli, bir hedef haline gelmeye başladı. Suriyeli sığınmacıları görenler onları linç etmemek için kendini zor tutar oldu. Suudi Arabistan'dan Türkiye'ye gelerek Samandağı'nda akşam yemek için sahile inen bir kişi, çember sakalı ile El Kaide katillerine bezetildiğinde, kendini linçten zor kurtardı.

Tedavi gördükleri hastaneler çirkef yüzlerinin belkide en çok açığa çıktığı yer oldu. Hastanelerde can çekişirken bile hemşirelere sarkıntılık etmekten vazgeçmeyen bu eli kanlı katiller (şikayette bulunan hemşire, valiliğin sürgün tehdidi ile dilekçesini geri çekti), bir de "Alevi doktor istemiyorum" diyerek doktorları aşağılıyorlardı. Bir gün yine birisi "Alevi doktor istemiyorum" şeklinde hastaneyi birbirine katınca, olayı duyan doktorlardan biri oraya gelerek, "kim bu Alevi doktor istemeyen" diye sordu. Oradakiler hastayı gösterdiler. Katilin bu rahatlığı karşısında doktor çileden çıkarak hastanın üzerine atıldı. Aynı günlerde sadece Alevi olduğu için bu katiller tarafından derisi yüzülen 3 yaşında bir kız çocuğunun video görüntüleri düştü internete. Bu video, sınırların tümünden gerilmesine sebep oldu. Suriyeli sığınmacıları sokaklarda görenler, karşıların da katilleri görmüş gibi kabına sığamaz oldu.

Peki sığınmacılar açısından durum nasıldı? Bu soruya verilecek çok ilginç cevaplar var. Tüm Türkiye'nin bildiği gibi (ulusal kanallarda da çıkan) buzdolabı haberi çok ilginç: Sığınmacılara o kadar büyük vaadlerde bulunulmuş ki, buzdolabı verilmediği için kamplarında bulunan görevlilere saldırdılar, doktoru dövdüler, kamplarında bulunan marketi yağmaladılar. Yayladağı'nda kendilerine silah satmayan silahçılara saldırdılar. Yayladağı Belediye Başkanı da saldırılardan nasibini aldı.

Kent kart uygulaması başlatan Antakya Belediyesi'nden ücretsiz biniş kartı alamayan bir Suriyeli ile karşılaşan insanlardan biri, yaşadıklarını şöyle anlatıyor:

"Baktım Suriyeli sürekli "beleş, beleş" diyor. Yanaşıp öfkeyle "mefi beleş" (beleş yok) diye bağır-dım. Sonra baktım üzüntü ile "Erdoğan beleş, Erdoğan beleş" şeklinde üsteliyor, ben tekrar "mefi, mefi" diye karşılık verdim."

Ne vaatlerle bu insanların Türkiye'ye geldiklerini anlamak zor olmasa gerek. Ne var ki artık burada Alevisi-Sünnisi, Arabı-Türkü ile kendilerinden nefret eden büyük bir kitle yaratıldı.

Kimisi için kendi vatanına ihanet eden, kimisi için canı olan bu katil sürüsü de, sığınmacıların sahip olduğu olanaklarla, yüksek paralar ödeyerek kiraladıkları evleri cephaneliğe çevirdiler. O evlerde silahlarıyla pozlar vererek çektikleri videoları internet ortamında paylaşıncı, açık adresleri ortaya çıktı. Gizlemiyorlardı da zaten. Neredyse Antakya'da her mahallede ev kiralamışlardı. Birinci aydan sonra da kiralalarını ödemez olmuşlardı. Aynı dönemde bunların Suriye'deki kanun kaçakları, hırsızlar vb. oldukları Suriye kanallarında söylenmeye başladı. Kısa bir süre sonra oturdukları mahallelerde kavga çıkarır oldular.

Yeşilpınar Kültür ve Sanat Festivali'nde vekiller umduğunu bulamadı

Tam da böyle bir karmaşada her yıl yapılan Yeşilpınar Defne Kültür ve Sanat Festivali gündeme damgasını vurdu.

Festivali panele çeviren Yeşilpınar Belediyesi, CHP'li vekillerin Apaydın Kampı'na girememeleri üzerine yerel basında çıkan haberlerden sonra, halkla buluşabilecekleri bir mekana dönüştürdü. Öyle ki, programda olmadıkları halde panele katılmak isteyenler, Belediye Başkanı'na büyük baskı yaptılar. Birinci gün altı CHP milletvekilinin katılımıyla gövde gösterisine dönüşen panel, ikinci gün panelin ana gündem maddesinin Suriye olduğunu duyan insanların akınına uğradı. Böyle bir süreçte kendini ifade etmek isteyenler, panele akın etmişlerdi ve dertleri ortaklı.

Ancak CHP umduğunu bulamadı. Süreci sadece mecliste muhalefetle sınırlayan CHP'li vekillere halk sürekli sözlü tacizlerde bulundu. Sanatçılar konuşurken kopan alkış tufanı vekiller konuşurken çok cılız kaldı. İkinci gün TKP, EMEP, ÖDP gibi partiler ile kendini Laz Marks olarak tanımlayan aydınların devrimci söylemleri ayakta alkışladı. "Dün konuşanlar bizden farklı bugün devrimciler konuşacak" ve "kapılarınızı devrimcilere açın" sözleri dinleyiciler tarafından büyük bir heyecanla alkışlandı. Devrimcilere her vurgu yapıldığında, insanlar coşkuyla ayağa fırladı.

Ne yazık ki, o kürsüde bunları söyleyenler devrimci değildi. Ancak Alevi olduğu için sürekli ezilen, 1950'lere kadar sürekli ağaların zulmünde yaşayan bu halk, kendisine öz evlatları hatırlatıldığında bağrına basarak onlara sahip çıktığını gösterdi.

Bugün devrimcilere her zamankinden daha çok ihtiyacımız vardır. Hatay halkı, onların yokluğunu hissederek kaygılarını büyütme ve '80 öncesi devrimci silahlanmayı hatırlayarak silaha sarılmak istemektedir. Ortalıkta silahlanma hikayeleri dolaşmakta ve bu silahların mafyadan, çetelerden, eroin tüccarlarından, kaçakçılık yapan insan tacirlerden temin edildiği yönünde çok ciddi söylentiler oluşmaktadır. Bunlarda gerçek payı vardır.

İnsanlar kendilerine yönelen kin ve öfkeye karşılık verebilmek için çırpınıyor.

Öfke sokağa taşı

"Suriye'de Emperyalist İşgale Hayır

Platformu'nun kurulmasından onbeş gün sonra, 1 Eylül Dünya Barış Günü'nde yapmak istediği basın açıklaması, böyle bir ortamda insanların kendilerini ifade etmek için sokaklara çıktıkları bir güne dönüştü. Hiç beklenmedik biçimde, yaklaşık onbin kişi sokakları doldurdu. Böyle bir öfke İstanbul'da 1995'te Gazi Direnişi için Antakya'da yapılan protestolarda bile çıkmamıştı. İnsanlar o zamanda sokağa dökülmek istemiş, ancak tepkiler bu boyuta ulaşmamıştı. Bugün ise, yaşlısından gencine herkes sokağa indi.

1 Eylül'de bu protestoyu kaçırınlar, İşçi Partisi'nin CHP ile yaptığı "Türkiye-Suriye Kardeşler" çağrısına uyarak, Valiliğin bütün yasaklamalarına rağmen sokaklara çıktı. İşçi Partililer mitingden kovuldu. Ve CHP vekillerinin "eylemin başarıya ulaştığı"na dair söylemlerine aldırmadan, gece 2'ye kadar çatıştı. Gözaltına alınanlar, bırakılana kadar da eylem yerini terketmediler. Armutlu Mahallesi'nde çatışmalar o kadar yoğunlaştı ki, polislerin attığı gazlardan dolayı insanlar evinde oturamaz hale geldi. Onlar da sokağa inerek polisle çatıştı. Toma aracı sadece caddede bir boydan bir boyaya geçerek polisleri korumaya çalıştı. Her geçişinde insanlar balkonlardan televizyon, kanepe, ne bulduysa üzerine attı.

Akşam 17:00 gibi başlayan bu çatışmalar, Samandağı ilçesine de sıçradı. Antakya'dan dönen insanlar sokağa inip Samandağı'nda da yürüyüş gerçekleştirdi. Kamera ile kitleyi çeken polis, halkın uyarılarını dikkate almadı. Ancak öfke çok büyüktü. Gaz bombası atan başka bir polisi linçten kurtarmaya çalışan polis aracı da kullanılamaz hale geldi. Polis geri çekilmek zorunda kaldı. Çatışmaların olduğu alan, 2007 Taksim çatışmalarındaki alandan daha geniş bir bölgeye yayılmış ve dört farklı noktada yoğunlaşarak Armutlu Mahallesi'ne doğru çekilmiş oldu. Maraş, Mersin ve Adana'dan gelen takviye polis ekipleri de yetersiz kaldı.

CHP'li vekiller işbaşında

CHP milletvekilleri, mahallelerde (daha çok Halkevlerinin organize ettiği), toplantılarda boy göstererek olası bir saldırıda insanlara sakin olmaları gerektiğini anlatmaktadır. Olayın Türkiye'yi aştığını, insanların sokağa çıkarak bir sonuca varamayacağını, anlatılanların münferit olaylar olduğunu ve şehir efsanelerine döndüğünü, bunlara itibar edilerek hareket edilmemesi gerektiğini anlatıyorlar. Üstüne de AKP'nin "demokrasisi"ni teşhir ederek ortalığı yatıştırmaya çalışıyorlar. Bu tutumuyla CHP, Hatay Valisi ile aynı kulvarda yer alıyor.

AKP'de boş durmadı, şehirde teşhir olan bütün sığınmacı kiracıları, şehir merkezinden temizledi ve gitmek istemeyenleri zorla evlerden dışarı attı. Şehir merkezinde bir ay önce sık gördüğümüz Suriyeli sığınmacılara artık daha az rastlıyoruz. Ancak insanların içinde öfke, her gün biraz daha kabarmaktadır ve akacak yol aramaktadır.

Antakya'dan bir PDD okuru

“Travma”lar için “rehabilitasyon”, MÜCADELEDİR

Son yıllarda “travma” ve “rehabilitasyon” kelimeleri oldukça yaygın biçimde kullanılmaya başlandı. İlk olarak ’99 depreminin ardından gündemimize girmişti; arkasından, 19 Aralık katliamını yaşamış tutsaklardan, en sevdiği oyuncu kırıkan çocuklara, Dersim katliamında sağ kalanlardan, üniversite sınavını kazanamayan gençlere, şiddet gören kadınlardan, polis saldırısına uğrayan memurlara, işkence gören-uzun süre hapis yatan devrimcilerden, sevgilisi tarafından terkedilen ergenlere kadar çok geniş bir yelpazedeki toplumsal grupların ve kişilerin yaşadıkları acılar, “travma” kavramıyla etiketlenip “rehabilitasyon zorunluluğu” dayatıldı.

Şu ya da bu düzeyde acı veren her tür olay “travma” olarak tanımlandı, yaşayan bütün kesimlerin ise “rehabilitasyon”dan geçmesi, en hafifinden “psikolojik destek” alması ve mutlaka tüm yaşadıklarını ayrıntılarıyla anlatması gerektiği iddia edildi. Televizyondaki “kadın programları”na katılarak bağırıp çağıran, yolda tesadüfen tanıştığı kişilere tüm dertlerini boşaltan, ayda bir kere psikoloğa gitmeyi “modernite” olarak gören yığınlar, bu süreçte yaşantımıza girdi.

Adeta tüm toplum, “ruhsal bozulma yaşayan” ve “bakıma-tedaviye muhtaç” bireylerden oluşuyormuş/ oluşmalıymış gibi bir ortam yaratıldı. Öyle ki, şu ya da bu nedenle başına gelen acı olaylardan dolayı “travma” yaşamayan kişilerin, tersten bir ruhsal bunalım içinde oldukları; “travma sonrası stres bozukluğu (TSSB) bastırma-kaçınma” olarak adlandırılan bir tepki geliştirdikleri bile iddia edilir oldu.

Ve **bütün bunlar, son derece bilinçli, sistemli bir burjuva ideolojik bombardımanın parçası olarak sürdürülürken; kendisine demokrat-aydın hatta “devrimci” diyen birçok kesim, burjuva ideolojik cephanelikten alınma bu kavramları çekinmeden kullanmaya, bu burjuva demagojisinin tuzağına düşmeye başladılar.** Yoğun bombardıman, onların da sadece jargonunu değil, genel olarak toplumsal sorunlara-acılara bakışını değiştirdi.

Her acı, “travma” değildir

Eşyayı adıyla çağırarak gerekir. Bu nedenle “travma”nın tanımıyla başlayalım. Dünya Sağlık Örgütü’nün kayıtlarına göre; *“kişinin gerçek bir ölüm ya da ölüm tehdidi, ağır bir yaralanma, kendisinin ya da başkasının fizik bütünlüğüne karşı bir tehdit olayını yaşamış, böyle bir olaya tanık olmuş ya da böyle bir olayla karşı karşıya gelmiş olması”, “travmatik olay”* olarak tanımlanıyor.

Ancak bu tanımın arkasından hemen *“her yaşanan sıkıntı verici olayın ‘ruhsal travma’ olarak adlandırılmayacağı”*nın altı çiziliyor. Ve burada devreye en önemli unsur giriyor: **Olayın niteliği ne olursa olsun, kişinin verdiği tepki, onu “travma” kategorisine sokuyor, ya da sokmuyor.** *“Olay karşısında aşırı korku, çaresizlik ya da dehşete düşme tepkileri”* söz konusu olduğunda, *“travmatik olay”* bir *“travma”*ya dönüşüyor. Kimileri ise, olay ne kadar korkunç olursa olsun, son derece güçlü bir

biçimde karşılıyor ve *“aşırı korku, çaresizlik ya da dehşete düşme”* tepkileri vermiyor, bu duyguları yaşamıyor. Bu insanlar, yaşanan olayı bir biçimde geriye atarak ya da yaşanan soruna karşı mücadele ederek, olay sırasında kendisiyle-kendi acılarıyla değil, çevresindekilerin acı ve ihtiyaçlarıyla ilgilenerek vb. sorunun üzerine çıkmayı başarıyor; bu nedenle hiçbir “travma” yaşamadan, hayatını sürdürebiliyor.

Yaşanan olay-felaket aynı olmasına rağmen, verilen “teпки”leri belirleyen şey ise, *“kişinin aile öyküsü, toplumun travma ve sonrası olaylara karşı bakış açısı ve beklentileri”* gibi unsurların yanı sıra, *“kişinin ruhsal olgunluğu ve stresle başa çıkma kapasitesi”* oluyor. Bu nedenle, **gerçek bilim insanları, “olay”ın “travmatik” olup olmadığından çok, kişilerde “travma” yaratıp yaratmadığıyla ilgileniyorlar.**

Kendi dilimizle ifade edecek olursak, yaşanan acılar karşısındaki mücadele gücü, ayakta kalmanın tek yolu olarak ortaya çıkıyor. **“Mücadele gücü”, ister kişisel, isterse toplumsal olarak olsun, felaketlerin yıkımına sonuçlanmasını durduran en önemli unsur oluyor.** Zayıf kişilikli, tutunacak dalı olmayan kişiler, mücadele gücünü kaybetmiş toplumlar, acılar karşısında yerle bir olurken; sağlam karakterli, kendi ayakları üzerinde durabilen kişiler ve dayanışma-mücadele geleneği güçlü toplumlar, bu acılardan/felaketlerden güçlenerek çıkıyorlar.

Yani her felaket, kişisel ya da toplumsal bir “travma”ya dönüşmüyor, *“yıkımayan fırtına güçlendiriyor.”*

Mesela **19 Aralık katliamı, kimi zayıf devrimci unsurlarda bir yıkıma yol açmış olabilir; ancak bu katliam sırasında, kurşun yağmurları altında halay çekenler de vardır, son ana kadar sloganlarıyla direnişi sürdürenler de.** Ve birinciler yaşadıkları “ruhsal travma”nın etkisiyle hastalıklı tiplere dönüşürken, ikincilerin mücadele azmi, sınıf kını bilenmiştir.

Mesela, **Dersim katliamı sırasında devletle işbirliği yapan aşiretler de olmuştur, dağlarda saklanarak yıllarca çatışmaları sürdürenler de.** Köyü basılan köylülerin, asker çekildikten sonra ölümlerini gömmek üzere köye geri dönmesi; “ölüm yürüyüşü” sırasında gruptan bir kadını almak isteyen askerlere karşı ölümüne direnilmesi; en büyük vahşeti yaşayan çocuklarda “korku” kavramının silikleşmesi; ciddi bir açlık yaşamalarına rağmen birbirlerini gözetmeye devam etmeleri, son derece önemli direniş noktalarıdır. (Dergimizin eski sayılarında, Dersim katliamını anlatan yazılarda bu tür örnekler vardır.) Ki, bu davranışları yaşayan ve görenlerin “travma” ile yıkımı değil, “felaketler karşısında olgunlaşması” söz konusu olabilir ancak.

Mesela 12 Eylül’e karşı hemen mücadeleyi terkedene, kaçan-göçen ya da teslim olanlar, ruhsal olarak yerle bir olurken, direniş odakları oluşturan devrimciler, inancını, umudunu, kendine güvenini ve sınıf mücadelesinin gereklerini yerine getirmeye devam etmişlerdir.

’99 Marmara ve 2011 Van depremlerinde yıkım olan bölgelerde, **depremin hemen arkasından kurtarma çalışmalarına katılanların, hatta çevresindekileri de bu çalışmalara katmayı başaranların, “deprem travması” yaşamadıkları, bilimsel olarak da tesbit edilmiştir.** Diğer taraftan, salt kaybettiklerinin acısına odaklananların ya da hemen deprem bölgesinden kaçanların, sonrasında ciddi psikolojik sorunlar yaşadıkları, deprem korkusunu üzerinden atamadıkları da bilinmektedir.

İşkence ve uzun cezaevi yılları en “travmatik” olaylar

arasında sayılmaktadır. Açıkçası, işkencehanelerde yaşadıkları *“aşırı korku, çaresizlik ya da dehşete düşme”* nedeniyle aklını yitirenler de olmuştur. Keza, mücadeleden tümünden kopmak, itirafçılışmak gibi durumlar da yine bu duyguların sonucunda yaşanmıştır. Ancak **direnen bütün insanların, işkencenin ağırlığı ve yoğunluğu ne olursa olsun, hücrelerde neşelerini kaybetmedikleri, sanki vücutları paramparça olan kendileri değilmiş gibi davrandıkları bir gerçektir.** Çözümler içinden bile, devrime inançlarını kaybetmedikleri sürece, *“aşırı korku, çaresizlik ya da dehşete düşme”* duygusuna [ve bunun doğal sonucu olarak gösterilen “travma”ya] kapılmayan ve sonrasında kendilerini toplayarak mücadeleye devam edenler çıkmıştır. Aradaki fark, işkence karşısındaki sınıf bilincinde ve mücadele gücünde yatmaktadır.

“Rehabilitasyon”, düzene uyumlu hale getirmektir

Rehabilitasyon kelimesinin tanımıyla devam edelim.

Kelimenin sözlük anlamı, *“bir kimsenin iş yapmaya engel olan sakatlığını gidermek amacıyla uygulanan tedavi”*dir. Latince “habıl” kelimesinden türetilmiştir ve *“yeniden mümkün kılmak”* olarak çevrilmektedir. *“Yeni alışkanlıkların kazandırılması ve yeni bir duruma adaptasyon sağlanması”* olarak da kullanılmaktadır.

Bu kelime, ilk olarak feodal dönemde, kilise tarafından, “şeytana uyanların tekrar iyi bir insan olmaları yönündeki çabaların adı” olarak Avrupa’da kullanılmıştır. 1920 yılında ABD Kongresi’nde çıkartılan bir yasa ile, *“sakat bir insanın öğretilecek bir meslekle hayatını kazanabilecek duruma getirilmesi”* şeklinde tanımlanmıştır. I. ve II. Emperyalist savaş sonrasında, savaşta ruhsal ve fiziksel durumu bozulan askerlerin tedavisi ihtiyacı, bu alana daha fazla yönelmesine, rehabilitasyon merkezlerinin yaygınlaşmasına neden olmuştur. Başlangıçta sadece fiziksel sakatlıklarla ilgilenme söz konusuysa, zaman içinde, engelliler, ruh sağlığı bozulmuş olanlar, suçlular, sokak çocukları, korunmaya muhtaç kişiler, göçmenler vb. olarak çoğalmıştır.

Günümüzde ise, asıl olarak engelli çocuklar için devletten (ve Avrupa’dan) aldıkları paralarla faaliyet yürüten “özel eğitim merkezleri”nde grupsal; sevgisiz-değersiz-bencil yetişmiş burjuva çocukları için verilen bireysel “rehabilitasyon” tedavileri söz konusudur. Her ikisinde de temel amaç kardır. Çünkü “rehabilitasyon” son derece pahalı bir alandır. Toplumun, gerçekten korunmaya muhtaç, ama bir gelir kazandırmayan kesimleri ise, sokaklarda ya da ailelerinin çaresizliğinde yaşamaya mahkumdur.

Bir de özellikle Vietnam-Irak gibi savaşlardan dönenlerin toplumsal bir soruna dönüşmesi üzerine, askerler de belli düzeylerde “rehabilitasyon”a alınmışlardır. Ancak tıpkı kar getirmeyen diğer psikolojik ve fiziksel engelliler gibi, savaş sendromu yaşayan askerlere dönük rehabilitasyon çalışmaları da, karlı bir alan olmadığı için, son derece sınırlıdır.

Son on yılda, “devrimciler” ve aydınlar arasında bu kavramı kullananlar çığ gibi büyümüştür. En yoğun kullanım, 2000’de başlayan ÖÖ (Ölüm Orucu) eylemi sonrasında denk düşmektedir. Eylem bittikten sonra mücadeleye dönen ve güçleri oranında bir işin ucundan tutan ÖÖ gazileri, somut biçimde iyileşirken; mücadeleyi bırakan ÖÖ gazileri, yaşamdan kopuk bir biçimde özel oluşturulmuş evlerde toplanmış, burada resim yapmak, şarkı söylemek, müzelere-pikniklere gitmek gibi “faaliyetler”le iyice uyuşturulmuştur. Tabi bu arada, *“Avrupa’dan gelen fon-*

larla ÖO gazileri için rehabilitasyon merkezi kurma heveslileri”nde de patlama yaşanmıştır.

Bugün “*Dersim mağdurları*”nı “*rehabilitate etme*” heveslileri de aynı biçimde hızla artmaktadır. Hele ki, bazı-
larının çalışmalarının odağında “*devletten tazminat alın-
ması*” gibi somut maddi bir beklenti olması, gerçek
niyetleri çarpıcı biçimde ortaya koymaktadır.

Devlet için tehdit olmadan...

Yukarıdaki kısa tarihçe, bize “rehabilitasyon” kav-
ramının özünü veriyor: Toplum tarafından bir nedenle
dışlanan kişilerin, toplumla uyumlu (daha doğru bir
ifadeyle “sistemle uyumlu”) hale getirilmesi!

Dünya Sağlık Örgütü, bunu daha somut bir çerçe-
veye sığdırmaktadır. DSÖ’nün belirlediği ilkelere göre
“*rehabilitasyon*”, öncelikle “*sakat ve engellilerin çev-
reye uyumsuzluğunu azaltmayı amaçlar*”, ikincisi “*enteg-
rasyonun başarıya ulaşması için çevrede ve toplumda
da düzeltmeler yapar*.”

Burjuvazinin genel olarak “sakatlıklar” karşısındaki
tutumu bilinmektedir. Nazilerin “ari ırk” oluşturma çabası,
sadece faşizme özgü bir olgu değildir; sınıflı toplumların
başlangıcından bugüne, ezen sınıfın rutin davranış biçimi-
dir. Ve ezen “üstün” kesimler, kendilerinden aşağıda gör-
dükleri halkları, sömüremedikleri koşulda, yoketmekten
kaçınmamışlardır.

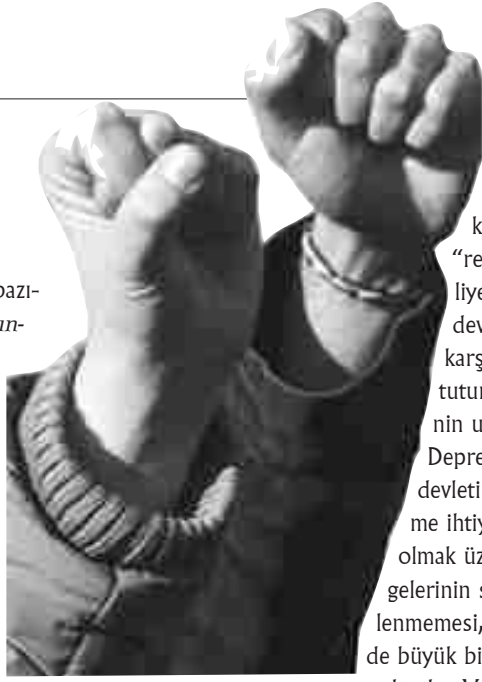
Sakatlar, çocuklar, yaşlılar, sadece Nazilerin toplama kamplarında değil, sömürücü egemenlerin bütün saldırılarında, her zaman ilk hedeftir. “Demokrasinin beşiği” İsveç’de akıl hastalarının kısırlaştırılması, ABD’de, çalışmayacak kadar yaşlı yoksulların, sağlık sistemi tarafın-
dan ölüme terkedilmesi bildik örneklerdir. Göçmenler ya gemilerle denize gömülme, ya da sığınma kamplarında-
evlerinde açlıkla “terbiye edilmekte”dir. Keza günümüzün en önemli sağlık sorunlarından biri haline gelen alzheimer hastalığının nedenleri ve tedavisi konusundaki çalışmaların, maliyeti yüksek olduğu için durdurulması da, yine “toplum dışına düşmüş” insanların, burjuvazi için önemli olmadığı-
nın bir başka göstergesidir.

Çünkü **burjuvazi, özel bir ideolojik çıkarı ya da somut maddi bir karı olmadığı sürece “sakatlar, düş-
künler, toplum dışı unsurlar, muhtaçlar”, vb ile ilgilen-
mez.** Hele ki “*çevrede ve toplumda düzeltmeler*” yapmak, engelli asansörlerini kurmayı bile “*maliyetli*” bulan, engel-
liler için sokakları yaşanmaz hale getiren burjuvazinin, demagojik bir söylemi olmanın ötesine geçmez.

İşte burada “rehabilitasyon” çalışmalarının gerçek amacı kendine ele vermektedir. **Elbette ki öncelikli hedef kardır.** Bir taraftan, “rehabilitasyon” aşamalarının her biri son derece pahalı süreçlerdir ve bu para hastanın kendisinden tahsil edilmektedir. Mesela deprem sonrasında, milyonlarca insan, burjuvazinin yönlendirmesi sonucunda psikologlara, psikiyatristlere, “rehabilitasyon merkezleri”ne koşmuş ve böylece müthiş bir rant alanı ortaya çıkmıştır. Parasız tedavi veren “rehabilitasyon merkezleri” ise, emperyalist kurumlardan fonlanmaktadır ve orada da farklı türden bir rant alanı oluşmaktadır.

İkinci ve asıl hedef ise, burjuvazinin ideolojik hegemonyasının sorunsuz sürdürülmesi, muhalif ya da “toplumsal sorun oluşturabilecek” tüm kesimlerin “zararsızlaştırılması”dır. Kavramın ilk ortaya çıkışının “şeytana tapanların tedavisi” üzerinden olması, çarpıcıdır. Bugün ise, rehabilitasyon kavramının en çok kullanıldığı alan, F tipi hapisaneler ve devrimci tutsaklardır. **İlk olarak ‘şeytana tapanları’ kilise için zararsız hale getirmeyi hedefleyen “rehabilitasyon” faaliyeti, günümüzde devrimcileri, sistem için zararsız hale getirmeyi hedeflemektedir.**

Aslında sadece devlet için somut bir tehdit oluşturan devrimciler için değil, toplumsal bir tepkiyi oluşturabilecek her tür durumda, devlet ciddi ve sistemli bir “rehabilitasyon” çalışması yürütmektedir. Mesela deprem sonrası

“travma”sına ilişkin yürütülen “rehabilitasyon” faaliyetinin asıl amacı, devletin depreme karşı sorumsuz-ilgisiz tutumuna karşı tepkinin uyuşturulmasıdır. Depremler sonrasında devletin barınma-beslenme ihtiyaçları başta olmak üzere, deprem bölgelerinin sorunları ile ilgilenmemesi, depremzedelerde büyük bir tepki oluşturmaktadır. Ve tam da bu aşamada burjuva ideologlar, piyasaya “deprem travması”nı sürmekte, tüm depremzedeler “rehabilitasyona” teşvik edilmektedir. Böylece “toplumsal sorun oluşturabilecek”, yani devlete karşı öfkelerini eyleme dökebilecek olan depremzedeler, “rehabilitasyonla zararsızlaştırılmaktadır”.

Benzer durum kriz nedeniyle de oldukça çarpıcı biçimde kendini göstermişti. Krizde işten atılanlar, haklarını kazanmak için eyleme geçtiklerinde, yine burjuva ideologlar, “TSSB yaşamamaları” için onları “psikolojik destek almaya”, böylece “krizin etkileriyle başedebilecek hale gelmeye” teşvik etmişti.

Örnekler sayısız... “12 Eylül mağdurları”ndan, “Dersim mağdurları”na kadar, devlet için potansiyel risk oluşturabilecek tüm kesimler için, “yaşadıkları travma”ya karşı “rehabilitasyon”a ihtiyaçları oldukları yönünde müthiş bir bombardıman yürütülüyor. “12 Eylül’e karşı mücadele etmek”, “Dersim katliamının hesabını sormak” gibi kavramlar ise, bilinçli bir biçimde gözlerden uzak tutuluyor.

Bu çalışmalar, devleti rahatsız etmeyen bir “mızımız muhalefet”in bile gerisine düşüyor; doğrudan devletin ideolojik argümanları doğrultusunda kitleler uyuşturulması çabasından öteye geçmiyor.

“Rehabilitasyon” burjuvaziyi, mücadele devrimi güçlendirir

Burjuva ideologlar her acı olayı, her felaketi “travma” olarak nitelendirip, toplumu “ruhsal olarak hastalıklı” ve “tıbbi desteğe-bakıma muhtaç” bir kategoriye sokmaya çalışıyorlar. **Bir “mağdur edebiyatı”dır gidiyor. Kişiler ve toplumlar, başarılarının, zaferlerinin değil, “mağduriyetleri”nin üzerinden tanımlanmaya zorlanıyor. Başkaldırının yerine, acıdırma konuyor.**

Devlet, Hatay’daki Suriyeli militanlara birkaç hafta içinde son derece donanımlı kamplar kurarken, Van depremzedelerinin çadır bile bulamaması “*deprem rehabilitasyonu*” yaygarası arkasında gizleniyor. Keza Dersim’de direnenleri unutturmanın en etkili yolu olarak, “*Dersim mağdurları*” anlatılıyor bol gözyaşları içinde. 12 Eylül’ün direnenleri, “*mahkeme*”-“*tazminat*” çığırıklığı içinde unutturuluyor.

Evlerdeki günlük sıradan sorunlar bile, “*aman travma yaşamasin*” diyerek çocuktan gizlenmeye çalışılıyor; sanki o sorun, o çocuğun bütün hayatını karartacak bir unsurmuş gibi davranılıyor. Çocuğa gerçeklere dayanmayan, onun hayaline uygun, hep “eğlence”ye dayalı bir dünya yaratılmaya çalışılıyor. Ve **acılarla karşılaşmadığı için, o acıların üstesinden gelmesini öğrenemeyen bir kuşak yetişiyor. “Travma yaşamasin” diye hep korunan çocuklar, son derece dayanıksız, kırılabilir, sorunlarla başetmesini bilmediği için, her tür sorundan kaçan, sorunlar yokmuş gibi davranan tuhaf gençlere dönüşüyor.** Ezberci eğitim sistemi nedeniyle düşünmesini-sorgulamasını bilmeyen çocuklar, daha da kötüsü, hep kendileri için oluşturulan korunaklı fanuslarda yaşatılmaya çalışılıyor; gerçek dünyanın gerçek sorunlarıyla karşı karşıya kaldıklarında ise, savunmasız olduklarından hızla yerle bir

oluyorlar.

Ve sadece çocuklara değil, topluma bu dayatılıyor.

Kitlelerin sorunları çözme gücünden ve toplumsal mücadele desteğinden yoksun kalması isteniyor. Sanal bir dünyada “acıların çocuğu” olarak kendi haline “ağlaması”, kendi sorunları altında ezilmesi, sürekli kendine acıması ve herkese anlatarak acındırması, en doğru yol olarak sunuluyor. **Yaşanan acılar karşısında dayanıksız, kırılabilir, hakkını aramasını-hesap sormasını bilmeyen yığınlar yaratılmak isteniyor. Her kesim, bir sorunla bağlantı içinde, “hastalıklı”, “mağdur”, “yardıma muhtaç” bireyler ve gruplar olarak tanımlanıyor.**

Sorunları çözmek için mücadele etmek değil, sorunlar altında ezilmek... Devletten hesap sormak değil, yardım dilenmek... Sorunları çözmek için örgütlenmek, kolektif bir güç oluşturmak değil, bir “rehabilitasyon uzmanı” beklemek... Felaketler karşısında hakkını aramak değil, “travma” edebiyatıyla köşesine çekilmek... Direngen savaşçılar değil, ağlak-uyuşuk yığınlar yaratmak...

Burjuvazinin bugün kitlelere dayattığı şey budur. Kendisine devrimci-demokrat diyen pekçok kesim ise, farkında olarak ya da olmayarak, bu ideolojik bombardımanın bir parçası olmakta, kitlelere “travmalar” anlatıp, “rehabilitasyon” gerektiğini vaazetmektedirler.

Oysa **yapılması gereken, toplumsal acıları ve felaketleri, direnişin kaldırıcısına dönüştürmektir.** “Deprem travması”nın tek “tedavisi”, enkaz kurtarma çalışmalarına katılmak ve zordaki insanlara yardım etmektir. “Dersim travması”nın tek çözümü, Dersim’deki direniş geleneğini gelecek kuşaklara aktarmaktır. “19 Aralık travması”nın tek “rehabilitasyonu”, kurşunlar üzerine sloganlarla yürüme direngenliğini yaygınlaştırmaktır. “İşkence travması”nın tek önlemi, işkencede direnmektir. Krizde işten atılanın “travma” yaşamamasının tek yolu, krize karşı mücadele etmektir. Ölüm Orucu’nda sakat kalanların düzelmesinin tek yolu, örgütlü mücadeleye devam etmektir (TİHV raporlarında bile, sadece ÖO sonrasında mücadeleye devam edenlerin iyileştiği; örgütten koparak salt “rehabilitasyon” tedavisi alanların sakatlıklarında somut bir iyileşme gerçekleşmediği tespit edilmiştir).

“Direnmek”, sadece devrimcilere özgü bir durum değildir. Birçok insan, en büyük felaketlerden bile, son derece sağlam çıkmayı başarabilmiştir. **Hayatı boyunca tek bir “travma” yaşamamış, tek bir “kırılma” oluşmamış, tek bir defa “depresyon”a girmemiş insanlar, sanıldığından daha çoktur.** Dünya Sağlık Örgütü’nün tanımlamasıyla “*kişinin ruhsal olgunluğu ve stresle başa çıkma kapasitesi yüksek olan*”; bizim dilimizde, sağlam karakterli, kendi ayakları üzerinde durmayı başaran insanlar, “travmalar”dan, “kırılmalar”dan, “depresyonlar”dan, “rehabilitasyonlar”dan son derece uzak bir biçimde kendi yaşam mücadelelerini vermektedirler. Bu insanlar, **acılar ve felaketler karşısında, yaşam mücadelesi içinde kendi bireysel acılarını unutmakta, çevrelerindeki insanların sorumluluğunu üstlenmekte; başkalarına yardım ederken kendi bilinçlerini, kişiliklerini sağlamlaştırmakta; başkalarında “kırılma”ya ya da “travma”ya dönüşen olayları, kendi kişisel gelişimlerinin “sıçrama”sına çevirmektedirler.**

Devrimcilerin yapması gereken ise, bireysel felaketlerin bile toplumsal mücadele içinde çözümlenebileceğini, toplumsal mücadelede elde edilen kazanımlarda sorunların giderilebileceğini göstermektir.

Her türden kişisel ya da toplumsal “travma”nın sebebi, burjuvazinin sömürücü sistemidir; bu nedenle en doğru “rehabilitasyon”, burjuvazinin sömürücü sistemine karşı mücadeleyi yükseltmektir.

17 Ekim 1889- Çernişevski'nin ölümü

Rusya'da devrimci dalganın üzerinde önemli etkileri bulunan Nikolai Çernişevski 1828'de Sar-tov'da doğdu. 1848'de Avrupa'daki devrimci dalga-nın etkisiyle yazarlığa atı-lan Çernişevski'nin ilk yazıları, 1854 yılında Sev-remamik (Çağdaş) isimli dergide yayınlanmaya başladı. Rusya'da Sosyal Demokrasi'nin ideologu ve lideri olarak tanındı.

Çar II. Aleksandr'a karşıydı ve yı-kıcı eylemler hazırlığında olduğu, devrimci kitaplar yazdığı gerekçesiyle 1862'de tutuklanarak Petropavlovsk zindanına atıldı. Çar, onun devrimci genç kuşak üzerindeki etkisini çok iyi gördüğü için, tutuklanması emrini biz-zat kendi vermiş ve mahkemelerin her safhasını adım adım takip etmişti.

Çernişevski'nin bir daha sesi solu-ğunun çıkmayacağını düşünenler, onun zekasını hiç tanımamış olanlar-dı. Çok güçlü olan sansürü aşarak, tüm saldırılara karşı en güçlü cevabı vermiş, yine her tarafta görüşleri tartı-şılmaya, yayılmaya başlamıştı. "Nasıl Yapmalı?"nın etkisi çok büyük oldu. Lenin, bu kitap için 'demokratizm ve sosyalizmi kopmaz bir bütün halinde birleştiriyordu' deyimini kullanmıştı.

İki yıllık cezasının ardından, piş-manlık dilemesi istendi, ama o bunu reddetti. Bunun üzerine 1883'e kadar kalacağı Sibirya'ya sürgüne gönderil-di.

Döneminin devrimci kuşağını ol-duğu kadar, başta Lenin'i ve Rus Marksistlerini de etkiledi. Bolşevik ideolojinin oluşmasına esin kaynağı olan "Nasıl Yapmalı" adlı romanı Çernişevski, 1863 yılında, cezaevinde-ki ağır baskı koşullarının yanı sıra, Çarlık'ın şiddetli sansür şartlarında yazdı.

Çernişevski, bu romanıyla döne-min tüm sanat akımlarını alt üst etti ve zirveye çıktı. O sadece bir roman yazmamış, ekonomik, sosyal ve siya-sal, çeşitli olguları toplayarak bilimsel bir eser sunmuştu.

Çernişevski'nin bu romanı yazdığı dönem, köylülerin toprak reformu ta-lebiyle ayaklandığı, eylemleriyle Rus-ya'yı salladığı 1860'lı yıllardı.

Köylüler, Çar'ın askerlerine karşı amansızca savaşıyorlar, haklarını sa-vunuyorlar, ölüyorlardı. Başdöndürü-cü bir hızla yayılıyordu isyan. Birçok ilde sıkıyönetimler ilan ediliyor, hava devrimci yönde geliyordu. Marks da o dönemki Rus köylüsünün ayaklan-masını, Amerika'daki kölelerin ayak-

lanmasıyla birlikte en büyük eylemler olarak tanımlıyordu. Çernişevski, bütün bu hareketten çok etkilen-miş, romanına da bunla-rı yansıtmıştı.

Lenin, Çernişevski'yi 1850'den 1880 yılına ka-dar bölünmemiş bir fel-sefe materyalizmini sa-vunabilen tek büyük Rus yazarı olarak nitele-

miştir. Çernişevski o kadar güçlü fel-sefik argümanlar koymuştur ki ortaya, bunlar dönemin şartları içinde, Rusya'da en ileriye temsil etmektedir.

Rusya'da 19. yüzyıl koşullarında birçok yazar gelişmekte olan devrimci mücadeleye katılmış, ondan etkilen-miştir. Bu etkilenme, sanat eserlerinin hemen hepsinde yankısını bulmuştur. Sanatçılar bunu yaparken, Çarın tüm baskılarını da göğüslemek zorunda kalırlar.

Çernişevski, Herzen, Belinski, Sal-tıkov kendilerinden sonra gelen Puş-kin, Tolstoy, Dostoyevski, Çehov gibi yazarlara öncülük etmişlerdir. Çerni-şevski de kendinden önce Gogol'den etkilenmiş ve onun iyi yönlerini ala-rak işlemiştir.

Çernişevski eserlerinde bir fikrin gerçek değerini kazanması için, haya-tını adayanların bu fikri gerçekleştire-meye yetecek maddi ve manevi güce sahip olmaları gerektiği ana fikrini iş-lemiştir. Yazarın, okura hayatın ken-disini anlatmasını istiyordu. Hayatla-rında kesin kararlar verebilecek bir iş-lev görmeliydi eserler.

Çernişevski'nin "Nasıl Yapmalı"sı tesadüfen ortaya çıkmış bir eser de-ğildir. 1849'lardan itibaren bunu tasarla-mıştır. "Bilgi ve Hayat Ansiklopedisi" olmasını istiyordu kitabın adının. An-cak sansür koşullarında ancak "Nasıl Yapmalı?" adıyla yayınlayabilmiştir. Çernişevski'nin bu kitabı, Dostoyevski ve Tolstoy'u da çok etkilemiş, Savaş ve Barış gibi bir eserin ortaya çık-masına vesile olmuştur.

Çernişevski, döneminin devrimci ve öncü yazarıdır. Tasavvur ettiği dünyayı, kitabında olduğu gibi yansı-tmıştır. Ütopik bir dünya kurgulamış olsa da, gelecek güzel günlerin bir iz-düşümünü sunmuş, Lenin'in övgüsü-nü kazanmıştır. Lenin "Ne Yapmalı" kitabının adını bile ondan etkilenerek koymuştur. Çarlık'a karşı devrime yaklaşan Rus köylülerinin, sonrasında Narodniklerin en büyük ilham kay-nağı olan Çernişevski, devrimci bir sanatçı olarak 17 Ekim 1889'da beyin kanamasından ölmüştür.

5 EKİM 1934 ASTURIAS AYAKLANMASI

1936'da başlayan İspanya İç Savaşı, II. Emperyalist Paylaşım Savaşı'nın provasıdır. 1917 Ekim Devrimi'nin ar-kasından dünya genelinde emekçi kitlelerde güçlenen sos-yalizm özlemlerinin karşısında panik halinde çıkış yolu aramaktadır burjuvazi. Faşizm, bu koşullarda kitleleri sin-dirmenin ve sermayenin politikalarına yedeklemenin aracı olarak ortaya sürülür, geliştirilir. Test edileceği laboratuvar ise İspanya'dır. Bütün dünyanın katıldığı ve taraf olduğu bir iç savaş yaşanır İspanya'da. Bir tarafta emperyalist sermayenin gücü vardır. Farklı ülkelerden burjuvazi silah, para, uçak ve her türlü maddi yardımı akıtır Franco faşiz-mine. Diğer tarafta ise, Komüntern'in çağrısıyla toplanan dünya proletarya-sı, emekçi kitleler ve anti-faşist güçler bulunmaktadır. Ve tabi ki kısıtlı ola-naklarına rağmen bütün gücünü seferber eden Sovyetler Birliği. Faşizmin maskesini takmış dünya gericiliği ile emekçi kitlelerin savaşıdır bu.

Asturias'da komün ilan edilmesi ise, bu savaşın ilk çarpışmalarından bi-ridir. İspanya'nın Asturias bölgesindeki maden işçileri giderek yükselen fa-şist teröre karşı duydukları öfkeyle ayaklanarak başlatırlar savaşı. Eylemi, bölgedeki devrimci ve komünist partilerden ve sendikalardan oluşan bir devrim komitesi yönetmektedir. 6 Ekim'de kitleler, Oviedo'da Asturias İşçi ve Köylü Cumhuriyeti'ni kurarlar. Hükümet, Fas'ta bulunan yabancı lejyonu yardıma çağırdı. Lejyon komutanları General Goded ile General Franco, İspanya'ya gelerek, ayaklanan işçilere vahşice saldırır. İşçiler yapılan mü-dahaleye 2 hafta direnirler. İki haftanın sonunda 3 bin kişi ölmüş ve ayak-lanma bastırılmıştır.

22 Ekim 1983 Kürt şair Ciğexwin öldü

Ciğexwin Kürt halkının özlemlerini, acılarını, özgürlük tutkuların dile getirmiş bir halk şairi-dir.

1903 yılında Mardin'de doğar. Yaşadığı fakirliğe bir de genç yaşta öksüz kalması eklenince, zor günler geçirir. I. Emperyalist Savaşı sırasında, zorla göç etti-rilenlerle Suriye'ye gider. Burada açlık ve sefalet içinde okumayı az çok öğrenme şansı-na sahip olur. Daha o yıllarda Irak ve İran Kürdistanı'nı dolaşarak, buranın halkının haksızlığa ve baskılara karşı direnmesini sağ-lamaya çalışır.

Şairliğe başlaması da 1925'li yıllara rastlar. Kemalist diktatörlüğün Kürt halkının ayaklanmasına kanla bastırması, önderlerini idam etmesi, onda derin izler bırakır. 1927 yılında Kürdistan Ulusal Birliği (Hoybun) örgütüne üye olur. 1932'den, 1943'e kadar çıkan "Havar" dergisine de büyük katkıları olur. ML'yi tanıyan ilk Kürt devrimcilerinin arasındadır. Bunu şiirlerinde işler. Stalin'e, Lenin'e ithafen birçok şiir yazar.

Siyasi yaşamını "Suriye Komünist Partisi"nde devam ettiren Ciğexwin, bu partideki yoğun Arap-Baas şovenizmi nedeniyle burayı da bırakır. 1958'de gerçekleşen Irak devriminden sonra, Bağdat Üniversitesi'nde öğretim görevini üstlenir. Ciğexwin hakların kardeşliğine önem veren biriydi de aynı zamanda. Şiirleri din, dil, ırk farkı göz edilmeden yazılmıştı. ABD emperyalizmin Vietnam'a saldırısında, Ciğexwin şiirleriyle savaşı. Kore'de Angola'da emperyalist saldırılara karşı şiirleriyle yine Ciğexwin vardır. 1984'de 81 yılın acısına ve ezilmişliğine artık daha fazla dayanamayan Ciğexwin İsveç'te yaşamını yitirdi.

KİMİM BEN?

Kimim ben?

Kürdistanlı Kürt,

Tümden devrim ve volkan

Dinamit deposu gibi

Ateş ve kıvılcımım

Kırmızıyım yakut gibi,

Ateş kapsule yaklaştı!

Patlayacağım zaman

Tüm dün sallanır

Bir kıvılcım ve ateş

Öldürecek düşmanı

Kimim ben?

Benim o başı demir gibi olan Kürt!

Benim halen

Düşmanların korktukları Kürt!

Yine barutun kokusu

Girdi burnuma

Coşmak isterim

Kokusundan patlayacağım.

Yine erkekler gibi olun

Dağların yolunu tutun.

Ölmek istemiyorum

Almak istiyorum

KÜRDİSTAN'IMI,

Metler'in toprağını!

Kimim ben?

☆ **1 Ekim 1949- Çin Halk Cumhuriyeti kuruldu**
Japon ve Amerikan emperyalizmine karşı ÇKP ve Mao önderliğinde Çin halkı verdiği mücadeleyi devrimle sonuçlandırdı. Köylü devrimi gerçekleştiren Çin halkı, Çin Halk Cumhuriyeti'nin kurulmasıyla devrimi taçlandırdı. Ancak önderliğin ufkunun zayıf olmasından kaynaklı devrim süreci daha sonra demokratik devrimle sınırlı kalarak sosyalist inşaya sığrayamadı.

☆ **5 Ekim 1972 - Demirdöküm Fabrikası'nda 2500 işçi greve çıktı.**

☆ **7 Ekim 1984- İlyas Has idam edildi**
☆ **8 Ekim 1980- Necdet Adalı idam edildi.**
☆ **26 Ekim 1980- Serdar Soyergin idam edildi.**
☆ **26 Ekim 1984- Hıdır Aslan idam edildi.**

☆ **7 Ekim 1988- Tuzla Katliamı**
TKP/ML TİKKO militanları İ. Hakkı Adalı, Fevzi Yalçın, Kemal Soğukpınar ve Reha Şen bir eylem hazırlığındayken Tuzla köprüsünde polis tarafından durduruldu ve katledildi.

☆ **7 Ekim 2008- Engin Çeber katledildi.**
Yürüyüş dergisinin dağıtımı esnasında gözaltına alındı, yoğun işkencelerden geçirildikten sonra Metris Cezaevi'ne koyuldu. Ayakta sayım vermeyi kabul etmediği için gardiyanlar tarafından sürekli işkence edildi ve işkence sonucu öldürüldü. Çeber'in katillerinin yargılanması için yoğun çabalar sonuç verdi ve geçtiğimiz günlerde Çeber'in

katillerine müebbet hapis cezası verildi.

☆ **8 Ekim 1978- Bahçelievler katliamı**

Haluk Kırıcı, Abdullah Çatlı, Oral Çelik gibi devletin kontrgerilla örgütlenmesi içinde yer alan faşistlerin gerçekleştirdiği katliamda, 7 TİP'li öğrenci kaldıkları evde işkence edilerek ve tellerle boğularak katledildi. Çatlı-Çelik-Kırıcı gibi isimler daha sonra devlet eliyle organize edilen birçok katliamın içinde yer aldıkları gibi, önemli kademelerde görevler üstlendiler. Bu faşistler, yaptıkları katliamlarla devrimci hareketi, kitle hareketini sindirmeyi hedeflediler.

☆ **10 Ekim 1976 - İşçilerin ve emekçilerin yoğun eylem ve direnişleri sonucunda Devlet Güvenlik Mahkemeleri kapatıldı.**

☆ **11 Ekim 2005- Atilla İlhan öldü**
Şair ve yazar Atilla İlhan, 12 Eylül öncesi yükselen kitle hareketinden derinden etkilendi. Bu dö-

9 Ekim 1967-Che Guevera Katledildi

Dünya devrim tarihinin enternasyonalist devrimcilerinden biri olan Che Guevera, dünyada en çok tanınan devrimci simgelerden biri oldu. Yaşamı boyunca devrim mücadelesini Küba, Kongo ve Bolivya'da sürdürdü. 1928'in 14 Haziran'ında Arjantin'de başlayan yaşamı, 9 Ekim 1967'de Bolivya'da katledilene kadar sürekli bir yükseliş içinde geçti. Başegmemenin, isyanın simgesi oldu. 1948'de tıp fakültesine girdi ve 1953'te bitirdi. Üniversiteyi bitirmeden 1951'de motorsikletle Latin Amerika turuna çıkarak insanların durumunu gördü. Gezinti sırasında devrimci fikirlerini de geliştirdi ve bu düzenin ancak devrim yoluyla değiştirileceğine inandı.

Guatemala'ya gitti ve burada birçok ülkeleden devrimciyle tanıştı. Guatemala'da solcu hükümete karşı yapılan darbeye direnişle karşılık verdi ve Che direnişlerde yer aldı. Ancak burada yaşanan yalpalamalardan dolayı Meksika'ya kaçmak zorunda kaldı. Emperyalizm konusundaki fikirleri de netleşince tüm benliğini devrimci mücadeleye vermeye karar verdi. Fidel'le tanıştı ve 26 Temmuz Hareketi'ne katıldı. Örgütün doktoru olarak başlayan görevi devrim süreci ilerledikçe, elde silah dövüşen bir önder konumuna geldi. Sierra Meastra dağlarında gerillaların eğitiminden planların çizilmesine kadar her alanda görev alıyordu Che. Devrim yapıldıktan sonra devletin çeşitli bakanlıklarında görev yaptı. Diğer ülke devrimlerine yardım etmek için Fidel'le konuşarak bu planını hayata geçirmeye karar verdi. Kongo'ya gitti ve gerillaları eğitti, onlarla birlikte savaştı. Daha sonra Bolivya'ya geçti. Bolivya Ulusal Hareketi'nin teorik ve askeri yönde eğitilmesinde görev aldı. Burada başarılar da elde edildi. Che bir muhbirin ihbarı sonucunda gerilla birliğiyle birlikte kuşatıldı ve sağ yakalandı. Bolivya Başkanı "Che'nin kellesini La Paz'da sergilemek istiyorum" diyordu ve Che 9 Ekim'de yargısız bir şekilde infaz edildi.

nemde verdiği eserler daha çok bu hareketin coşkusunu ve ruhunu taşıdı. Ancak Kemalizm'in etkileri 12 Eylül'den sonra daha belirgin bir şekilde kendini dışa vurdu.

☆ **12 Ekim 2011- Partizan dergisi çalışanı Suzan Zengin şehit düştü**

☆ **14 Ekim 1971- Hikmet Kıvılcımlı öldü**
TKP'nin kurucuları ve ikinci MK'sı arasında yer alan Hikmet Kıvılcımlı, 22 yıl boyunca cezaevinde kaldı. İnançlarından taviz vermeyen kişiliğiyle tanınan Kıvılcımlı, işkenceye karşı direnişiyle yol gösteren oldu. Fakat Kemalizm, ordu ve devlet konusunda yanlış ve çarpık fikirler savundu. 12 Mart sonrası arandığı için yurtdışına çıkan Kıvılcımlı Zagreb'de öldü.

☆ **16 Ekim 1934- Çin'de uzun yürüyüş başladı. Bir yıl süren uzun yürüyüş sonucunda devrimciler Yenan'a girdiler.**

☆ **18 Ekim 1977- RAF militanları Anderas Baader ve Ulrike Meinhof katledildi.**

☆ **19 Ekim 1920- Ekim Devrimini anlatan, Dünyayı Sarsan On Gün kitabının yazarı John Reed Öldü**

☆ **22 Ekim 1937- Dersim katliamı gerçekleşti**

İhtilalci Komünistlerin Ekim Şehitleri

Osman Yaşar Yoldaşcan- MK üyesi-29 Eylül 1980

12 Eylül karanlığına sıkılan "ilk kurşun", Osman Yaşar Yoldaşcan, silahlı bir eylem hazırlığındayken, Mehmet Fatih Öktülmüş ile beraber, askerler tarafından durdurulmak istenmiş ve çatışmaya girmişlerdi. Bağcılar'a kadar süren kovalamacada Fatih yaralı olarak kurtulmayı başarır. Osman, Bağcılar'daki inşaatı kale haline getirir ve düşmana kayıp verdirerek şehit düşer. "Hücum" komutunu pratiğe dönüştürür.

Sezai Ekinci- MK üyesi-30 Ekim 1992

Devrimci bir faaliyeti yürüttüğü bir sırada trafik kazasında şehit düştü. Mütevazı yaşamı, bilinç ve bilgi birikimiyle örnek olan, TİKB'nin kurucusu ve önder kadrolarından biriydi.

Ataman İnce- İstanbul İl Komitesi Üyesi- 25 Ekim 1981

12 Eylül faşizminin azgınca estiği günlerde yakalandı ve günlerce süren işkencelerden sonra katledildi. Ataman, işkencecilere kendi mekanlarını dar ederek direnmişti.

Remzi Basalak- Osman Yaşar Yoldaşcan Müfrezesi Üyesi- 23 Ekim 1992

Bir kamulaştırma eylemi sonrasında tutsak düştüğünde, onları yakalamış olmanın sevinciyle teşhir masasının önünde gövde gösterisi yapmaya niyetlenen devletin başına yıkar o masayı. Teşhir masasına attığı tekme, devrim tarihimizde yeni bir çığır açar ve masanın arkasında durmama geleneğini başlatır.

Şaban Budak- Adana İl Komitesi Üyesi- 23 Ekim 1992

Remzi Basalak ile birlikte gerçekleştirdikleri kamulaştırma eyleminin arkasından çekilirken polisle girdiği çatışmada şehit düştü.

Nilgün Gök- Osman Yaşar Yoldaşcan Müfrezesi Üyesi- 31 Ekim 1993

Nilgün, Genç Komünarların ilk şehidi, müfrezenin ilk kadın şehididir. Bir kamulaştırma eylemi sırasında yaralanır ve şehit düşer. '90 sonrası, geleceğin izinde yürüyen "yeni çağın çocukları"ndan biri olarak ölümsüzleşir.

Kapitalist-emperyalist sistemde BÜYÜK EKONOMİK KRİZ

2007

2007 yılında ABD’de başlayan ekonomik kriz, 2008 yılında bütün dünyayı sardı. Kriz, 2008 yılı eylül ayında büyük bir borsa çöküşüyle ilan edildi. İflas eden Lehman Brothers ve devlet tarafından kurtarılan ABD’li büyük tekeller, krizin sembolüne dönüştü.

Kriz tüm dünyada yüzlerce tekelin iflasına, en büyük tekellerin devlet tarafından kurtarılmasına, milyonlarca işçinin işten atılmasına neden oldu. Tüm dünyada tekelleri krizden kurtarmak için 2008-2009 yıllarında yapılan devlet yardımları toplamda 30 trilyon dolara dayandı. Dünya ekonomisinin toplam değerinin 45-50 trilyon dolar olduğu düşünülürse, bunun yaklaşık üçte ikisi tekellere peşkeş çekilmiş demektir. Kapitalist ekonominin çöküş döneminin bütün belirtileri yaşanıyor.

Krizin boyutu öylesine büyüktü ki, emperyalist dünya ekonomisinin dümenini elinde tutmakta olan ABD’nin neoliberal ekonomi politikalarının yanlışlığı, krizden hiç etkilenmeyen Çin’in devlet kapitalizmi ekonomisinin alternatif olup olmadığı bile tartışıldı. Krizin, kapitalist-emperyalist dünya tarihinde görülmüş en büyük ekonomik kriz olan ‘29 bunalımından bile daha büyük olduğu görünüyordu. Dünya imparatorluğu ünvanının değişmesinde (İngiltere’den ABD’ye geçmesinde) sıçrama noktası olan ‘29 bunalımından sonra, **şimdi de imparatorluk tahtı yeni bir krizle yeniden el değiştirmekte, ABD’den Çin’e geçmekteydi.** Zaman, bu doğrultuda ilerledi, ortaya çıkan bütün rakamlar bu gidişatın köşetaşlarını oluşturdu.

A- ‘29 BUNALIMINDAN DAHA BÜYÜK

‘29 büyük bunalımının temel özellikleri

‘29 büyük bunalımı, tam da ABD’nin dizginsiz bir yükseliş içinde olduğu, hatta “kükreyen ‘20’ler” olarak adlandırılan bir dönemde patlak vermişti. Krizi hazırlayan etkenlere bir göz atalım.

Birincisi, kriz öncesinde ekonomik çevrimin “canlanma-refah” evresi, özellikle teknolojik gelişimin de etkisiyle, çok hızlı bir büyümeye neden olmuş, yanısıra toplumsal yapıda önemli değişimler ortaya çıkmıştı. Başdöndürücü bir üretim ve teknoloji patlaması yaşanıyor. “Kükreyen ‘20’ler” tanımı bu patlamaya dayanıyordu. ‘29 büyük bunalımı öncesi, otomotiv fabrikalarından başlayarak Fordist üretim sisteminin ekonomiye yayılması dönemi idi. ‘29 bunalımı öncesinde, kadınların çalışma hayatına atılması, işçilerin de otomobil alabilecek bir gelire ulaşması, elektrikli aletlerin (çamaşır makinesi vb) üretilmesiyle ev işlerinin farklılaşması, yıllık izin kavramının ortaya çıkmasıyla “deniz-kum-güneş tatili” anlayışının şekillenmesi, eğlence hayatının hiç olmadığı kadar yaygınlaşması gibi unsurlar, “ABD yaşam tarzı”nın görünen yüzünde büyük bir “sosyal sıçrama” olduğunun kanıtı olarak sunuluyordu. Öyle ki, zengin kadınlara özgü bir giyim eşyası olan naylon çorapların, yoksul kadınlar tarafından da kullanılmaya başlanması, “ABD demokrasisi” demagojisini temel unsuru haline getirilmişti.

Bir taraftan ABD’nin gelişen bir ekonomi olması ve üstüste yeni buluşlarla üretimin katlanarak artması, diğer taraftan ABD topraklarında bulunan zengin altın yataklarının getirdiği servet, ABD burjuvazisinin hızlı ve güçlü bir sermaye birikimi oluşturmaya neden oldu. Ülke içinde hızla tekelleşme yaşanırken, eldeki sermaye fazlası, kredi olarak hem başka ülkelere, hem de ülke içinde tüketimi artırmak için kitlelere adeta saçıldı. Mart 1929’da başkanlık koltuğuna oturan Hoover’in sloganı, “kitlelerin refahını sosyalizmle değil, Amerikan tarzıyla getirmek, yoksulluğu ortadan kaldırmak”tı. Öylesine başdöndürücü bir üretim yaşanıyor ki, tüketim çılgınlığı düzenin tüm kurumları tarafından körükleniyordu.

İkincisi, servet yoğunlaşması ve gelir dağılımındaki eşitsizlik, ABD tarihinin (‘29 bunalımından bugüne kadar olan süre de dahil olmak üzere) en yüksek boyutuna ulaşmıştı. 1920’lerde ABD’de en zengin yüzde 1’lik kesim, ulusal servetin yüzde 26’sına sahipken, 1922’de bu oran yüzde 31.6’ya ulaşmış, bunalımın hemen öncesinde, 1929 yılında ise, yüzde 36.3’e tırmanmıştı. ‘20’li yıllardaki bu yükselişte, bir tarafta artı değer sömürüsünün yoğunlaşması, diğer yanda, devletin yasal düzenlemelerle zenginlerin servetini koruması bulunuyordu.

Mesela ‘20’li yıllarda, iki yılda bir, büyük şirketlerin ve zengin kesimlerin lehine vergi indirimleri gerçekleştirilmişti. Aynı yıllarda tekelleşme-küçük şirketlerin büyükler tarafından yutulması da hız kazanmıştı. **1929 yılında, ABD’de en büyük 200 tekel, Amerikan ekonomisinin yüzde 50’sini kontrol altında tutuyordu.** Ve devlet, tekellerin dizginsizce büyümesini denetleyecek yasal düzenlemeler yapmaktan uzak duruyordu. Öyle ki, başta bankalar olmak üzere tekeller, bilançolarını, kredi oranlarını tümüyle kendi açgözlülüklerinin düzeyine bağlı olarak düzenleyebiliyor, kitlelere her türlü yanıltıcı bilgiyi “reklam” adı altında sunabiliyordu.

Diğer taraftan, **ABD ekonomisinde 1921-25 yılları arasında üretim yüzde 26 artarken, ücret gelirleri yalnızca yüzde 14 oranında artmıştı.** Keza “üretkenlik endeksi” 1913 yılından 1925 yılına kadar yüzde 30 artış gösterirken, “satınalma gücü endeksi” aynı dönemde sadece yüze 20 artmıştı. Bu rakamlar arasındaki farklar, kitlelerden kesilerek burjuvazinin servetine eklenen, gelir dağılımındaki eşitsizliği büyüten göstergelerdi.

Yani ABD ekonomisi tarihinin en büyük “refah” dönemini yaşarken, bu

1929 krizinde, ABD ekonomisi büyüyen, güçlenen bu nedenle de pazar alanları kendisine yetmeyen yeni pazarlara ihtiyaç duyan bir üretim düzeyine sahiptir. Ekonomi, öncelikle gerçek üretimde güçlü ve parlak bir dönemi yaşamaktadır. Tam da bu nedenle, ABD kriz nedeniy- le patlak veren savaştan, dünyanın “imparatoru” olarak çıkmış, pazar alanlarını dünya geneline yaygınlaştırmıştır. 2008 krizinde ise ABD, yükselen değil, çökmekte olan ekonomiyi temsil etmektedir. Pazar alanları, kendisinin koyduğu kotalar-gümrük duvarları nedeniyle değil, rekabet üstünlüğünü ve hegemonyasını kaybetmekte olması nedeniyle daralmaktadır. Bugün ekonominin motoru, Çin’in elindedir.

zenginleşme, kitlelerin en yoksul kesiminin daha da yoksullaşması pahasına gerçekleşiyordu.

Üçüncüsü, her iki kriz öncesinde emlak sektörü başta olmak üzere birçok alanda fiyatlar gerçek değerlerinin çok üzerine çıkmış, borsa da büyük balonlar oluşmuş, “spekülasyon ekonomisi” yapay servetler yaratmıştı. Gelir dağılımındaki uçurumun artması, tekellerin devasa karlar elde etmesi, bankaların elindeki likiditenin artmasına neden oldu. Üretimin ve karın bu kadar artması, “kar oranlarının düşme eğilimi yasası” gereği, paranın akacak kanal aramasını getiriyordu. Böylece bir taraftan, aşırı zengin olan en üst gelir grubundakiler, riskli spekülasyonlara yatırımlara yöneldiler. Bir taraftan da bankalar, ellerindeki parayı, gelir düzeyi düşük kişilere kredi olarak dağıtmaya başladılar.

Düşük gelirli, aldıkları kredilerle tüketimlerini artırırken, bir taraftan da zenginleri taklit ederek riskli spekülatif hareketlere yöneldiler. Ekonomideki genel iyimser hava ve kitleler nezdinde hızla yayılmakta olan kolay para kazanma arzusu, kitlelerin, kendilerine ait olmayan kredi parası ile riskli işlere girmelerine yolaçıyordu. Borsanın değeri arttıkça, sahte zenginlik de büyüdü. Kitleler, borsadaki paraları ve gelecekte elde etmeyi umdukları kazançları üzerinden çılgınca harcamaya teşvik edildi. Bankalar, sınırsız biçimde krediler dağıttılar. Ekonominin hedefi, borsanın daha da yükseleceği, refahın daha da artacağı, herkesin daha da zenginleşeceği beklentileriyle, yoğun borçlanma üzerine kuruldu. 1929 yılına gelindiğinde, gerçek ekonomide üretilen 1 birimlik değer karşılığında krediler ve spekülasyonlar aracılığıyla 45 birimlik harcama gerçekleştiriliyordu. Ancak spekülasyon balonu patlayıp borsaya yatırılan paralar buharlaşınca, kitleler devasa borçlarla ve şirketler iflasla karşı karşıya kaldılar.

Dördüncüsü, ABD, giderek artan bir üretime sahip olmasına rağmen, pazar daralması yaşamıştı. 1800’lü yılların sonlarında ülkede stabilizasyonu sağlamıştı. Ülkedeki iç savaş, kapitalist Kuzey’in zaferiyle sonuçlanmış, kendi topraklarındaki hegemonyasının önündeki en büyük engel olan Kızılderililerin ezici çoğunluğunu imha etmiş, topraklarında bulduğu altınla, altın stokları patlama yapmıştı. Buna ek olarak fordist seri üretim tarzıyla üretim patlaması yapması, savaştan yenik çıkan Almanya başta olmak üzere Avrupa ülkelerinin kreditörü haline gelmesi, ekonominin yeni yakıtı olan petrol yataklarını ele geçirmek için harekete geçmesi gibi unsurlar, ABD’nin dünya üzerinde hegemonyasını güçlen-

İki ekonomik kriz arasındaki asıl önemli farklılıklar ise, kriz sonrasında yaşananlardır. Kriz sonrasındaki iki unsur, 2008 krizinin rotasının, 1929’dan çok farklı şekillenmesine neden olmuştur.

Birincisi, kriz sonrasındaki kitle hareketidir. ABD’nin “kuruluş felsefesi” olarak simgeleşen bireysellik ve bireysel kurtuluş anlayışı ABD’de kitlelere de öylesine yansıtılmıştır ki, kriz patlak verdiğinde, kitleler bir anda yıkımın ortasında tek başına, çaresiz ve ne yapacaklarını bilemez durumda kalakalmışlardır.

’20’li yıllarda Amerikan ekonomisindeki gelişmeden ve “refah” balonundan etkilenen Amerikan Komünist Partisi’nin daha kriz öncesinde son derece sınıf uzlaşmacı-işbirlikçi çizgisi, bu çaresizliğin en önemli unsudur. 2008 krizinde ise, krizin patlak verdiği andan itibaren dünyanın her tarafında kitleler “krizin faturasını ödemeyeceğiz” sloganıyla gösteriler düzenlediler.

dirmektedir. İngiltere ise, savaştan galip çıkmasına rağmen, sömürgeleri üzerindeki hegemonyasını her geçen gün kaybediyordu.

ABD, üretimini eritebilecek daha büyük pazarlara ihtiyaç duyuyordu. Ancak tam da bu ihtiyaç büyürken, Avrupa ile karşılıklı ticaretine ilişkin aldığı önlemler ve koruma duvarlarını yükseltmesi, ABD’nin ihracatını daralttı. Aşırı üretimi eritemeyişi, ABD ekonomisinin çöküşüne neden oldu.

Beşincisi, aşırı üretim krizi sadece sanayide değil, tarım alanında da kendisini gösterdi. Tarım büyük bir yıkıma uğradı, kitleler topraklarını kaybederek yerlerinden sürüldüler ve yoksul tarım işçilerine dönüştüler. Bir taraftan tarladaki ürünler yakılırken, diğer yandan açlık tüm ülkeyi etkisi altına aldı.

2008 kriziyle karşılaştırma

2007’de ABD’de başlayan, 2008 Eylülünde tüm dünyayı etkisi altına alan ekonomik kriz, ’29 büyük bunalımı ile önemli benzerlikler taşımaktadır. Tıpkı ’29 öncesinde olduğu gibi 2008 öncesinde de büyük bir teknoloji ve üretim patlaması yaşanmaktadır. Bu defa bilişim sektörü (internet, bilgisayar ve cep telefonları) ve emlak sektörüdür bu patlamanın merkezi. Genel olarak üretim ile birlikte refah düzeyi artarken gelir dağılımındaki eşitsizlik büyümüş, en zengin ile en yoksul arasındaki uçurum katmerlenmiştir. Borsada yükselen balon, katmerlenerek büyüyen bir borçlanma zinciri anlamına gelen “türev piyasaları” denilen olguyu spekülasyon ekonomisinin merkezine koymuştur. Kitleler gerçekten zenginleşerek değil, borçlanarak yaşam standartlarını yükseltmeye çalışmışlardır. Balon patladığında ise, büyük borç kalemleri ile ortada kalmışlardır.

Dördüncü başlıkta saydığımız, ancak ekonomik krizlerin birinci nedeni olan aşırı üretim konusu da 1929 bunalımı ile 2008 krizinin ortak yanıdır. Sadece bunun yaşanma biçiminde farklılık vardır.

1929 krizinde, ABD ekonomisi büyüyen, güçlenen bu nedenle de pazar alanları kendisine yetmeyen-yeni pazarlara ihtiyaç duyan bir üretim düzeyine sahiptir. Ekonomi, öncelikle borsada, spekülasyon alanında değil, gerçek üretimde güçlü ve parlak bir dönemi yaşamaktadır. Tam da bu nedenle, ABD kriz nedeniyle patlak veren savaştan, dünyanın “imparatoru” olarak çıkmış, pazar alanlarını dünya geneline yaygınlaştırmıştır.

2008 krizinde ise ABD, yükselen değil, çökmekte olan ekonomiyi temsil etmektedir. Pazar alanları kendisinin koyduğu kotalar-gümrük duvarları nede-

niyle değil, rekabet üstünlüğünü ve hegemonyasını kaybetmekte olması nedeniyle daralmaktadır. 1929 krizinde dünya ekonomisinin motoru (özellikle de fordist üretim tarzıyla patlama gerçekleştiren otomobil, çamaşır makinesi vb ürünlerle sanayi üretiminde) ABD’dedir. Bugün ise bu motor, Çin’in elindedir. Her geçen gün yükselmekte, ekonomik gücünü artırmakta olan Çin, ABD’nin pazar alanlarını ele geçirmektedir. Geçmişte ABD’nin mutlak hegemonyası altında olan Latin Amerika’da, bugün Çin’in girmediği ülke yoktur; çoğunda en önemli ihracatçı konumundadır. Dünya genelinde benzer bir tablo her geçen gün güçlenmektedir. Bu nedenle **kriz ABD’nin yeniden güçlenerek değil, hegemonyasını kaybettiğini kabullenmek zorunda kalarak çıkacağı bir ekonomik krizdir.**

İki ekonomik kriz arasındaki asıl önemli farklılıklar ise, kriz sonrasında yaşananlardır. **Kriz sonrasındaki iki unsur, 2008 krizinin rotasının, 1929’dan çok farklı şekillenmesine neden olmuştur.**

Birincisi, kriz sonrasındaki kitle hareketidir. ABD’nin “kuruluş felsefesi” olarak simgeleşen bireysellik ve bireysel kurtuluş anlayışı ABD’de kitlelere de öylesine yansıtılmıştır ki, kriz patlak verdiğinde, kitleler bir anda yıkımın ortasında tek başına, çaresiz ve ne yapacaklarını bilemez durumda kalakalmışlardır. ’20’li yıllarda Amerikan ekonomisindeki gelişmeden ve “refah” balonundan etkilenen Amerikan Komünist Partisi’nin daha kriz öncesinde son derece sınıf uzlaşmacı-işbirlikçi çizgisi, bu çaresizliğin en önemli unsudur. Kitleler, birkaç yıl içinde toparlanacak ve kitlesel eylemlere başlayacaklardır. Komünintern’in müdahaleleri ABD’de sınıf mücadelesinin yükselmesini sağlayacaktır. Keza ABD’de sendikaların bir güce dönüşmesi ve pazarlık masasında patronların karşısına oturmaya başlaması da ’30’lu yıllarda güçlenmekte olan kriz-açlık karşıtı eylemlerin bir sonucudur.

2008 krizinde ise, krizin patlak verdiği andan itibaren dünyanın her tarafında kitleler “*krizin faturasını ödemeyeceğiz*” sloganıyla gösteriler düzenlediler. Krizin sonuçlarını iyi bildikleri için, yeniden aynı şeyleri yaşamak istemeyen milyonlar, sokaklara döküldü. Krize giren ülkelerde devletlerin tekelleri kurtarma operasyonları karşısında, “*karlar özelleşiyor, zararlar toplumsallaşıyor*” diyerek eylemler ve işgallerle haklarını savundular. Bu durum, burjuvazinin saldırı politikalarını hayata geçirmesini zorlaştırdı, geciktirdi, saldırı paketlerinin şiddetini zayıflattı.

İkincisi, devletin ekonomiye müdahale yöntemi krizin şiddetini de farklılaştırdı. '29 bunalımında devlet ekonominin çöküşüne hiçbir biçimde karışmamış, binlerce şirketin iflasını, milyonlarca işçinin işten atılmasını seyretmişti; bu durum, liberal ekonominin temelini oluşturan "bırakınız yapsınlar" anlayışıyla uyumluydu. Ve 1933'te Roosevelt'in ABD başkanı olarak 'New Deal' politikasına geçişine kadar devam etmişti. Ancak ekonomik yıkımın büyüklüğü, iflasların çokluğu, en büyük tekellerin bile riske girmesi, işsizliğin devlet için tehdit haline dönüşmesi gibi unsurlar, Keynesyen politikaların gündeme gelmesine, devletin yüzbinlerce kişiyi istihdam edeceği iş alanları açmasına, kamu hizmetlerini artırmasına neden oldu. Kriz öylesine büyüktü ki, hem bu yöntemler tam bir çare olmadı, hem de bu kamu hizmetleri nedeniyle bütçe açığı vermeye başlayan hükümet, bu uygulamaları durdurdu; sonuçta kriz "sosyal devlet" politikalarıyla değil, II. Emperyalist Savaş'la atlatılabildi.

2008 krizinde ise, burjuvazi, öncelikle kendi tekellerini kurtarmak için devletin gücünü devreye soktu. Krizden etkilenen etkilenmeyen bütün ülkelerde devletin kasasından 30 trilyon dolar para, "kurtarma paketi" adı altında tekellere aktarıldı. Devletin parası burjuvaziye altın tepside peşkeş çekildi. Bu paketler, tekellerin iflasları önledi, dünya genelinde tekellerin iflasları son derece sınırlı kaldı; risk altındaki tekeller de devletin korumasına alındı, bazıları açıktan kamulaştırıldı. (İflaslar yaygın biçimde küçük esnaflarda, KOBİ'lerde yaşandı; çünkü onları kurtaran bir devletleri yoktu)

Bu "kurtarma" iki önemli sonuca yol açtı. Birincisi, aşırı üretim krizi nedeniyle zaten stokları fazla olan burjuvazi üretimi azalttı; üretimin azalması işsizliği ('29 bunalımında olduğu gibi devasa boyutlarda ve bir anda olmasa bile) hızla artırdı. İkincisi, şirketlerin borçları devletin kasasından ödenmişti böylece şirketler iflastan kurtarılmıştı. Ancak böylece borçlar devlete devredilmiş oldu; devletlerin bütçeleri büyük açıklar vermeye ve iflasın eşğine gelmeye başladılar.

'29 bunalımından en önemli farklılık olan bu kurtarma çabaları, krizin şiddetinin bir anda ve bütün gücüyle ortaya çıkmasını engelledi. Burjuvazinin biraz nefes almasına neden oldu, aynı zamanda krizi öteledi. Ancak öteleme, krizin şiddetini de artıran bir etki yarattı. 2008'de başlayan dünya tarihinin en büyük aşırı üretim krizi, katlanarak kitlelerin başına çökeceği ikinci dalganın şiddetini biriktiriyor.

2008 krizinde ise, burjuvazi, öncelikle kendi tekellerini kurtarmak için devletin gücünü devreye soktu.

Krizden etkilenen etkilenmeyen bütün ülkelerde devletin kasasından 30 trilyon dolar para, "kurtarma paketi" adı altında tekellere aktarıldı. Bu "kurtarma" iki önemli sonuca yol açtı.

Birincisi, aşırı üretim krizi nedeniyle zaten stokları fazla olan burjuvazi üretimi azalttı; üretimin azalması işsizliği ('29 bunalımında olduğu gibi devasa boyutlarda ve bir anda olmasa bile) hızla artırdı.

İkincisi, şirketlerin borçları devletin kasasından ödenmişti böylece şirketler iflastan kurtarılmıştı.

Ancak böylece borçlar devlete devredilmiş oldu; devletlerin bütçeleri büyük açıklar vermeye ve iflasın eşğine gelmeye başladılar. '29 bunalımından en önemli farklılık olan bu kurtarma çabaları, krizin şiddetinin bir anda ve bütün gücüyle ortaya çıkmasını engelledi.

B- KRİZİN AYAK SESLERİ VE KAÇINILMAZ GELİŞİ

'70'lerden bu yana kronikleşen bir kriz

Kapitalist dünya ekonomisi, II. Emperyalist savaş sonrasında sosyalist SB'ye karşı kapitalist dünyanın birleşmesi ve ABD'nin hegemonyasının dünya pazarlarına yayılması ile yükselişe geçmişti. '73 yılındaki petrol krizi, bu refah döneminin sonunu gösteriyordu. Yeniden büyük bir kriz kapıyı çalmıştı. Böyle olması doğaldı da. **Kapitalizm çağında, emperyalist ekonominin dünya pazarlarına hakimiyeti arttıkça, krizin şiddeti de boyutlanmaktaydı.** Krizden sonraki büyüme dönemi, krizden önceki büyüme döneminden bir adım daha ileriye gittiği için, ikinci büyüme döneminin krizi de yıkımı da öncekinden daha şiddetli olmak zorundaydı.

Ancak '73 yılında ekonomik krizin yıkımı tam anlamıyla yaşanmadı. Bulunan kimi yöntemlerle kriz ötelendi. '80'li yıllarda dünya çapında yaygınlaştırılan "neoliberal yeniden yapılanma" bombardımanı, '90'larda Körfez savaşı ve revizyonist SB'nin çöküşünden sonra bu ülkelerin pazar alanlarında yürütülen dizginsiz koşu, "küreselleşme" söylemleri, bu yöntemlerin en etkilileri oldu. Bir taraftan dünya genelinde estirilen azgın terör dalgasıyla işçi sınıfının kazanılmış haklarının-örgütlenmelerinin gaspedilmesi, devrimci yapıların imha edilmesi (Latin Amerika ülkelerinde askeri darbe-ler, Türkiye'de askeri faşist cunta, İngiltere'de "demir lady" terörizmi vb), diğer taraftan tüm dünyada (Türkiye de dahil) kapitalizmin hızlı gelişimi, kırların tasfiyesi ve kapitalist üretim tarzının hakim hale gelmesi, özelleştirmeler ve özel sektörün devlet tekelinde olan bütün alanlara hakim olması gibi unsurlarıyla, en "vahşi" dönemdi.

'90'lı yıllarda revizyonist kampın dağılması, ABD'nin tüm dünyayı kendi pazarı ve hegemonya alanı olarak ilan etmesiyle sonuçlandı. ABD'nin ayaklarına serilen bu pazar-alanları öylesine bir baş dönmesi yaratmıştı ki, "tarihin sonu" ilan ediliverdi.

Bu dönemlerde, bilim ve teknolojiye yaşanan gelişmeler, '80'lerde buzdolabı, televizyon gibi elektrikli aletlerin her eve girmesini, '2000'lerde cep telefonu ve bilgisayar-internetin yaygınlaşmasını sağlamıştı. Her alanda pek çok yenilik yaşanmaya başlamış; her yenilik tüketimi yeniden teşvik eden ve sermaye akışını hızlandıran bir unsur olmuştu.

Aynı dönemde sadece üretim alanında değil, mali piyasalarda da büyük bir büyüme gerçekleştirildi. '80'li yıllarda işçi ve emekçilerin yoğun sömürsünün yarattığı devasa

artı-değer birikimi, emperyalist burjuvazinin elinde büyük bir mali kaynak oluşmasına neden olmuştu. Bu paranın bir kısmı, kredi olarak kitlelere dağıtıldı, alım gücü olmayan kitlelere borç verilerek tüketim teşvik edildi.

Bütün bu adımlar, '70'li yıllarda kapıya dayanan krizin patlamasını önlemiş, ötelenmesini sağlamıştı. Aşırı üretimin yarattığı sıkışma, kimi zaman kimi ülkelerde yerel düzeyde krizlerin patlamasına neden oluyordu elbette; ancak kapitalist sistemin tümünü sarsacak olan kriz, atılan her yeni adımla, üretimde ortaya çıkan her yenilikle, işçi ve emekçi kitlelere her yeni saldırı dalgasıyla biraz daha erteleniyordu. Krizi ertelemek adına atılan her adım, ortaya konulan her yenilik, burjuvazi için birkaç yıllık bir nefes alma olanağı yarattı. Ancak her erteleme, kriz birikimlerini bir sonraki evreye taşıdı, sonraki evrede katlanmış olarak yeniden karşımıza çıktı.

Kapitalist ekonomi, her türlü ürünü üretmeyi ve pazara sürmeyi başarmıştı; ancak krizsiz bir ekonomi üretememişti, üretemezdi de. Gün geldi, sistem tıkanı. Kapitalizmin bir başka yasası, "eşitsiz gelişme yasası" işledi ve ABD ekonomisinin iç dinamikleri zayıflarken, Çin ekonomisi güçlü ve iddialı bir rakip olarak dünya pazarlarına hızlı bir giriş yaptı. Bu da, kapıda bekleyen krizin, kapıyı çalarak değil, adeta yıkarak içeri yuvarlanmasına neden oldu.

Kriz patlak verip borsalar çöktüğünde, burjuva ekonomistler, milyarlarca doların "buhar olup uçtuğunu" söylediler. Oysa **servetler, zenginlikler, ya da daha somut bir ifadeyle para, buhar olup uçmaz. Dünya üzerinde yaratılan toplam değer, toplam zenginlik, toplam servet bellidir. Bu servet, birilerinin cebinden çıkar, başkasının cebine girer.** Borsa 50 bin seviyesinden 25 bine düştüğünde, yüzbinlerce insan orada servetlerini kaybederler, onlarca insan ise, o serveti toplar ve cebine koyar. Ya da çoktan koymuştur da, borsa çökünce bu farkedilir. Yüzbinlerce insanın yoksullaşması, bir avuç zenginin daha da zenginleşmesidir.

2000'lerin başlarından itibaren dünya ekonomisinde "likidite fazlasının oluşması" da benzer bir özellik taşımaktadır. '90'lı yılların sonlarından itibaren dünya genelinde işçi ve emekçiler üzerindeki baskı ve sömürü yoğunlaştı. Bu sömürü üzerinden, burjuvazi artı-değerini büyüttü, tatlı karlar vurdu. '97 yılında yaşanan Asya krizi ve 2001 yılında Türkiye, Arjantin gibi ülkelerde yaşanan ekonomik krizlerde, milyonlarca insan, birden ve çok şiddetli bir yoksullaşma ile karşı karşıya kaldı.

Onların yoksullaşması, dünya genelinde bir avuç zenginin daha da zengin-

leşmesi anlamına geliyordu. 2000'lerin başlarında dünya genelinde hemen bütün ülkelerde gelir dağılımındaki eşitsizlik arttı, zengin ile yoksul arasındaki uçurum büyüdü. Yoksul daha yoksul olurken, burjuvazinin elinde aşırı miktarda sermaye birikmişti.

Aşırı üretim-borçlanarak tüketim

Burjuvazinin elinde biriken sermayenin bir kısmı doğal olarak üretimde kullanıldı. Ancak üretim arttıkça kar oranlarının düşme eğilimi göstermesi, sermayenin “paradan para kazanmak” amacıyla spekülative ve rantıye alanlara kaymasına, spekülasyonların güçlenmesine neden oldu.

Bu dönem boyunca, dünya genelinde toplam üretimde devasa artışlar gerçekleştirildi. En büyük gelişme inşaat sektöründeydi. Konut yapımı dizginsiz bir hal aldı. Onu, otomotivden beyaz eşyaya, mobilyadan giyime her alanda gerçekleştirilen üretim patlaması izledi. İnternet, bilgisayar ve cep telefonlarının yaygınlaşması, bilişim sektöründe yaşanan teknolojik sıçrama ile birlikte bu ürünlerin kitlelerin yaşamına girmesi, burjuvazi için çok yeni ve etkili bir pazar alanı oluşturmuştu. Bu yeni pazar alanı ve üretimdeki artış, dünyada 1987-88 ve 2001’de yaşanan krizlerin arkasından hızlı bir büyüme-refah dönemi getirdi.

Üretim yapıyordu, ancak yaşanan genel yoksullaşma ve bunun üzerine gelen krizlerin etkisiyle kitlelerin alım gücü de düşmekteydi. Burjuvazinin elindeki “likidite fazlası” bu sorunu çözebilirdi. Sınırsız bir kredi alanı açıldı. Kişisel kredi kartlarından, ev-araba-eşya almak için dağıtılan kredilere, uluslararası düzeyde şirket borçlanmalarına, sıcak para olarak karlı borsalara ve kağıtlara yatırım yapılmasına, devletlerin borçlanmalarına kadar, her alanda para saçıldı ortalığa. Borsanın yükselmesi, genel refah düzeyinin arttığı yanılsaması yarattı. Borçla alınan eşyalar, kitlelerin zenginleştiği yanılsaması yarattı. Ama adı üstünde, bunlar yanılsamaydı.

Gerçekte ise, kitlelerin cebinden alınan paralar, kitlelere borç olarak verilmekte ve bununla tüketim yapılması beklenmekteydi. Maaşları ve yaşam standartları yüksek bir orta kesim olmakla birlikte, ücret ve maaşlar sürekli düşmekteydi. Buna rağmen, işçi ve emekçilere borçlanarak refahını artırması dayatıldı.

“Bir ev büyük ya da küçük olabilir, çevresindeki evler de küçük olduğu müddetçe, bu ev, bir konuta ilişkin tüm toplumsal istekleri tatmin eder. Fakat küçük evin yanında bir saray yükselirse, küçük ev bir kulübe derekesine küçülür. Küçük ev, sahibinin hiç iddiasının olmadığını, ya da ancak çok az iddiasının olduğunu tanıtlar; ve uygarlığın seyri içinde

Gerçek kriz, üretim alanında, reel sektör-de ortaya çıkmıştı. Konut kredilerinde ve borsada yaşanan çöküş ise, onun görünen yüzü, yansıma biçimiydi.

Tüketime gerçekleştirilebilmesi için dizginsiz bir borç döngüsü oluşturulmuştu.

Bankalar, kredi kartlarını önlerine gelene dağıtıyorlardı.

Türkiye Esnaf ve Sanatkarlar

Odası’nın yaptığı açıklamaya göre, 2002

yılında 15.7 milyon

olan kredi kartı sayısı

2008 yılında 40 milyona

ulaştı. Buna karşılık,

2002’de vatandaşın borcunun gelirine

oranı yüzde 4,7 iken,

2007 yılında yüzde

29.5’e çıktı. Yani kit-

lelerin borçluluk oranı

6 kat arttı.

Kitleleri borçlandır-

manın, burjuvazi açt-

sından iki büyük

avantajı var.

Birincisi; borcu olan

işçi ve emekçiler, işten

atılmamak için her

şeye katlanıyor. Sınıf

mücadelesinin yüksel-

mesinin önünde önem-

li bir engel bu. İkincisi

ise; borçla tüketim

yapıyor, ekonomik

döngünün işlemlerini,

burjuvazinin karının

gerçekleşmesini

sağlıyorlar.

ne denli büyürse büyüsün, komşu saray da aynı ya da daha büyük ölçüde büyürse, görece küçük evde oturan kişi, dört duvarı arasında, kendini gittikçe daha rahatsız, daha hoşnutsuz, daha darda hissedecektir. ... Üretken sermayenin hızla büyümesi, zenginliğin, lüksün, toplumsal gereksinimlerin ve toplumsal zevklerin de aynı şekilde hızla büyümesine yol açar. Yani işçilerin zevkleri artmışsa da, bunların verdiği toplumsal tatmin, kapitalistin işçi için erişilmez olan artan zevklerine kıyasla, bir bütün olarak toplumun gelişme seviyesine kıyasla düşmüştür. Gereksinimlerimiz ve zevklerimiz toplumdan kaynaklanır; bu nedenle onları toplumla ölçeriz; tatmin nesneleriyle ölçmeyiz. Bunlar toplumsal nitelikli olduklarından, görece niteliklidirler.” (Marks, Ücretli Emek ve Sermaye, Ücret, Fiyat ve Kar, İnter Yayınları, sf. 41)

Kitleler, kendilerine dayatılan “gereksinimler”i karşılamak için bankalara borçlandılar, ev, araba, eşya aldılar, alışveriş merkezlerine yığıldılar, tatile gitmenin bir “ihtiyaç” olduğunu düşündüler. Böylece kendilerinden bekleneni yaptılar ve tükettiler. Bütün bu tüketime rağmen yapılan üretim, çok fazlaydı ve bitirilemiyordu.

Konut sektörü bu aşırı üretimin en çarpıcı alanıydı. Daha 2001 yılında, Şehir Planlamacıları Odası, İstanbul Şube Başkanı Ahmet Turgut, Milliyet gazetesine yaptığı açıklamada şunları söylüyor: “İstanbul’da 23 milyon insanı taşıyacak konut stoku var. Sadece Beylikdüzü’nde yaklaşık 1,5 milyon insanı barındıracak boş konutlar var. Kurtköy için de bunu söylemek mümkün.” İstanbul’un nüfusunun o dönemde yaklaşık 12 milyon olduğunu hatırlatalım.

Böyle olduğu halde, 2001 sonrasında konut yapımı dizginsiz bir şekilde sürdü. Bugün sadece İstanbul’da inşaatı bitmiş hazır bir biçimde alıcı bekleyen lüks konut sayısı 500 bin. Toplam konut stoku ise 3 milyon 820 bin. Otomotivden bilgisayara, cep telefonunda ayakkabıya kadar her alanda benzer bir tablo çıktı ortaya. İşte krizin gerçek nedeni, aşırı düzeyde gerçekleştirilen bu üretimdir.

Borçlanmanın artışı, sistemin çürümesidir

Gerçek kriz, üretim alanında, reel sektörde ortaya çıkmıştı. Konut kredilerinde ve borsada yaşanan çöküş ise, onun görünen yüzü, yansıma biçimiydi.

Tüketime gerçekleştirilebilmesi için dizginsiz bir borç döngüsü oluşturulmuştu. Bankalar, kredi kartlarını önlerine gelene dağıtıyorlardı. Türkiye Esnaf ve Sanatkarlar Odası’nın yaptığı açıklamaya göre, 2002 yılında 15.7 milyon olan kredi kartı sayısı 2008 yılında 40 milyona ulaştı. Buna karşılık, 2002’de vatandaşın borcunun gelirine oranı

yüzde 4,7 iken, 2007 yılında yüzde 29.5’e çıktı. Yani kitlelerin borçluluk oranı 6 kat arttı. Kriz öncesi 6 yılda yaşanan refah ve ekonomik büyüme, gerçekte borçların büyümesiydi. Bu da kitlelerin alım gücünün çok üzerinde tükettiğini, hem de bunu borçlanarak yaptığını gösteriyordu.

En alt gelir grubunu oluşturan işçilere gittiğimizde, borçluluk oranı daha da yükseliyor. Birleşik Metal-İş Sendikası Araştırma Dairesinin raporuna göre, işçilerin yüzde 81’i borçla yaşıyor.

Kitleleri borçlandırmanın, burjuvazi açısından iki büyük avantajı var. Birincisi; borcu olan işçi ve emekçiler, işten atılmamak için her şeye katlanıyor. Sınıf mücadelesinin yükselmesinin önünde önemli bir engel bu. **İkincisi** ise; borçla tüketim yapıyor, ekonomik döngünün işlemlerini, burjuvazinin karının gerçekleşmesini sağlıyorlar.

Krizin patlak verdiği konut kredileri alanındaki borçlanma ise, sistemin asalak ve çürümüş yönünü en çarpıcı biçimde gösteren bir niteliğe sahip. Öncelikle, bankaların kredi dağıtmasının önündeki sınırlar kaldırıldı. Eski tarz konut kredisi sisteminde, bankaların dağıtabilecekleri kredi miktarı, sahip oldukları mevduatla orantılıydı. Mortgage sistemi ise, bankaya, sahip olduğu mevduatın çok üzerinde mortgage kredisi dağıtma olanağı sağladı. Böylece sürekli para akışı hedeflendi.

Emperyalist sistemin giderek asalaklaşan ve çürüyen yüzü, borçların büyüklüğüyle de kendini gösterdi. Mesela, Türkiye’de özel sektörün dış borcu, 140 milyar doları aştı. ABD’nin, Avrupa’nın en büyük yatırım bankaları, yüz milyarlarca dolarlık borçlarını ödeyemedikleri için battılar ya da devlet tarafından para enjekte edilerek kurtarıldılar. Dünyanın en büyük borçlusu ise, artık tahtı sarsılmakta olan dünya imparatoru ABD oldu. ABD’nin 2001 sonrası dönemde borcu 5 trilyon dolara çıktı. Borcun ödenemez hale geldiği nokta, kırılmayı şiddetlendirdi.

Ekonomi üretimidir, spekülasyon değil

Ekonomik gücün ve başarının gerçek kriteri, üretim-istihdam-ticaret dengesi-bütçe üzerinden ortaya çıkar. Çünkü bunlar, ekonominin temellerini oluşturur. **Bir ülke kendi üretimini gerçekleştiriyor, işsizlik devasa boyutlara tırmanıyor, ithalata dayalı olarak tüketiyor, bütçesini denkleştiremiyor ve cari açık veriyorsa, ekonomisinin temelleri sağlam değildir.**

Ancak özellikle son on yılda ekonomik olarak “güçlü-başarılı” olmanın kriteri “düşük kur-yüksek faiz-düşük enflasyon-yüksek borsa” olarak tanımlanmıştır. Emperyalist kurumlar, ülkelerin ekono-

mi karnesini bu kriterlere göre değerlendirmektedir. Ülkede enflasyon tek haneli rakamlardaysa, borsa kazandırıyor, ekonomi yönetimi başarılı kabul edilmektedir. Ancak bu kriterler, ekonominin gerçek tablosunu ortaya koymada yeterli değildir.

Türkiye gibi birçok ülke, son yıllarda bu kriterleri belli düzeylerde de olsa tuturmaktadır, ama gerçekte son derece kırılgan ekonomilere sahiptirler. Çünkü bu ülkelerde düşük kur nedeniyle ithalat artmakta, ithalat üretimi azaltmakta, üretim azaldıkça işsizlik ve kayıtdışı çalışma artmaktadır. İthalata dayalı tüketim, hem bütçe açığını hem de cari açığı büyütmektedir. Diğer taraftan borsa getirisinin güçlü olması sıcak para akışını hızlandırmakta, ülkeye giren sıcak para ülkenin ekonomik göstergelerini düzeltmektedir. Bir taraftan sıcak para girişi, diğer taraftan ithalata dayalı tüketim, büyüme rakamlarını yükseltmektedir. Ancak cari açığın ve bütçe açığının büyümesi, ekonomiyi kırılgan hale getirirken, üretimin yıkıma uğraması da gerçek ekonominin temellerini oymaktadır. Bu nedenle, sıcak parayı kaçtıracak küçük bir dalgalanma, turizm gelirlerini sekteye uğratacak bir siyasal konjonktür ya da döviz kurunu düşürecek, döviz çıpasını etkileyecek bir düzensizlik, ülkenin ekonomisinin gerçekte çökmekte olduğunu açığa çıkaracak bir sarsıntıya dönüşecektir.

2007 yılının son çeyreğinde ABD’de başlayan, 2008 Eylülünde bütün dünyayı sarsan ekonomik kriz zaten bunun kanıtıdır. ABD ekonomisi başta olmak üzere dünya ekonomileri, konut sektöründe oluşan spekülasyon balonuna ve bunun getirdiği yüksek borsa rakamlarına bağlı olarak bir “refah” görüntüsü sunmaktayken patlayan ekonomik kriz, gerçek durumu gözler önüne sermiştir.

Çünkü **ekonomi, para politikalarından, borsa ve piyasalardan, döviz hareketlerinden ibaret değildir.** Ekonomi, asıl olarak üretimdir, yatırımdır, istihdamdır. Ülkede tarım ve sanayi üretimi hızla aşağıya doğru inerken; üretim yapmadan ithalata dayalı bir tüketim gerçekleştirirken; cari açık, dış borç, iç borç gibi rakamlar hızla tırmanırken; kitleler kazandığı değil, borçlandığı parayı harcarken; işsizlik artıp asıl istihdam alanı hizmet sektörüne dönüşürken; sanayi üretiminin azalmasına gıda fiyatlarının katlanarak artması eşlik ederken, ülke ekonomisinin gidebileceği tek yer, kriz çöküntüsüdür.

Tarımdaki kriz, krizi katmerlendirmektedir

Stalin, 1934 yılında gerçekleştirilen parti kongresinde, ’29 yılında başlayan ve II. Emperyalist savaşa götüren ekonomik bunalımın etkilerini değerlendirirken,

Ekonomi, para politikalarından, borsa ve piyasalardan, döviz hareketlerinden ibaret değildir. Ekonomi, asıl olarak üretimdir, yatırımdır, istihdamdır. Ülkede tarım ve sanayi üretimi hızla aşağıya doğru inerken; üretim yapmadan ithalata dayalı bir tüketim gerçekleştirirken; cari açık, dış borç, iç borç gibi rakamlar hızla tırmanırken; kitleler kazandığı değil, borçlandığı parayı harcarken; işsizlik artıp asıl istihdam alanı hizmet sektörüne dönüşürken; sanayi üretiminin azalmasına gıda fiyatlarının katlanarak artması eşlik ederken, ülke ekonomisinin gidebileceği tek yer, kriz çöküntüsüdür.

tarımda yaşanan krize özel olarak değinme ihtiyacı duymuştu.

“Kapitalist ülkelerdeki şimdiki bunalım, benzer bütün bunalımlardan diğer şeylerin yanı sıra, en uzun süren ve en müzmin bir bunalım olmasıyla ayrılıyor. Eskiden bunalımlar, bir-iki yıl içinde sona ererken, şimdiki bunalım daha şimdiden beş yıldır sürüyor, kapitalist ülkelerin ekonomisini yıl be yıl kırıp geçiriyor, onun daha önceki yıllarda biriktirmiş olduğu yağı emip bitiriyor. Bu bunalımın, bütün bunalımların en ağır olmasında şaşılacak bir şey yok.

Şimdiki sanayi bunalımının duyulmadık derecede müzmin olması neyle açıklanır?

Bu, her şeyden önce sanayi bunalımının istisnasız tüm kapitalist ülkeleri kapsamış ve kimi kapitalist ülkelerin diğerleri zararına manevra yapmasını güçleştirmiş olmasıyla açıklanır.

Bu, ikinci olarak sanayi bunalımının, istisnasız bütün tarım ülkelerini ve yarı-tarımsal ülkeleri kapsamış olmasıyla açıklanır ki, bu da sanayi bunalımını kaçınılmaz olarak daha da karmaşıklaştırmak ve derinleştirmek zorundaydı.

Bu, üçüncü olarak, tarım bunalımının, hayvancılık da dahil olmak üzere tarımın bütün dalları sarmasıyla, tarımın küçülmesine, makinelerden kol emeğine geçilmesine, traktörün yerine atın geçirilmesine, kimyasal gübre kullanımında büyük bir sınırlamaya gidilmesine, hatta kimi zaman bundan toptan vazgeçmeye yol açmasıyla açıklanır ki, bu da sanayi bunalımını daha da sürünceme-de bırakmıştır.

Bu, dördüncü olarak, sanayide egemen olan tekelci kartellerin, metaların fiyatlarını yüksek tutma çabasıyla açıklanır ki, bu da bunalımı özellikle ağırlaştıran ve meta stoklarının emilmesini engelleyen bir husustur.

Ve bu, son olarak -ve esas mesele budur- sanayi bunalımının, kapitalizmin genel bunalımı zemini üzerinde, kapitalizmin gerek belli başlı ülkelerde, gerekse sömürgelerde ve bağımlı ülkelerde savaşın ve Ekim devriminden önce sahip bulunduğu güce ve sağlamlığa artık sahip olmadığı ve olamadığı bir anda, ve kapitalist ülkeler sanayisinin emperyalist savaştan, işletmelerin üretim kapasitesinden tam olarak yararlanamamak ve artık başından atması mümkün olmayan milyonlarca işsizler ordusu gibi müzmin bir hastalık mirası devraldığı bir anda patlak vermesiyle açıklanır.” (Leninizmin Sorunları, İnter Yayınları, sf. 542-543)

Stalin, sanayide ortaya çıkan ekonomik krizin tarım krizi ile birleşmesinin, krizi daha da “karmaşık” ve “derin” hale getirdiğini ve bu koşullarda, krizden çıkışın daha da zorlaştığını ortaya koyuyor. 2008 ekonomik krizi de ’29 bunalımına benzer biçimde, tarım alanında da krizin derinleştiği bir tablo ortaya koyuyor. Hatta 2008 Eylülünde büyük borsa çöküşü ile krizin açığa çıkmasından aylar öncesinde, gıda

krizinin şiddetine ilişkin haberler gazete sayfalarında yer almaya başlamıştı bile.

2008 başından itibaren, tüm dünyada gıda fiyatlarında çok büyük artışlar görüldü. Özellikle temel gıda maddelerinde yüzde 25-30 civarında artışlar gerçekleşmiş, Mısır gibi bazı ülkelerde buğdayın fiyatındaki artış yüzde 70’e çıkmıştı. Pirinç, mercimek, süt, yağ, mısır gibi temel gıda ürünlerinde gerçekleşen bu artış, birçok ülkede ekmek isyanlarına yolaçtı. Kamerun, Senegal, Moritanya, Fildişi Sahilleri gibi ülkelerde kitle eylemleri başladı. Haiti, Filipinler ve Mısır’da, eylemler sonucunda başkanlar görevlerinden alındılar. Pakistan’da halk ambarlara saldırdı ve ordu devreye girdi. Burkina Faso’da genel grev ilan edildi. Bangladeş, Etiyopya, Endonezya, Özbekistan, Yemen... **Yaşanan gıda krizi, Asya, Afrika ve Latin Amerika kıtasında, 37’den fazla ülkede, toplam 89 milyon insanı doğrudan etkiledi.** Yapılan eylemlerin önemli bir kısmı devletin kolluk kuvvetlerinin saldırısı ile karşılaştı, pekçok aç insan bu saldırılarda hayatını kaybetti.

Uluslararası Gıda Örgütü’nün (FAO) 2007 yılına ilişkin verilerine göre, dünyada 850 milyon insan günde 1 doların altında gelire, açlık sınırının altında yaşıyor. Gıda fiyatlarındaki yüzde 20’lik bir artışla bu sayının 1 milyara çıkacağı düşünüyor. Günlük geliri 2 dolardan az olan insan sayısı ise 2 milyar civarında. 2008 yılının başından itibaren yaşanan artış, daha şimdiden yüzde 25’in üzerine çıkmış, birçok yerde yüzde 50’lerin üzerine tırmanmış durumda. Şimdiden, açlık oranının ne kadar yükselmiş olduğunu görmek mümkün.

Bu fiyat artışının ve açlığın yaygınlaşmasını, emperyalist tekeller “tarım üretiminin azlığı”na bağlıyor ve tarımda kapitalist yağmanın artırılması, endüstriyel tarımın yaygınlaştırılması ile buna çözüm bulunacağını söylüyor. Oysa gerçek bu değil. **Yaygın olarak sanıldığı gibi aksi-ne, gıda krizi, tarımsal üretim azaldığı için değil, tam tersine arttığı için yaşanıyor.** Kapitalizmin temel yasası, diğer sektörlerde olduğu gibi tarım sektöründe de aynı işliyor. Üretim anarşisinin ve azami kar hırsının yarattığı fazla üretim, krizin de temel nedeni olarak ortaya çıkıyor. Çünkü bu fazla üretimi gerçekleştirme aşamasında, bir taraftan küçük üretici yıkıma uğratılırken, bir taraftan tarımsal alanlar ve üretim, emperyalist tekellerin elinde toplanıyor. Bu arada dünyada her üç insandan biri, geceleri yatağına aç giriyor.

Birincisi, dünyada bugünkü toplam gıda üretimi, açlığı mutlak biçimde ortadan kaldıracabilecek düzeyde. Ancak kitlelerin buna erişimi engelleniyor. 2007 yılında tarım sektöründeki top-

lam üretim, dünyanın toplam gıda ihtiyacının yüzde 10 daha fazlası düzeyinde gerçekleştirildi. Yani üretilen gıda ürünleri, dünya üzerinde tüm insanlara, ihtiyaçları oranında dengeli bir biçimde dağıtıldığında, stoklarda yine de fazladan gıda ürünü kalacaktı. Oysa kitlelerin bu fazlaya ulaşmaları kapitalizmin kar hırsıyla engelleniyor. Ya fiyatlar düşmesin diye fazla ürün piyasaya sürülmüyor. Ya da fazla ürün, kapitalizmin hesapları doğrultusunda farklı alanlarda kullanılıyor. Mesela, mısır, buğday, soya gibi temel gıda ürünleri, beslenmede değil, yakıt üretiminde kullanılıyor. Bir kişinin bir yıllık beslenmesine yetecek düzeyde mısırdan 50 lt (bir depo) benzin üretilmesi tercih ediliyor. Çevremizde gördüğümüz uçsuz bucaksız mısır, ayçiçeği, buğday tarlaları, ekmeğe-yağa değil, benzine çevriliyor. Bu da gıda fiyatlarını artırıyor, açlığı büyütüyor.

İkincisi, “endüstriyel tarım”, tarım üretimini “sürdürülemez” hale getiriyor. II. Emperyalist savaş döneminde geliştirilip yaygınlaştırılan kimyasal silahların tarım ilacı olarak kullanılması, gdo’lu (genetik değişikliğe uğratılmış) ürünlerin sadece kendi alanındaki değil, polenleri aracılığıyla onlarca kilometre alandaki ürünlere gdo yayması, kimyasal gübrelerin kullanılması, hayvancılıkta kesilmiş hayvan atıklarının hayvan yemine dönüştürülerek otçul hayvanlara yedirilmesi, birim alandan en fazla üretimi gerçekleştirmek için toprağın sömürülmesi gibi yöntemler, doğada yarattığı tahribat ve hastalıklar nedeniyle tarım üretimini deforme ediyor. Üstelik, bu yöntemler çevreye zarar veriyor, su kaynaklarını kurutuyor, orman alanlarını imha ediyor, doğadaki yabani bitki, bakteri, ve böcek dengesini bozuyor; sonuçta tüm bu etkenler hem gıda üretimi hem de insan sağlığını tehdit eder hale geliyor.

Üçüncüsü, tarımda ülkelerin kendi kendine yeterliliği ve küçük tarım üretimi yokediliyor, tarım birkaç emperyalist tekelin elinde toplanıyor. Yerel üreticiler, tekellerin sattığı terminatör tohumlara, suni gübrelere, kimyasal ilaçlara ve gdo’lu ürünlere mahkum hale getiriliyor; patent yasaları ile bu tekellerden almadıkları ürünleri üretemez hale geliyorlar; devlet kotaları ile ne kadar üretim yapacakları önceden sınırlandırılıyor. Bu durum bağımlılık ilişkisini artırırken, yerel ve küçük üretimin yıkılmasına da neden oluyor. Tarım üretiminde kendi ihtiyacını karşılayabilen ülkeler, hızlı biçimde tarım ithalatçısı haline getiriliyor.

En önemlisi de, emperyalist tekeller, sınırlı tarım kaynaklarına el koymak için büyük bir yarış veriyorlar. Sınırlı içilebilir su kaynaklarının HES’ler, barajlar ya da şişe suyu fabrikaları tarafından gaspedilmesi, tarım alanlarının yağ-

Son on yılda ülkenin ekonomisindeki refah görüntüsünün altında yatan, ülkeye düzenli para akışının olmasıdır. Bu para akışını sağlayan ise, özelleştirmeler, sıcak para yatırımları ve turizm sektörüdür. AKP hükümeti döneminde yapılan özelleştirmeler, TC kurulduğundan bu yana yapılan özelleştirmelerin toplamından fazladır.

Buradan gelen gelir, borsada kar etmek için akan sıcak para ve turizm gelirleri ile birleşerek AKP döneminin en önemli gelir kalemine dönüşmüştür. Ancak bu alanların üçü de kendi içinde handikaplar taşımaktadır. Özelleştirme geliri tek satışlık gelirdir, satacak şey bitince o kapı kapanacaktır. Sıcak para, kısa sürede büyük kar etmek için gelen paradır. Onun cebine girecek olan kar, kitlelerin cebinden çıkacak olan paradır. Keza sıcak paranın her zaman gelmeye devam edeceğinin garantisi de yoktur. Karı azaldığı anda, sıcak para da geriye kaçacaktır. Turizm sektörü ise hizmet sektörüdür; yüzeyseldir, köleleştirici, bağımlılaştırıcıdır.

malanması, en önemlilerinin inşaata açılması, ormanlar başta olmak üzere bitki örtüsünün imhası gibi unsurlar, tekel dışı tarım üretimini giderek daha zor, sancılı, hatta kimi yerlerde olanaksız hale getiriyor. Yine emperyalistlerin kar hırsının ürünü olan küresel ısınma çölleşmeyi artırıyor; bu da küçük üretimin tümünden yokolmasına, kırsalda yaşayan milyarlarca insanın kendi temel gıda ihtiyaçlarının bile karşılanamaz hale gelmesine neden oluyor.

Türkiye de krizde

Türkiye 2001 ekonomik krizinden en çok etkilenen ülkelerden biridir. Ancak 2002 yılından itibaren ülkeye akmaya başlayan 185 milyar dolarlık sıcak para, ekonomide bir “bahar havası” estirerek krizden etkilenmediği yanılsaması yaratmış, diğer taraftan 2008 krizinin altyapısını oluşturmaya başlamıştır.

2002 sonrasında AKP hükümetinin en büyük demagogisi, ekonomik olarak sürekli büyüdüğümüz, dünyanın en güçlü ekonomileri arasına girdiğimiz üzerinedir. Türkiye’nin uluslararası kredi derecelendirme kuruluşları nezdinde puanının artması, emperyalist sermayenin Türkiye’ye giriş miktarının büyümesi, kişi başına düşen milli gelirin 10 bin doların üzerine çıkması, enflasyonun düşük olması gibi unsurlar, AKP hükümetinin bu demagogisinin temel dayanaklarıdır.

Gerçekte ise, 2002’den bu yana ülkede büyüyen şeyler işsizlik ve açlıktır. Yanısıra özelleştirmeler, kayıtdışı çalıştırma, yolsuzluk da hızla büyüyenler arasındadır. En çok büyüyen ise, ülkedeki sıcak para miktarı, cari açık ve buna bağlı olarak ekonomideki kırılmalıdır. Zaten Türkiye, 40 milyar dolar cari açığı ve 290 milyar dolar dış borcu ile, krize en kötü biçimde yakalanmış ve en fazla etkilenecek ülkelerden biridir.

Türkiye’nin 1923’te kuruluşundan 2002’ye kadar olan dönemde yıllık ortalama olarak yüzde 4.6 oranında büyüme gösterdi. ‘70’li yıllardaki ortalama büyüme oranı ise yüzde 4.8’e ulaştı. AKP ile ekonominin en parlak dönemini yaşadığı söylenen 2002-2009 arasında ise, Türkiye’nin büyümesi ortalama yüzde 4’te kaldı. Çünkü ‘80’li yıllara kadar, özellikle de ‘70’li yıllarda büyüme oranları, doğrudan sanayideki gelişme ve gerçek üretim rakamları üzerinden gerçekleşiyordu. 2000’li yıllarda ise, sanayi ve tarım giderek yıkıma uğratılır, kamuya ait son derece önemli sanayi kuruluşları özelleştirilirken, “düşük kur-yüksek faiz” politikası kullanılarak sıcak para ülkeye çekilmiştir. Bu sıcak para ekonomisinin gerçekleştireceği büyüme de belli bir sınırdan kalmaktadır.

Daha önce değindiğimiz gibi, son on

yılda ülkenin ekonomisindeki refah görüntüsünün altında yatan, ülkeye düzenli para akışının olmasıdır. Bu para akışını sağlayan ise, özelleştirmeler, sıcak para yatırımları ve turizm sektörüdür. AKP hükümeti döneminde yapılan özelleştirmeler, TC kurulduğundan bu yana yapılan özelleştirmelerin toplamından fazladır. Son 8 yılda, yaklaşık 75 yılda yapılandan daha fazla özelleştirme yapılmıştır. Önce kamu işletmeleri, sonra kamu arazileri satışa çıkartılmıştır. Buradan gelen gelir, borsada kar etmek için akan sıcak para ve turizm gelirleri ile birleşerek AKP döneminin en önemli gelir kalemine dönüşmüştür.

Ancak bu alanların üçü de kendi içinde handikaplar taşımaktadır. Özelleştirme geliri tek satışlık gelirdir, satacak şey bitince o kapı kapanacaktır. Sıcak para, kısa sürede büyük kar etmek için gelen paradır. Onun cebine girecek olan kar, kitlelerin cebinden çıkacak olan paradır. Keza sıcak paranın her zaman gelmeye devam edeceğinin garantisi de yoktur. Karı azaldığı anda, sıcak para da geriye kaçacaktır. Turizm sektörü ise hizmet sektörüdür; yüzeyseldir, köleleştirici, bağımlılaştırıcıdır.

Zaten böyle de olmuştur. Ülkedeki “sanal büyüme”nin motoru emlak sektöründe şişen balondur. Bankalar sınırsız ve dizginsiz bir biçimde kredi vermekte, ev fiyatları gerçek değerinin çok üzerine tırmanmakta, “türev piyasaları” (bir mali varlığın birkaç farklı biçimde borçlanma unsuru haline getirilmesi) üzerinden sanal zenginlikler yaratılmakta ve oluşturulan bu “saadet zinciri” bir noktadan koptuğu anda ekonomi yerle bir olmaktadır.

Diğer taraftan, sıcak para ile bir refah havası yaratılıp döviz kuru düşük tutulduğunda ülkenin sanayisi ve tarımı yıkıma uğramaktadır. Çünkü ithalat yerli üretime göre çok daha ucuza gelmekte, bu nedenle ithalat artmaktadır. Ancak ithalat ne kadar artarsa, reel ekonominin gücü de o kadar azalır ve geleceği belirsizleşir. Türkiye’de 2002 yılındaki dış ticaret açığı 15.5 milyar dolardır. 2008 yılına gelindiğinde, açık 70 milyar dolara çıkmıştır. Bu durum, Türkiye’nin ihracatından 70 milyar dolar daha fazla ithalat yaptığını gösterir. Üstelik, Türkiye ekonomisinin kırılma noktasının bir başka göstergesi, ihracat ürünlerinin pekçoğunun hammadde-sinin bile ithal edilmesidir. Krizden dolayı ithalatı yapamadığında, ya da döviz kurunun yükselmesinden dolayı ithalat pahalı hale geldiğinde, Türkiye’deki üretim de ayrıca ve katmerli bir kırılma yaşamaktadır.

(TİKB(B) 5. Konferans Belgelerinden alınmıştır.)

BARIŞ KOYUN ADINI

Savaşa karşıdır bütün çocuklar
Kışın; kar altında her sabah
Tükenip erise de solgun nefesi
Yazın; göğsü sırmalı fabrikalarda
Çarkları döndürse de yoksul alevi
Savaşa karşıdır bütün çocuklar
Nice ölümlerden geçmişlerdir
Nice rüzgarlar içmişlerdir
Gelincik tarlası çocuklar

(Emek koyun çocukların adını)

Barıştan yanadır bütün çocuklar
Sabah; kuşatılmış bir toplama kampında
Ayrığılığın tetiğini okşasa da elleri
Akşam; yıldızların mor orağıyla
Sessizliği devşirse de yetim öksüz sesi
Barıştan yanadır bütün çocuklar
Nice çığılık emmişlerdir
Nice korku gezmişlerdir
Yürekte hisli sevmişlerdir
Güvercin harmanı çocuklar

(Devrim koyun çocukların adını)

Barışı sever bütün çocuklar
Beştaş, saklambaç, elim sende
Bu yüzden anlamı aynıdır, değişmez
Barış sözcüğünün halkların dilinde

(Barış koyun çocukların adını)

Refik Durbaş